

national
museum
in
Cardiff
amgueddfa
genedlaethol
caerdydd

big pit
national
coal
museum
amgueddfa
lofaol
cymru

national
slate
museum
amgueddfa
lechi
cymru

st fagans
national
history
museum
amgueddfa
sain ffragan
werin
cymru

national
roman legion
museum
amgueddfa
lleng rufeinig
cymru

national
wool
museum
amgueddfa
wlan
cymru

national
museum
wales
amgueddfa
cymru

Adroddiad Ariannol 2015/16

Amgueddfa
Genedlaethol
y Glannau

STORI DIWYDIANT A
BLAENGAREDD CYMRU

Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd
 Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NP
 + 44 (0) 29 2039 7951

Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru
 Blaenafon, Torfaen NP4 9XP
 0300 1112333

Amgueddfa Lechi Cymru
 Llanberis, Gwynedd LL55 4TY
 0300 1112333

Amgueddfa Genedlaethol y Glannau
 Ffordd Ystumllwynarth, Ardal Forwrol, Abertawe SA1 3RD
 0300 1112333

Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru
 Caerdydd CF5 6XB
 + 44 (0) 29 2057 3500

Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru
 Stryd Fawr, Caerllion NP18 1AE
 0300 1112333

Amgueddfa Wlân Cymru
 Dre-fach Felindre, Llandysul, Sir Gaerfyrddin SA44 5UP
 0300 1112333

Y Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol
 Nantgarw, Rhondda Cynon Taf CF15 7QT
 + 44 (0) 29 2057 3651

Cyhoeddwyd yn 2016 gan
 Amgueddfa Cymru, Parc Cathays, Caerdydd. CF10 3NP
 © Amgueddfa Genedlaethol Cymru

Cynhyrchu: Mari Gordon
Dylunio: Andrew Griffiths Design

Cedwir pob hawl. Ni chaniateir atgynhyrchu, storio mewn system adfer na throsglwyddo unrhyw ddarn o'r cyhoeddiad hwn mewn unrhyw ffurf neu trwy unrhyw fodd boed yn drydanol, yn fecanyddol neu fel arall, heb yn gyntaf geisio caniatâd ysgrifenedig Amgueddfa Cymru neu ddeiliad/deiliaid yr hawlfraint, neu fel y mae'r gyfraith yn ei ganiatáu. Dylid anfon unrhyw ymholiadau eraill at yr Adran Gyhoeddi, Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, CAERDYDD CF10 3NP.

Mae'r adroddiad hwn ar gael yn Saesneg:
<https://museum.wales/reports/>

national
 museum
 wales
 amgueddfa
 cymru

ADRODDIAD ARIANNOL BWRDD YMDDIRIEDOLWYR AMGUEDDFA CYMRU

ADRAN 1: PERFFORMIAD

Adran 1.1 Trosolwg o Berfformiad

Llwyddiannau'r flwyddyn

Llwyddodd y saith amgueddfa genedlaethol i ddenu dros 1.67 miliwn o ymweliadau yn 2015/16. Roedd hyn ychydig yn llai na'r flwyddyn flaenorol ac yn adlewyrchu cyfnod o weithredu diwydiannol a phroject aildatblygu Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru. Fodd bynnag, llwyddodd Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd i ddenu 491,880 o ymwelwyr – y nifer fwyaf erioed.

2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
1,656,340	1,690,026	1,745,315	1,629,196	1,685,954	1,674,807

Cyflwynwyd y polisi mynediad am ddim gan Lywodraeth Cymru yn 2001/02 – cam arloesol i hyrwyddo mynediad i bawb i ddiwylliant a hanes Cymru sydd wedi bron â dyblu ffigurau ymwelwyr amgueddfeydd cenedlaethol Cymru.

Gyda chymorth gan Lywodraeth Cymru cwblhawyd darn pwysig o waith ymchwil gennym yn ddiweddar i werthuso blwyddyn beilot y Rhaglen Ardaloedd Arloesi. Mae'r Rhaglen Ardaloedd Arloesi yn un o elfennau allweddol y fenter Cyfuno: Trechu Tlodi Trwy Ddiwylliant, sy'n gweithredu ar argymhellion adroddiad y Farwnes Andrews i Lywodraeth Cymru: *Diwylliant a Thlodi: Defnyddio'r celfyddydau, diwylliant a threftadaeth i hybu cyfiawnder cymdeithasol yng Nghymru*. Rydym hefyd wedi bod yn bartner diwylliannol allweddol gan weithio gyda'r holl Ardaloedd Arloesi a chysylltu cymunedau â'n hamgueddfeydd. Mae hyn wedi ategu ein gwaith ar gynyddu nifer yr ymwelwyr â'n hamgueddfeydd o'r grwpiau cymdeithasol-economaidd C2, D ac E.

Er gwaethaf adnoddau cyfyngedig, rydym yn parhau i gynnig profiadau newydd i ymwelwyr. I ddathlu Blwyddyn Antur 2016 yng Nghymru mae Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn arddangos trysorau diwylliant poblogaidd gan gynnwys het, chwip a siaced Indiana Jones, penglogau crisial ac aur Inca ochr yn ochr â darganfyddiadau cynnar megis mymiaid o'r Aifft.

Mae project aildatblygu Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru yn parhau, sef project gwerth £25.5 miliwn a gefnogir gyda £12 miliwn o nawdd gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri – y grant mwyaf a ddyfarnwyd gan y Gronfa yng Nghymru erioed – a chyllid o £6.9 miliwn gan Lywodraeth Cymru. Yn ein barn ni, dyma'r project amgueddfa mwyaf cyffrous sydd ar y gweill yn y DU ar hyn o bryd ac mae'n ennyn diddordeb yn rhyngwladol. Bydd yn creu amgylchedd dysgu unigryw yn Sain Ffagan, gan gyflwyno hanes pobl Cymru mewn ffordd gwbl newydd. Am y tro cyntaf erioed yn unrhyw le, bydd casgliadau archaeoleg a hanes gwerin, diwylliant a diwydiant yn cael eu harddangos gyda'i gilydd mewn amgueddfa awyr agored, gan roi cyfle i ymwelwyr archwilio dros 200,000 o flynyddoedd o hanes Cymru mewn ffyrdd newydd, arloesol.

Canlyniadau Ariannol ar gyfer y Flwyddyn

	2015/16 £	2014/15 £
Cyfanswm yr incwm	37,212,000	35,291,000
Cyfanswm y gwariant	(20,421,000)	(35,679,000)
Symudiadau eraill	(77,000)	47,000
Adnoddau cyfunol net a dderbyniwyd	16,714,000	(341,000)
Cynnydd net mewn cyllid (ar ôl yr holl enillion a cholledion sydd wedi'u gwireddu a heb eu gwireddu)	16,881,000	6,046,000
Cyfanswm y balansau mewn cronfeydd cyhoeddus anghyfyngedig a chyfyngedig ar ddiwedd y flwyddyn	113,892,000	97,011,000
Cyfanswm y cronfeydd a gedwir at ddibenion cyhoeddus anghyfyngedig ar ddiwedd y flwyddyn	7,378,000	6,139,000
Balansau cronfeydd cyhoeddus anghyfyngedig a gynrychiolir gan asedau net ar ddiwedd y flwyddyn	6,605,000	5,403,000

Er gwaethaf gostyngiadau mewn cymorth grant refeniw, gwelwyd cynnydd cyffredinol mewn incwm yn 2015/16 oherwydd nawdd gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri a Llywodraeth Cymru ar gyfer ailddatblygu Sain Ffagan. Fel arall, mae'r newid sylweddol yn y cynnydd net mewn cronfeydd o gymharu â'r flwyddyn flaenorol i'w briodoli i newid o £10m yng nghyfrifiad actiwaraid Costau Gwasanaeth Pensiwn Safon Adrodd Ariannol 102 (FRS102) (nodyn 8 i'r cyfrifon).

Prif weithgareddau Mentrau AOCC Cyf. ar gyfer y flwyddyn oedd gwerthiant yn ein siopau manwerthu, gwasanaethau arlwy mewnol a chontract, parcio ceir, trwyddedu delweddau, llogi corfforaethol, prydlesu a hawliau ffilio. Gwnaeth y cwmni elw cyn cymorth rhodd i Amgueddfa Cymru o £419,000 ym mlwyddyn ariannol 2015/16 (£521,000 yn 2014/15).

Cyfanswm y Cronfeydd ar 31 Mawrth 2016 oedd £113,892,000. Ceir dadansoddiad yn nodyn 19 i'r cyfrifon. Roedd Cronfeydd Cyhoeddus Anghyfyngedig a gynrychiolir gan asedau cyfredol net yn £6,605,000, ac mae £5,000,000 o hwnnw wedi'i neilltuo i amrywiol gynlluniau ac ymrwymadau ar gyfer y dyfodol gan gynnwys rhagolygon o ddiffygion yn y gyllideb dros y tair blynedd nesaf oherwydd lleihad mewn cymorth grant, costau untro yn sgil sicrhau arbedion cylchol mewn perthynas â chostau staff er mwyn mantoli'r gyllideb, a chyfraniadau y cytunwyd arnynt o gronfeydd wrth gefn ar gyfer ailddatblygu Sain Ffagan.

Nodau ac Amcanion

Yn ystod 2015/16 dechreuwyd rhoi ein Gweledigaeth newydd ar waith – Ysbrydoli pobl, newid bywydau. Mae'r Weledigaeth hon yn adlewyrchu dyhead i sicrhau bod ein gwaith yn seiliedig ar draddodiadau diwylliannol a deallusol Cymru a datblygu patrwm ar gyfer amgueddfeydd ledled y byd.

Cafodd ein blaenoriaethau, a nodir ar ffurf Ymrwymadau, eu llywio gan ymgynghoriad â'r Cyhoedd yng Nghymru yn ogystal â'n Bwrdd Ymddiriedolwyr, aelodau o staff a gwirfoddolwyr ynghyd â phartneriaid yn y sector cyhoeddus a'r trydydd sector.

Mae ein Hymrwymadau yn seiliedig ar bum prif faes:

- **Gwneud gwahaniaeth i Gymru**
Newid bywydau trwy weithio gyda chyrrff lleol a chenedlaethol i greu Cymru hapusach, iachach a mwy cynaliadwy, lle mae diwylliant yn hygyrch i bawb a'r economi'n ffynnu
- **Profiad amgueddfa**
Mae ymwelwyr yn cael profi amgueddfeydd, arddangosfeydd, a gofodau cyhoeddus o ansawdd uchel lle gallant ddysgu a mwynhau.
- **Profiad digidol**
Mae defnyddwyr yn cael profi amgueddfa ddigidol hygyrch a chydgyssylltiedig gan ymgysylltu, bod yn greadigol a dysgu.
- **Addysg a chreadigrwydd**
Mae gan bawb gyfoeth o gyfleoedd i ddysgu, ymchwilio a chreu.
- **Cyfranogiad a chynhwysiant**
Mae unigolion, teuluoedd a chymunedau yng Nghymru a thu hwnt yn cymryd rhan mewn gweithgareddau trawsddiwylliannol, cynhwysol a hygyrch a luniwyd ganddynt.

Cefndir Statudol ac Ymgysylltiad Rhanddeiliaid

Sefydlwyd Amgueddfa Genedlaethol Cymru trwy Siarter Frenhinol ym 1907 ac mae'n parhau i fod wedi'i chofrestru fel endid cyfreithiol ac elusen o dan yr enw hwn (Rhif Siarter Frenhinol RC000369, Rhif Elusen 525774, Rhif TAW GB 783 4541 10). Enw cyhoeddus cyfredol y sefydliad yw Amgueddfa Cymru.

Mae'n elusen gofrestredig annibynnol, sy'n cael ei hariannu'n bennaf trwy gymorth grant gan Lywodraeth Cymru fel Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru (CNLC).

Ein hamcan craidd, a nodir yn y Siarter Frenhinol, yw 'hyrwyddo addysg y cyhoedd'. Mae hyn yn golygu datblygu ein casgliadau, gofalu amdanynt, eu hastudio a chynnal mynediad at gasgliadau er lles cymdeithas, a hynny am byth. Mae'r Siarter (1907, a ddiwygiwyd ym 1991 a 2006) yn nodi y dylid cyflawni hyn:

- yn bennaf, trwy sicrhau cynrychiolaeth gynhwysfawr o wyddoniaeth, celfyddyd, diwydiant, hanes a diwylliant Cymru neu sy'n berthnasol i Gymru, ac
- yn gyffredinol, trwy gasglu, cofnodi, diogelu, egluro a chyflwyno gwrthrychau a phethau a gwybodaeth gysylltiedig, boed yn gysylltiedig â Chymru ai peidio, y bwriedir iddynt hybu gwell dealltwriaeth a hyrwyddo ymchwil.

Fe wnaethom barhau i weithredu ein Cynllun a Pholisi Ymgynghori a gafodd ei ddiweddarau yn 2014/15 ac sy'n egluro'r gwerthoedd, yr egwyddorion a'r technegau cyfranogi allweddol mewn perthynas â'n prif weithgareddau ymgynghorol.

Safleoedd Amgueddfa Cymru

Yn ystod 2015/16 roeddem yn gweithredu saith o amgueddfeydd ar hyd a lled Cymru:

Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd

Mae Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn unigryw ymysg amgueddfeydd cenedlaethol y DU o ran ehangder ei harddangosfeydd celfyddydol a gwyddorau naturiol.

Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru, Sain Ffagan, Caerdydd

Mae Sain Ffagan, un o amgueddfeydd awyr agored mwyaf blaenllaw Ewrop, yn rhan o'n grŵp o bum amgueddfa hanes cymdeithasol a diwydiannol. Gall ymwelwyr archwilio a mwynhau dros 2,000 o flynyddoedd o hanes mewn deugain a mwy o adeiladau o Fôn i Fynwy sydd wedi'u hailgodi yma.

Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru, Blaenafon, Torfaen

Mae hen bwll glo cyflawn Big Pit yn rhan ganolog o Safle Treftadaeth y Byd, Blaenafon. Dan arweiniad cyn-lowyr, caiff ymwelwyr eu tywys dros 90 metr i grombil tywyll y ddaear, er mwyn cael blas ar y tywyllwch dudew yr oedd y glowyr yn gweithio ynddo ddydd ar ôl dydd.

Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru, Caerllion, Casnewydd

Mae Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru wedi arddangos casgliad cyfoethog o ddarganfyddiadau Rhufeinig ers 150 o flynyddoedd a mwy – gan gynnwys cerfluniau, arysgrifau, cerrig beddau, deunyddiau adeiladu, mosaig labrinth, offer milwrol, crochenwaith, gwydr a gemwaith.

Amgueddfa Lechi Cymru, Llanberis, Gwynedd

Adroddir hanes y diwydiant llechi yng ngweithdai gwreiddiol chwarel Dinorwig. Yn ogystal â'r ffowndri, gefeiliau, siediau a'r olwyn ddŵr fwyaf ar dir mawr Prydain sy'n dal i weithio, gall ymwelwyr weld crefftwy'r yn arddangos eu sgiliau hollti a thrin llechi â llaw.

Amgueddfa Wlân Cymru, Dre-fach Felindre, Sir Gaerfyrddin

Yng nghalon cefn gwlad y gorllewin, mae'r amgueddfa hon yn adrodd hanes y clwstwr o ddeugain melin a oedd yng nghyffiniau Dre-fach Felindre ar un adeg. Hen felin y Cambrian Mills – yr unig felin sydd wedi parhau ar waith yn gyson ers y cychwyn – yw cartref yr Amgueddfa bellach.

Amgueddfa Genedlaethol y Glannau, Ardal Forwrol Abertawe

Mae Amgueddfa Genedlaethol y Glannau yn rhan ganolog o adfywiad Ardal Forwrol Abertawe. Hen warws rhestredig ar y glannau wedi'i gysylltu ag adeilad newydd, cyfoes o lechi a gwydr, yw cartre'r Amgueddfa. Fe'i hagorwyd ym mis Hydref 2005, penllanw strategaeth ddeng mlynedd o fuddsoddiad gwerth £40m yn ein pum amgueddfa gymdeithasol a diwydiannol ledled Cymru.

Hefyd, mae'r Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol yn Nantgarw, Rhondda Cynon Taf, yn agored i'r cyhoedd trwy drefniant. Rydym hefyd yn gweithio mewn partneriaeth â sefydliadau lleol ym mhob cwr o'r wlad, gan gynnwys Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam.

Adran 1.2 Dadansoddiad o Berfformiad

Dangosyddion Perfformiad

Rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i fonitro a gwerthuso ein gwaith mewn ffyrdd meintiol ac ansoddol. Er bod ein dangosyddion perfformiad meintiol yn rhoi cipolwg ar berfformiad, mae data ansoddol o astudiaethau achos yn parhau i roi darlun manylach a chyfle i bwysu a mesur ein gwaith a'i gyfoethogi.

Yn ystod 2014/15, cyflwynwyd fframwaith gwerthuso a oedd yn manteisio ar y ddau ddull hyn gan adlewyrchu'r Weledigaeth newydd. Bydd y mesurau perfformiad yn y fframwaith hwn a'r targedau a bennwyd ar gyfer 2016/17 a thu hwnt, mewn cyfnod o gyfnewid ariannol parhaus, yn parhau i ganolbwyntio ar atgyfnerthu ein llwyddiannau hyd yma, gan geisio sicrhau gwell canlyniadau i bobl Cymru trwy gyflawni ein Gweledigaeth hirdymor newydd.

Dangosir canlyniadau ein dangosyddion perfformiad allweddol yn ystod 2015/16 yn y tabl isod:

Amcan Allweddol Map y Weledigaeth	Dangosydd Meintiol	Canlyniad 2014/15	Targed Blynnyddol	Canlyniad 2015/2016
Gwneud gwahaniaeth i Gymru	Nifer yr ymweliadau	1,685,954	1,590,000	1,674,807
Profiad digidol	Nifer yr ymweliadau â'r wefan	1,380,122*	1,500,000	1,490,487
Addysg a chreadigrwydd	Nifer yr ymweliadau addysg ffurfiol	205,055	205,000	189,971
	Nifer yr ymweliadau addysg anffurfiol	305,187	230,000	394,701
Rhaglenni cyhoeddus	Presenoldeb mewn arddangosfeydd dros dro	Dangosyddion Newydd	Dangosyddion Newydd	290,000
Perfformiad a llywodraethu ariannol	Incwm ymchwil a ffioedd net	£150,505	£210,000	£210,000
	Elw yn sgil y cwmni masnachu	£521,228	£430,014	£419,258

* cyflwynwyd dull newydd o adrodd er mwyn dileu trawiadau gwefan awtomataidd

Fel y nodwyd eisoes, 1,674,807 oedd cyfanswm yr ymweliadau â'n hamgueddfeydd yn 2015/16 (1,685,954 yn 2014/15), o gymharu â tharged o 1,590,000. Cafwyd 1,490,487 o ymweliadau â'r wefan yn ystod yr un cyfnod (1,380,122 yn 2014/15). Roedd y ffigur hwn yn cymharu'n dda â'r targed o 1,500,000 ar gyfer y flwyddyn.

Mae ein gwaith ar wasanaethu'r sector addysg ffurfiol yn dal i ddenu niferoedd sylweddol o ymwelwyr, gyda 189,971 o ymweliadau addysg ffurfiol (205,055 yn 2014/15). Nifer yr ymweliadau addysg anffurfiol, sy'n cynnwys nifer yr ymweliadau addysg 'gwerth ychwanegol' â'n safleoedd a nifer y cyfranogwyr a gymerodd ran mewn gweithgareddau addysg oddi ar y safleoedd, oedd 394,701 (305,187 yn 2014/15), sydd ymhell uwchlaw'r targed o 230,000.

Cyrhaeddwyd ein targed ar gyfer incwm ymchwil ac incwm ffioedd net ar gyfer 2015/16, ac roedd yn gynydd sylweddol o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Roedd elw ein cwmni masnachu fymryn yn is na'r targed. Mae'r ddau darged wedi cynyddu ar gyfer 2016/17.

Buddsoddiad Cyfalaf

Yn sail i gyflawni'r Weledigaeth, mae'r rhaglen o waith cyfalaf yn parhau, gyda'r rhaglen gynllunio yn canolbwyntio ar ailddatblygu Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru, gan gynnwys y gwaith o adeiladu'r prif adeilad newydd a'r maes parcio.

Roedd projectau eraill o fewn y Cynllun Cyfalaf y gwnaed cynnydd arnynt yn ystod y flwyddyn yn cynnwys y gwaith ailwifro trydanol yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd a Sain Ffagan, atgyweirio'r to yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd a gwelliannau cynnal a chadw yn Big Pit.

Gweithio mewn Partneriaeth

Yn 2015/16, fe wnaethom barhau i weithio gyda phartneriaid ar hyd a lled Cymru a thu hwnt i ddangos y casgliadau cenedlaethol mewn amryw o leoliadau gan gynnwys amgueddfeydd, orielau, canolfannau ymwelwyr a safleoedd treftadaeth, ac i rannu sgiliau ac arbenigedd ar draws y sector.

Mae ein perthynas ag Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro yn Oriol y Parc wedi parhau i ddatblygu. Cynhaliwyd dwy arddangosfa lwyddiannus yn ystod y flwyddyn ac agorwyd trydedd arddangosfa uchel ei phroffil ym mis Mawrth 2016. Roedd *Alfred Russel Wallace: Gŵr Angof Esblygiad?* (Mawrth-Tachwedd 2015) yn cynnwys gwaith arloesol gan Gymro nodedig, a ddarganfu'r broses esblygu trwy ddethol naturiol ochr yn ochr â Charles Darwin. Datblygwyd *Clare Woods: A Tree A Rock A Cloud* (Rhagfyr 2015-Mawrth 2016) mewn partneriaeth ag Oriol Davies, y Drenewydd, a'r curadur annibynnol Mandy Fowler. Teithiodd i Oriol Plas Glyn-y-Wedd, Llanbedrog (Medi-Tachwedd 2015) cyn cael ei harddangos yn Oriol y Parc. Rhwng mis Mawrth a mis Medi 2016 cafodd un o gampweithiau gwychaf celf Brydeinig, *Salisbury Cathedral from the Meadows* (1831) gan John Constable, ei arddangos fel rhan o daith o amgylch orielau ac amgueddfeydd y DU a ddatblygwyd gan consortiwm Aspire dan arweiniad y Tate, consortiwm yr ydym yn aelod ohono.

Mae grant gan gynllun Cyfoeth Cymru Gyfan, a ariannwyd gan Lywodraeth Cymru, wedi galluogi Oriol Plas Glyn-y-Wedd i gyrraedd y safonau angenrheidiol ar gyfer dangos gwaith sy'n rhan o'n casgliadau am y tro cyntaf. Roedd yr arddangosfa *John Piper: Mynyddoedd Cymru* (Hydref-Rhagfyr 2015) yn cynnwys casgliad o ddarluniau a phaentiadau mawr o Eryri a brynwyd gennym yn 2014 gyda chymorth Cronfa Dreftadaeth y Loteri ac eraill. Mae nawdd gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri hefyd wedi ein galluogi i gynnal project blwyddyn i ehangu'r ymgysylltiad â chasgliad Piper drwy benodi Gweithiwr Addysg dan Hyfforddiant penodedig. Roedd y rhaglen addysg yn Oriol Plas Glyn-y-Wedd yn cynnwys gweithgareddau i deuluoedd ac ysgolion cynradd lleol. Symudodd yr arddangosfa i Oriol Ynys Môn, Llangefni (Chwefror-Mehefin 2016).

Rydym wedi parhau i weithio'n agos ag Amgueddfa Bwrdeistref Sirol Wrecsam i gyflwyno ei rhaglen o arddangosfeydd. Daeth yr arddangosfa *Gwir a Dychmygol: Cestyll yn y Tirlun Cymreig*, a oedd yn cynnwys gwaith a fenthycwyd gennym ni a Llyfrgell Genedlaethol Cymru, i ben ym mis Gorffennaf 2015. Fe'i dilynwyd gan *Gwaith a Buddugoliaeth: Diwydiant Cymru a'r Rhyfel Byd Cyntaf* (Gorffennaf 2015-Ionawr 2016), oedd yn cynnwys benthyciadau o'n casgliadau hanes ac archaeoleg. Ym mis Ionawr 2016 agorodd *Corstir Brymbo: 300 Miliwn o Flynyddoedd yn Ôl*, arddangosfa fawr a ddatblygwyd ar y cyd gennym ni a'r Amgueddfa oedd yn adrodd hanes Coedwig Ffosiliau Brymbo, a ganfuwyd yn 2004 ar safle gwaith dur Brymbo.

Mae gwaith partneriaeth rhyngwladol yn parhau i fod yn flaenoriaeth ac mae ein perthynas gadarn â Ffederasiwn Celfyddydau America (AFA) yn parhau i ffynnu. Daeth yr arddangosfa deithiol *Pastures Green & Dark Satanic Mills: The British Passion for Landscape* i ben yn Amgueddfa Gelf Prifysgol Princeton, yr olaf o'r pedwar lleoliad, ar 24 Ebrill 2016. Yn ogystal â rhagor o gydweithio â'r Ffederasiwn, rydym yn ymchwilio i'r posibilrwydd o drefnu taith i Japan, ac mae lleoliadau yn Awstralia wedi mynegi diddordeb mewn gweithio gyda ni.

Caffael Sbesimenau

Ein casgliadau sydd wrth wraidd ein gwasanaeth i'r cyhoedd, ac mae'n hanfodol eu bod yn parhau i ddatblygu er mwyn diogelu ein treftadaeth ac adlewyrchu anghenion newidiol Cymru. Mae ein Grant Caffael Sbesimenau gan Lywodraeth Cymru wedi lleihau'n sylweddol dros y blynyddoedd diwethaf ond yn ystod 2015/16,

gwnaethom barhau i'w ddefnyddio i ddenu nawdd ychwanegol. Cawsom gyfraniadau hael iawn gan ein cefnogwyr hirdymor, yn enwedig Ymddiriedolaeth Derek Williams, y Gronfa Gelf, Ymddiriedolaeth Elusenol Colwinston, Cronfa Dreftadaeth y Loteri a noddwyr preifat. Mae'r Grant Caffael Sbesimenau bellach wedi'i ddileu a Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am y gyllideb o fis Ebrill 2016 ymlaen. Byddwn yn cynnig am yr arian hwn er mwyn i ni allu denu cyllid ychwanegol i gynnal y casgliadau ac ychwanegu atynt.

Ymhlith prif gaffaeliadau 2015/16 roedd nifer o weithiau celf, canfyddiadau archaeolegol a llawer o sbesimenau gwyddorau natur eraill gan gynnwys *Dracoraptor hanigani*, y deinosor Jwrasig hynaf erioed i'w ganfod yn y DU – rhodd hael gan y casglwyr Nick a Rob Hanigan.

Mae rhagor o wybodaeth ac enghreifftiau o'n gwaith i'w gweld yn ein Hadolygiad Blynyddol, sy'n gyhoeddiad ar wahân a fydd ar gael yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Gweithgarwch Ymchwil

Mae ein hymchwil yn gwneud cyfraniad allweddol at wella dealltwriaeth o dreftadaeth, diwylliant ac amgylchedd naturiol Cymru ac mae'n sail i'n holl wasanaethau cyhoeddus a gwaith prifysgolion ac ymchwilwyr annibynnol. Rydym yn parhau i gael ein cydnabod yn Sefydliad Ymchwil Annibynnol gan Gyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r Dyniaethau a Chyngor Ymchwil yr Amgylchedd Naturiol ac rydym yn gweithio gyda phartneriaid ym mhob sector perthnasol, yng Nghymru a thu hwnt.

Mae rhagor o wybodaeth ac enghreifftiau o'n gwaith i'w gweld yn ein Hadolygiad Blynyddol, sy'n gyhoeddiad ar wahân a fydd ar gael yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Addysg a Chyfranogiad

Ni yw prif ddarparwr addysg tu allan i'r ystafell ddosbarth yng Nghymru. Rydym yn croesawu tua 200,000 o blant a myfyrwyr i'n hamgueddfeydd bob blwyddyn. Yn 2015/16, croesawyd mwy na 300,000 o ddysgwyr anffurfiol a denwyd 40,000 o bobl i fanteisio ar gyfleoedd addysg tu hwnt i'n safleoedd. Mae 640,000 o bobl yn ymweld â ni bob blwyddyn yn rhan o grŵp teuluol, felly ni yw un o'r darparwyr addysg a phrofiadau anffurfiol mwyaf i deuluoedd yng Nghymru.

Rydym yn parhau i ddatblygu ein henw da am fod yn ganolfan arbenigedd yng Nghymru ar gyfer cyfranogiad a chynhwysiant ym maes y celfyddydau, diwylliant a threftadaeth. Ym mis Mawrth 2016 cwblhawyd y fenter Our Museum, a ariannwyd gan Sefydliad Paul Hamlyn, gyda digwyddiadau ledled Cymru a chyhoeddiadau ar-lein.

Rydym yn arwain gwaith ymchwil i werth a swyddogaeth cyrff diwylliannol o ran mynd i'r afael â chanlyniadau tlodi a hyrwyddo cynhwysiant a mynediad cyfartal i gyfleoedd cyfranogiad diwylliannol. Rydym wedi gweithio'n agos â Llywodraeth Cymru i gyhoeddi'r Adroddiad Terfynol ar Werthusiad o Flwyddyn Beilot y Rhaglen Ardaloedd Arloesi.

Yn ystod 2015/16, cwblhawyd y gwaith o ail ddylunio ein gwefan gan ehangu'r cynnwys a darparu erthyglau curaduro a chasgliadau newydd. Mae bellach yn cynnig profiad sy'n canolbwyntio'n fwy ar y defnyddiwr ac sy'n fwy hygrych. Cafwyd bron i 1.5 miliwn o ymwelwyr â'r wefan yn ystod y flwyddyn. Rydym hefyd wedi gweld twf o 70% yn ein platfformau cyfryngau cymdeithasol ers 2014. Enillodd ein hymgyrch Twitter fewnol #Welshdino, a welwyd gan 2.2 filiwn o bobl ledled y byd, wobwr yr Ymgyrch Gelfyddydol, Ddiwylliannol neu Chwaraeon Orau yng Ngwobrau CIPR.

Mae rhagor o wybodaeth ac enghreifftiau o'n gwaith i'w gweld yn ein Hadolygiad Blynyddol, a fydd ar gael yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Arddangosfeydd

Ni yw prif sefydliad cynhyrchu arddangosfeydd diwylliannol, treftadaeth a'r gwyddorau naturiol yng Nghymru. Rydym yn gweithio gyda'n cymunedau, ein partneriaid a'n rhanddeiliaid ar draws ein hamgueddfeydd i gynhyrchu arddangosfeydd ac arddangosiadau sy'n apelio at ein holl ymwelwyr. Yn 2015/16, trefnwyd pum deg a thri o arddangosfeydd ar draws ein holl amgueddfeydd ac yn ein lleoliad partner Oriol y Parc, a thair arddangosfa deithiol.

Rydym yn cyflwyno rhaglen fawr o arddangosfeydd, cyhoeddiadau a digwyddiadau i goffáu'r Rhyfel Byd Cyntaf rhwng 2014 a 2018. Mae manylion uchafbwyntiau eraill rhaglen arddangosfeydd dros dro 2015/16 i'w gweld yn ein Hadolygiad Blynyddol, a fydd ar gael yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Codi Arian

Roedd 2015/16 yn flwyddyn lwyddiannus arall o ran codi arian a derbyniwyd £1,411,000 trwy roddion a chymynroddion a £299,000 trwy addewidion. Cafwyd £479,000 o roddion ar ffurf asedau treftadaeth hefyd.

Canolbwyntiwyd ar barhau â'r ymgyrch codi arian ar gyfer ailddatblygu Sain Ffagan. Gyda tharged gwreiddiol o £2.8 miliwn (yn ychwanegol at y £12 miliwn gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri), dyma'r ymgyrch fwyaf o'i bath i ni ei chynnal. Ar ddechrau'r flwyddyn ariannol, roedd £2.1 miliwn eisoes wedi'i godi, a chodwyd £0.6 miliwn arall yn ystod 2015/16. Rydym bellach yn canolbwyntio ar roi strategaeth ddiwygiedig ar waith er mwyn codi arian ychwanegol ar gyfer y project.

Roedd gweithgareddau codi arian newydd ar gyfer Sain Ffagan yn cynnwys £125,000 gan The People's Postcode Trust a £10,000 gan Sefydliad Elusennol Simon Gibson. Defnyddiwyd y taliadau grant a addawyd yn ystod y flwyddyn flaenorol gan Ymddiriedolaeth Foyle, Cronfa Cymunedau Tirlenwi Lafarge Aggregates Ltd, Sefydliad Moondance a Chynllun Grant Cronfa Cyfamod Cymunedol y Lluoedd Arfog, yn ogystal â thaliadau a addawyd gan aelodau unigol o Gylch Cyfrannu Sain Ffagan a'r olaf o dri rhandaliad gan Elior.

Cafwyd cymynrodd o £83,000 i gefnogi Amgueddfa Genedlaethol y Glannau a chafwyd cymynrodd o £82,000 trwy Gyfeillion Amgueddfa Cymru i gefnogi ein gwaith yn gyffredinol.

Ar 31 Mawrth 2016 roedd gan gynllun y Noddwyr 155 o aelodau, y nifer fwyaf erioed, ac roeddent yn cyfrannu dros £30,000.

Roedd y cymorth ar gyfer projectau a rhaglenni eraill yn cynnwys grant o £125,000 gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri Cymru i gefnogi Hel Trysor, Hel Straeon; grant o £9,000 gan Celfyddydau a Busnes Cymru i gefnogi interniaeth yn yr Adran Ddatblygu, grantiau gan Ymddiriedolaeth Linbury, Ymddiriedolaeth Headingly, the Clothworkers Foundation, Zabłudowicz Arts Project a Sefydliad Jenour ynghyd â nawdd gan SRK Consulting, Geldards LLP ac Amirisur Resources plc. Parhaodd The People's Postcode Trust â'i chymorth sylweddol gyda grant o £125,000 yn ychwanegol at y cymorth ar gyfer ailddatblygu Sain Ffagan.

Mae amryw gyrrff yn parhau i roi cefnogaeth hael, gan gynnwys Ymddiriedolaeth Elusennol Colwinston i raglen celf gyfoes yr Amgueddfa Gelf Genedlaethol; Ymddiriedolaeth Derek Williams a'r Gronfa Gelf at gaffaeliadau'r Amgueddfa Gelf Genedlaethol; Cronfa Dreftadaeth y Loteri Cymru trwy'r Cynllun Sgiliau Garddwriaeth Treftadaeth; Sefydliad Paul Hamlyn tuag at fenter *Our Museum*; Ymddiriedolaeth Edina, a Sefydliad Henry Moore.

Cawsom gymorth gan lawer o unigolion a sefydliadau eraill yn ystod y flwyddyn ac rydym yn ddiolchgar iawn i bob un ohonynt.

Gwirfoddolwyr

Parhaodd Cyfeillion Amgueddfa Cymru i gefnogi ein gwaith mewn tair prif ffordd:

- Yn llysgenhadon dros ein gwaith, gan ddarparu rhaglen o sgysia, teithiau a gweithgareddau eraill sy'n ategu ein gweithgareddau addysgol

- Trwy ddarparu grŵp o wirfoddolwyr i gefnogi'n gwaith. Mae Cyfeillion yn cyfarfod a chyfarfod grwpiau ac unigolion, fel grwpiau Cyfeillion amgueddfeydd eraill ac ymwelwyr achlysurol, a hefyd yn helpu staff curadurol ym mhob un o'n meysydd gwaith. Mae'n bwysig nodi ein bod yn ystyried hyn yn ychwanegiad gwerthfawr at ein gwaith.
- Trwy roi cymorth ariannol i nifer o brojectau, gan gynnwys ailddatblygu Sain Ffagan, a noddi'r datganiadau ar yr organ yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd.

Bu ein Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn gweithio gyda chydweithwyr i wella'r cyfleoedd i wirfoddoli. O ganlyniad, cawsom dros 24,000 awr o gyfraniad gan wirfoddolwyr yn ystod 2015/16 (cynnydd sylweddol o gymharu â 9,238 o oriau yn 2014/15). Roedd hyn yn cynnwys cyfraniad y gwirfoddolwyr at waith curadurol a chadwraeth ataliol y tu ôl i'r llenni, teithiau celf, gweithgareddau addysg ar gyfer y cyhoedd a helpu i gynnal a chadw ein gerddi a'r fferm. Mawr yw ein dyled i'n gwirfoddolwyr am eu hymroddiad i'r elfen hon o'n gweithgareddau sydd ar gynydd.

Adroddiad ar Gynaliadwyedd

Lluniwyd yr adroddiad hwn yn unol â'r canllawiau a osodwyd gan Drysorlys Ei Mawrhydi yn y ddogfen *Public Sector Annual Reports: Sustainability Reporting Guidance*.

Ein nod yw creu amgueddfeydd cynaliadwy trwy ddatblygu arferion cynaliadwy ar gyfer y saith amgueddfa a hyrwyddo ffordd o fyw gynaliadwy trwy'r arddangosfeydd, digwyddiadau a rhaglenni addysg, er enghraifft helpu ysgolion i hyrwyddo Addysg ar gyfer Datblygu Cynaliadwy trwy ein project SCAN. Rydym yn gweithio'n agos gyda phartneriaid megis Cynnal Cymru a Sustrans ar faterion datblygu cynaliadwy.

Hefyd, nod llawer o'n hymchwil craidd yw gwella dealltwriaeth o'r amgylchedd naturiol a diwylliannol, er enghraifft ymchwil i newid yn yr hinsawdd.

Mae gennym Fforwm Datblygu Cynaliadwy sy'n ystyried materion, gwneud argymhellion i'r cyfarwyddwyr ac Ymddiriedolwyr yn unol â hynny, a sbarduno datblygiad polisi. Mae'r Fforwm yn hyrwyddo arferion datblygu cynaliadwy ar draws pob safle.

I gael rhagor o wybodaeth am sut rydym yn mynd ati i greu amgueddfeydd cynaliadwy, gan gynnwys y Datganiad Amgylcheddol, ewch i www.amgueddfacymru.ac.uk/cynaliadwyedd

Perfformiad

Mae gwarchod trysorau'r genedl ac agor ein drysau i dros 1.6 miliwn o ymwelwyr y flwyddyn yn defnyddio llawer o ynni. Mae ein Polisi Ynni wedi'i fabwysiadu fel cam mawr ymlaen tuag at wella effeithlonrwydd ynni, ac fel prawf o'n cefnogaeth i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr. Rydym yn cymryd rhan yn y Cynllun Effeithlonrwydd Ynni yr Ymrwymiad Lleihau Carbon (CRC).

Yn 2015/16 cafwyd 8.1% o ostyngiad yng nghyfanswm yr allyriadau, a gwelwyd lleihad yn y defnydd o nwy a thrydan. Cafwyd 6.4% o ostyngiad yng nghyfanswm y gwastraff. Roedd hyn yn cynnwys gostyngiad sylweddol o 21.0% yn y gwastraff tirlenwi, wedi cynnydd bach yn 2014/15. Cafwyd gostyngiad o 0.9% yn y defnydd o ddŵr yn 2015/16.

Mae'r tablau ar dudalennau 10 ac 11 yn darparu gwybodaeth ariannol ac anariannol fanwl am allyriadau nwyon tŷ gwydr, gwastraff, a'r defnydd o adnodd y mae pen draw iddo (dŵr). Cafwyd data allyriadau cwmpas 1 a chwmpas 2 ar nwyon tŷ gwydr o'n cronfa ddata CRC, cyfrifwyd allyriadau cwmpas 3 gan ddefnyddio ffigurau milltiroedd blynyddol a ddarparwyd gan ein cyflenwr llogi ceir, casglwyd y data gwastraff o adroddiadau gwastraff safleoedd unigol, a daw'r data ar ddefnydd o ddŵr o wybodaeth ar filiau.

Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr		2015/16	2014/15	2013/14	2012/13	2011/12
Dangosyddion anariannol (tCO ₂)	Allyriadau Cwmpas 1 (Uniongyrchol) – nwy	1,440	1,500	1,600	1,763	1,430
	Allyriadau Cwmpas 2 (Anuniongyrchol) – trydan a brynwyd	2,749	3,047	3,464	3,732	3,903
	Allyriadau Cwmpas 3 (teithio busnes)	24	37	45	36	36
	Cyfanswm	4,213	4,584	5,109	5,531	5,369
Defnydd cysylltiedig o ynni (kWh'000)	Nwy	7,783	8,086	8,673	9,540	7,732
	Trydan	5,538	5,716	6,404	7,109	7,434
	Cyfanswm	13,321	13,802	15,077	16,649	15,166
Dangosyddion ariannol (£)	Nwy	174,564	192,203	268,211	296,370	216,011
	Trydan	517,647	571,349	587,226	644,728	617,046
	Ffi weinyddol CRC	1,290	1,290	1,290	1,290	1,290
	Teithio ar fusnes swyddogol	183,978	200,089	198,233	175,775	166,418
	Cyfanswm	877,479	964,931	1,054,960	1,118,163	1,000,765

Targedau a Pherfformiad

Mae ein Datganiad Amgylcheddol yn gosod targed, sef cynhyrchu 2% yn llai o CO₂ trwy ynni a chluant bob blwyddyn. Yn 2015/16 cafwyd 8.1% o ostyngiad. Bu 21.5% o ostyngiad ers 2011/12.

Mae'r gostyngiadau yn y defnydd o drydan wedi'i gyflawni trwy ddulliau amrywiol, gan gynnwys gosod uned gwres a phŵer cyfunol yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn 2011/12, gosod paneli solar yn Big Pit a'r Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol yn 2012/13, cyfres o fentrau TG a roddwyd ar waith o 2011/12 ymlaen a gosod system goleuadau a rheoli newydd yn yr orielau celf yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn 2014/15.

Ers rhai blynyddoedd bellach, rydym wedi annog staff ac ymwelwyr i ddefnyddio dulliau teithio cynaliadwy ar gyfer teithiau i'n safleoedd, er enghraifft mae cynllun ailddatblygu Sain Ffagan yn cynnwys cynllun teithio sy'n hyrwyddo teithio cynaliadwy i ymwelwyr a staff ac mae uwchraddio'r cyfarpar fideo-gynadledda yn 2011/12 wedi lleihau nifer y teithiau rhwng safleoedd ar gyfer cyfarfodydd. Yn 2015/16 cafwyd 35% o ostyngiad mewn CO₂ yn sgil llogi ceir, yn dilyn 17.7% o ostyngiad y flwyddyn flaenorol, oherwydd cyfuniad o lai o filltiroedd a mwy o geir yn defnyddio diesel yn hytrach na phetrol.

Gwastraff		2015/16	2014/15	2013/14	2012/13	2011/12
Dangosyddion anariannol (tunelli)	Gwastraff peryglus	0.2	1.2	0.0	0.6	0.4
	Gwastraff nad yw'n beryglus:					
	– Tirlenwi	646.7	818.2	783.0	697.7	907.9
	– Ailddefnyddio/Ailgylchu	1,953.6	1,968.8	2,099.2	1,629.1	1,239.5
	– Llosgi	28.1	19.7	24.7	3.2	3.2
Cyfanswm y gwastraff	2,628.5	2,807.8	2,906.9	2,330.6	2,151	
Dangosyddion ariannol (£)	Cyfanswm cost gwaredu	38,912	28,943	37,268	29,981	25,159

Targedau a Pherfformiad

Targed ymrwymadau Gwyrdd y Llywodraeth ar wastraff yw 25% o ostyngiad yng nghyfanswm y gwastraff o lefelau 2009/10 erbyn 2015.

Rydym yn annog lleihau gwastraff trwy fwy o ailgylchu a hyrwyddo ailddefnyddio a lleihau yn frwd ar draws ein holl safleoedd.

Mae'r 6.4% o ostyngiad yng nghyfanswm y gwastraff yn 2015/16 a 3.4% yn 2014/15 yn dilyn cynnydd o 24.7% oherwydd y gwaith adeiladu yn Sain Ffagan. Mae'r gwaith adeiladu yn parhau i greu swm sylweddol o wastraff. Mae gwastraff tirlenwi wedi gostwng 21.0% yn 2015/16 ac mae 28.7% yn is nag yr oedd yn 2011/12.

Y Defnydd o Adnodd y Mae Pen Draw Iddo		2015/16	2014/15	2013/14	2012/13	2011/12
Dangosyddion anariannol ('000m ³)	Cyfanswm defnydd dŵr	20,584	20,768	26,434	20,875	31,929
Dangosyddion ariannol (£)	Cyfanswm costau cyflenwad dŵr	64,923	79,437	74,915	71,774	93,128

Targedau a Pherfformiad

Mae ein Polisi Ynni yn gosod targed i sicrhau 5% o ostyngiad y flwyddyn yn y defnydd o ddŵr. Yn 2015/16 bu gostyngiad bach, sef o 0.9%, yn y defnydd o ddŵr yn dilyn gostyngiad sylweddol yn ystod blynyddoedd blaenorol oherwydd unioni'r gollyngiadau yn Sain Ffagan a Big Pit, a arweiniodd at gynnydd mawr yn 2013/14.

Mae cyfanswm y defnydd o ddŵr wedi gostwng 35.5% ers 2011/12.

Strategaeth y Dyfodol

Yn 2016/17, byddwn yn adeiladu ar y cynnydd a wnaed hyd yma o ran lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr, gwastraff a'r defnydd o ddŵr. Mae'r Fforwm Datblygu Cynaliadwy wedi cytuno ar darged o 1% o ostyngiad yn y defnydd o ynni ar yr holl safleoedd yn 2016/17, o gymharu â'r defnydd yn 2015/16. Mae'r cynlluniau'n cynnwys gwaith a ddechreuwyd ar ddiwedd 2015/16 ar uwchraddio'r systemau goleuo yn orielau Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, sy'n cael ei ariannu gan fenthyciad Buddsoddi-i-Arbed gan Lywodraeth Cymru.

Bioamrywiaeth

Ein nod yw diogelu, gwarchod, gwella ac adfer planhigion ac anifeiliaid amrywiol yr holl safleoedd. Mae archwiliadau bioamrywiaeth wedi'u cynnal ar ein holl safleoedd, gan ddarparu gwybodaeth i gynorthwyo â phenderfyniadau ac ymdrechion cadwraeth effeithiol.

Yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, bydd datblygiad yr Amgueddfa Hanes Natur yn y dyfodol yn cyfrannu'n sylweddol at y trafodaethau cyfoes ar gynaliadwyedd, newid yn yr hinsawdd a dirywiad bioamrywiaeth. Y cylltiad rhwng pobl a'r amgylchedd naturiol fydd un o themâu allweddol Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru ar ei newydd wedd hefyd. Mae arddangosfeydd teithiol yn cynnig cyfle pellach i drin a thrafod ein heffaith ar y byd.

Caffael cynaliadwy

Rydym wedi mabwysiadu Polisi a Chynllun Gweithredu Caffael Cynaliadwy fel ymrwymiad i gaffael cynaliadwy. Mae'n mynd i'r afael â chostau ac effeithiau oes gyfan ein cynhyrchion a'n gwasanaethau, ac yn gwerthuso perfformiad amgylcheddol ein cyflenwyr a'n contractwyr.

Llywodraethu

Rydym wedi mabwysiadu system reoli amgylcheddol trwy gyfrwng BS8555, a datblygu polisiau craidd er mwyn sicrhau bod datblygu cynaliadwy wrth wraidd ein gweithrediadau, gan gynnwys:

- Safon Amgylcheddol SEREN BS8555 – rydym wedi cyrraedd Cam 3 y Safon hon ar draws y sefydliad
- Polisi a Chynllun Gweithredu Caffael Cynaliadwy
- Polisi Ynni.

Mae ein harferion, ein prosesau a'n llwyddiannau cynaliadwy yn cael eu hasesu'n allanol yn unol â BS8555 ac o dan Ymrwymiad Lleihau Carbon y Llywodraeth. Maent hefyd yn rhan o fframwaith cyffredinol rheolaeth fewnol, a cheir disgrifiad manylach o hyn yn y Datganiad Llywodraethu sy'n rhan o'r Adroddiad Ariannol hwn.

Prisio Asedau Sefydlog

Yn ôl ein polisi cyfrifyddu ar brisio Asedau Sefydlog, rhaid i asedau eiddo gael eu hailbrisio gan arbenigwyr bob pum mlynedd. Nid yw'r broses ailbrisio bob pum mlynedd yn berthnasol i asedau eraill gan gynnwys asedau treftadaeth a'r rhai dan benawdau ehangach fel peiriannau, cerbydau neu osodiadau a ffitiadau eraill. Mae'r polisi cyfrifyddu yn cynnwys darpariaeth hefyd i ddefnyddio mynegeion i addasu'r asedau hynny sydd wedi'u hailbrisio'n broffesiynol, yn y blynyddoedd rhwng yr ailbrisiadau proffesiynol bob pum mlynedd.

Cafodd asedau sy'n gysylltiedig ag eiddo eu hailbrisio'n broffesiynol ar 31 Mawrth 2016. Eu gwerth oedd £87,715,000. Roedd hyn yn cynrychioli £3,255,000 o ostyngiad yng ngwerth llyfr net yr asedau eiddo hynny. Cafodd £1,385,000 o'r gostyngiad hwnnw ei wrthbwyso osod yn erbyn enillion ailbrisio heb eu gwireddu a gydnabuwyd ers y prisiad blaenorol (1 Ebrill 2011) a chafodd £1,870,000 ei ddileu fel lleihad mewn gwariant ar weithgarwch elusennol.

Nid yw'r asedau treftadaeth a gafwyd cyn 1 Ebrill 2001 wedi eu cyfalafu, ac mae asedau treftadaeth a brynwyd neu a gafwyd fel rhoddion ers y dyddiad hwnnw wedi cael eu cofnodi ar sail eu cost neu brisiad. Nid yw'r Ymddiriedolwyr o'r farn y gellid cyfiawnhau costau sylweddol prisio casgliad mor fawr o asedau treftadaeth, ar sail cost a budd, i gael yr hyn a fyddai'n ddim mwy na phris ar un eiliad benodol mewn amser. Yn unol â Safon Adrodd Ariannol (FRS) 30 ar asedau treftadaeth, trafodir datgeliadau yn nodyn 10 i'r cyfrifon.

Adlewyrchir ein buddiant yn yr eiddo yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau gan ein cyfran o 50% yn y cwmni menter ar y cyd â Dinas a Sir Abertawe. Mae nodyn 9 i'r cyfrifon yn dangos manylion y buddiant yn y gyd-fenter hon. Mae ailbrisiad proffesiynol o'r eiddo yn arwain at gynnydd o £84,000 yn ein cyfran o'r gwerth o gymharu â'r gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2015.

Perfformiad Talu Prydlon

Rydym yn dilyn amcanion cod ymarfer *Better Payment* Trysorlys Ei Mawrhydi a'i nod yw talu anfonebau dilys o fewn 30 diwrnod o'u derbyn. Chwe diwrnod calendr oedd cyfartaledd yr amser a gymerwyd i dalu anfonebau yn ystod 2015/16 (saith diwrnod yn 2014/15), sy'n cynnwys 98% (yn ôl nifer) o anfonebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod (97% yn 2014/15). Ni wnaed taliadau llog dan y Ddeddf Taliadau Hwyr o Ddyledion Masnachol (Llog) 1998 (£Dim yn 2014/15).

Y Polisi ar Gronfeydd wrth Gefn

Â ninnau'n gorff sy'n gyfrifol am gasglu a chynnal asedau treftadaeth, gan gynnwys tir ac adeiladau, er mwyn cyflawni ein nodau a'n hamcanion, mae'r polisi ar gronfeydd wrth gefn yn berthnasol i gronfeydd arian i'w wario yn unig, ac nid i gyfanswm y cronfeydd a ddelir.

Mae'r polisi hwn yn parhau i fod yn ddibynnol ar, ac wedi'i gyfyngu gan, yr awdurdod a roddwyd gan Lywodraeth Cymru yn ein Cytundeb Fframwaith a oedd yn cyfyngu'r cronfeydd wrth gefn ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2015/16 i 2% o'n cymorth grant, gydag eithriadau rhag unrhyw gyfyngiad o ran Grant Prynu Caffael Sbesimenau ac incwm hunangynhyrchiol. Gall eithriadau cyffredinol a phenodol pellach fod ar gael ar gais mewn perthynas ag Amgueddfa Genedlaethol y Glannau (i adlewyrchu'r trefniant cyd-ariannu gyda Dinas a Sir Abertawe), a phrojectau cyfalaf sy'n pontio diwedd y flwyddyn ariannol.

Cynhelir cronfeydd preifat ar wahân ac fe'u nodir yn y cyfrifon. Nid oes unrhyw derfyn ar gario'r rhain drosodd, a'n polisi ni yw adeiladu'r cronfeydd hyn a'u cadw ar gyfer projectau a chynlluniau cyfalaf nad oes modd derbyn cyllid craidd na chymorth grant ar eu cyfer, gan gadw o fewn unrhyw gyfyngiadau ar ddefnydd sydd yn y Cronfeydd Preifat.

Defnyddir elw'r is-gwmni masnachu sy'n llwyr eiddo i ni, sef Mentrau AOCC Cyf, i ddarparu cyllid ychwanegol tuag at ein nodau a'n hamcanion. Ar adegau, gall hyn olygu ail-fuddsoddi elw yn yr is-gwmni masnachu er mwyn cynyddu'r elw masnachu ymhellach.

Er gwaetha'r anawsterau presennol ynghylch arian cyhoeddus a her y sefyllfa economaidd o ran codi arian o ffynonellau preifat, rydym yn benderfynol o barhau â'r cynllun tymor hir o ddatblygiadau cyfalaf a gwneud gwaith adnewyddu yn ein safleoedd er mwyn cyflawni blaenoriaethau'r Weledigaeth.

Cyfanswm y Cronfeydd ar 31 Mawrth 2016 oedd £113,892,000; ceir dadansoddiad yn nodyn 19 i'r cyfrifon. £10,549,000 oedd yr asedau cyfredol net gan gynnwys £6,605,000 o gronfeydd cyhoeddus a dyrannwyd tua £5,000,000 o'r rheini i amrywiol gynlluniau ac ymrwymadau'r dyfodol gan gynnwys diffygion a ragwelir yn y gyllideb dros y tair blynedd nesaf oherwydd gostyngiadau mewn cymorth grant; costau untro yn sgil cyflawni arbedion parhaus ar gostau staffio er mwyn mantoli'r gyllideb; a'r cyfraniadau y cytunwyd arnynt o'n cronfeydd wrth gefn i ailddatblygu Sain Ffagan.

Polisi a Pherfformiad Buddsoddi

Rheolir ein buddsoddiadau mewn Cronfeydd Preifat gan ein hymgyngorwyr, sef Barclays. Mae ein polisi buddsoddi yn derbyn cyfnewidioldeb tymor byr wrth geisio sicrhau enillion buddsoddi cadarnhaol yn dilyn effeithiau chwyddiant, ac yn cydnabod y gall gwerth cyfalaf newid yn sylweddol o bryd i'w gilydd. Hefyd, mae elfen sylweddol yn cael ei chadw mewn cyfrifon arian parod, i fod ar gael yn rhydd i'w buddsoddi yn y rhaglen gyfalaf. Mae perfformiad y cronfeydd hyn yn cael ei adolygu'n gyson, a gwneir newidiadau i'r portffolio fel sy'n briodol i'r lefel dderbyniol o risg. Bu gostyngiad yng ngwerth y portffolio yn ystod y flwyddyn o £2,569,000 i £2,495,000. Roedd hyn yn unol â'r marchnadoedd cyffredinol, ac yn dilyn dros £450,000 o gynnydd dros y 3 blynedd flaenorol.

Mae gennym hefyd, trwy gymyrroddion, fuddsoddiad ecwiti mewn un ar ddeg o gwmnïau o'r radd flaenaf. Gostyngodd gwerth y portffolio hwn yn ystod y flwyddyn o £92,000 i £85,000.

Felly, cyfanswm gwerth y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2016 oedd £2,580,000.

Rhwymedigaethau Pensiwn

Mae gennym Gynllun Pensiwn â buddion wedi'u diffinio sydd ar gael i'r holl staff parhaol, sydd wedi'i ategu gan Warrant y Goron. Fel y mwyafrif helaeth o gynlluniau o'r fath, mae prisiadau blynyddol diweddar a welir ar y fantolen yn dangos diffyg ariannol o gymharu â rhwymedigaethau'r Cynllun. Mae trafferthion y marchnadoedd ecwiti, ynghyd â'r rhwymedigaethau cynyddol o dan y Cynllun yn sgil llawer o ffactorau, e.e. y ffaith bod yr aelodau'n byw'n hirach, yn golygu bod llawer o Gynlluniau o'r fath dan bwysau, ac mae llawer ohonynt wedi cau yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Mae'r prisiad a welir ar fantolen eleni, fel y'i cyfrifwyd o dan FRS102, yn dangos gostyngiad yn y diffyg ariannol o £30.861 miliwn i £19.949 miliwn. Er bod gwerth asedau'r Cynllun wedi gostwng fymryn o £111.5 miliwn i £108.8 miliwn, mae rhwymedigaethau'r Cynllun hefyd wedi gostwng. Ceir rhagor o fanylion am sut y cyfrifir costau pensiwn yn y nodyn ar bolisiau cyfrifyddu sydd yn y cyfrifon, ac mae'r gofynion datgelu sydd yn FRS102 i'w gweld yn nodyn 18 i'r cyfrifon.

Ym mis Mai 2016, cytunodd Amgueddfa Cymru ac Ymddiriedolwyr y Cynllun ar brisiad actiwaraid tair blynedd diweddaraf y cynllun hyd at 31 Mawrth 2015, yn ogystal â'r cynllun adfer cysylltiedig i ddileu diffyg ariannol y Cynllun. Bydd y cynllun yn cael gwared ar y diffyg ariannol dros gyfnod o bedair blynedd, ac mae'n adlewyrchu newidiadau i strwythur buddion y Cynllun a roddwyd ar waith o 1 Ebrill 2016 ar ôl ymgynghori trylwyr â'r aelodau ac Ymddiriedolwyr y Cynllun. Roedd y newidiadau hyn yn dilyn adolygiad o'r Cynllun a oedd yn ofynnol gan Lywodraeth Cymru a Thrysorlys EM, a'r prif newid oedd y bydd y buddion cronuss yn y dyfodol bellach yn seiliedig ar enillion cyfartalog gyrfu wedi'u hailbrisio yn hytrach nag ar gyflog terfynol ar gyfer aelodau newydd ac aelodau presennol cyfredol y Cynllun.

Diolch i gamau gweithredu darbodus i sicrhau cronfa wrth gefn cyn y toriadau a ragwelwyd mewn cymorth grant, bu modd i ni dalu blaensymiau ar gyfraniadau cyflogwr i'r Cynllun, gwerth £700,000 yn 2011/12, yn dilyn £1.382 miliwn a dalwyd yn 2010/11. Cafodd y rhagdaliadau hyn eu gwrthdroi yn llawn yn ystod 2014/15 a'r balans ar 31 Mawrth 2016 yw dim.

Polisi Iaith Gymraeg

A ninnau'n Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru, mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith bod gennym Gynllun Iaith Gymraeg pedair blynedd a Chynllun Gweithredu'r Iaith Gymraeg cysylltiedig. Caiff y Cynllun ei ddatblygu gan y Grŵp Gweithredu ar Brif Ffrydio, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o bob rhan o'r sefydliad, a'r Grŵp sydd hefyd yn gyfrifol am sicrhau y caiff y Cynllun ei gyflawni. Caiff y Cynllun ei gymeradwyo a'i fonitro gan y Pwyllgor Adolygu Perfformiad.

Mae'r Cynllun yn canolbwyntio ar ddau faes allweddol: gwella'r ddarpariaeth Gymraeg yn ein rhaglenni cyhoeddus, a chefnogi'r staff i wella eu sgiliau Gymraeg. Cyflwynwyd y Cynllun a'r Adroddiad Monitro Blyneddol cysylltiedig i Gomisiynydd y Gymraeg ym mis Gorffennaf.

Yn ystod 2015/16 parhawyd i ddatblygu ein rhaglen o ddigwyddiadau a gweithgareddau Gymraeg, ac adeiladwyd ar ein rhaglen o weithgareddau i gefnogi ein cymuned o ddysgwyr, y mae ei niferoedd ar gynnydd. Ni chawsom unrhyw gwynion gan ymwelwyr am ein darpariaeth Gymraeg ac ni fu unrhyw achos o dorri ein Cynllun Iaith Gymraeg.

At hynny, parhawyd â'r paratodau ar gyfer gweithredu'r Safonau Iaith newydd. Ar ôl ymateb yn llawn i Ymholiad Comisiynydd y Gymraeg ar Safonau'r Gymraeg rhwng mis Tachwedd 2014 a mis Chwefror 2015, roeddem eisoes wedi pennu meysydd i'w gwella, yr hyn y gallem ei wneud i baratoi ar gyfer y Safonau a pha effaith y byddai'r ddeddfwriaeth newydd hon yn ei chael ar ein gwaith a'n hadnoddau. Y brif effaith yw bod Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, yn wahanol i ddeddfwriaeth flaenorol ynghylch y Gymraeg, yn cwmpasu ein gweithrediadau mewnol, yn ogystal â'n darpariaeth gyhoeddus.

Ar Ddiwedd mis Mawrth 2016 cawsom ein Hysbysiad Cydymffurfio Drafft gan y Comisiynydd – mae'r ddogfen yn amlinellu'r Safonau y disgwyli'r i ni gydymffurfio â nhw, a dyddiadau terfyn.

David Anderson

Swyddog Cyfrifyddu a Chyfarwyddwr Cyffredinol
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 14 Gorffennaf 2016

Laurie Pavelin

Trysorydd, ar ran Bwrdd yr Ymddiriedolwyr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 14 Gorffennaf 2016

ADRAN 2: ATEBOLRWYDD

Adran 2.1: Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol

2.1.1. Adroddiad y Cyfarwyddwyr

BWRDD YR YMDDIRIEDOLWYR (O 1 Ebrill 2015 ymlaen)

Llywydd

Elisabeth Elias, MA, DL * #

Is-Lywydd

Dr Haydn Ellis Edwards, B.Sc., MBA, Ph.D., FRSC, F.I.Mgt. * #

Trysorydd

Laurie Pavelin, CBE, FCA * #

Penodwyd gan Lywodraeth Cymru

Carole-Anne Davies, BA (Anrh), P.G. Dip. LCW Open, FRSA # (daeth ei chyfnod yn y swydd i ben ar 31 Hydref 2015)

Miriam Hazel Griffiths, MA # (daeth ei chyfnod yn y swydd i ben ar 31 Hydref 2015)

Yr Athro R. Gareth Wyn Jones, D.Phil., D.Sc., FSB, FRSC, FLSW # (daeth ei chyfnod yn y swydd i ben ar 31 Hydref 2015)

Christina Macaulay, MA (Anrh) (daeth ei chyfnod yn y swydd i ben ar 31 Hydref 2015)

Yr Athro Tony Atkins BSc, MA, Ph.D., Sc.D., FIMechE, FIMMM, C.Eng, FR.Eng *

Dr Carol Bell # (Darpar Is-lywydd hefyd, o 1 Hydref 2016 ymlaen)

Carys Howell (penodwyd ar 1 Ionawr 2016)

Jessica Seaton (penodwyd ar 1 Ionawr 2016)

Rachel Hughes, MBA FInstLM # (penodwyd ar 1 Ionawr 2016)

Penodwyd gan Amgueddfa Cymru

Dr Hywel Ceri Jones, CMG

Y Farwnes Kay Andrews, OBE #

Keshav Singhal, FRCS, M.Ch.

Victoria Provis, MBA

Yr Athro Robert Pickard, BSc, Ph.D, FSB *

Dr Glenda Jones, BA (Anrh), Ph.D #

* Aelodau o'r Pwyllgor Archwilio

Aelodau o'r Pwyllgor Adolygu Perfformiad

Aelodau Annibynnol y Pwyllgor Archwilio

Eurfyl ap Gwilym (Cadeirydd)

Huw Williams (ymddiswyddodd ar 19 Mai 2015)

Adrian Piper

Rheon Tomos

Michael Prior (penodwyd ar 5 Hydref 2015)

Y Gyfarwyddiaeth

(O 1 Ebrill 2015 ymlaen)

Cyfarwyddwr Cyffredinol

Cyfarwyddwr Addysg, Arddangosfeydd a Chyfyngau Digidol

Cyfarwyddwr Gweithredu a Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol

Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol

Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil Dros Dro

Cyfarwyddwr Gweithrediadau Dros Dro

David Anderson

Janice Lane

Mark Richards (ymddeolodd ar 31 Mawrth 2016)

Neil Wicks

Neil Wicks

Stephanos Mistoris (penodwyd ar

14 Rhagfyr 2015)

Datgelir manylion trafodion â phartion cysylltiedig sy'n cynnwys Cyfarwyddwyr neu Ymddiriedolwyr, gan gynnwys rhoddion gan Ymddiriedolwyr, yn nodyn 27 i'r Cyfrifon.

BWRDD MENTRAU AOCC CYF.

(O 1 Ebrill 2015 ymlaen)

Chris Jackson (Cadeirydd)

Christina Macaulay (ymddiswyddodd ar 3 Tachwedd 2015)

Richard Gloster

Richard Nash

David Anderson

Mark Richards (ymddiswyddodd ar 18 Rhagfyr 2015)

Karen James-Watkins

Neil Wicks (penodwyd ar 10 Mai 2016)

Jessica Seaton (penodwyd ar 10 Mai 2016)

Yvonne Ruelle (Ysgrifennydd y Cwmni, penodwyd ar 10 Mai 2016)

Fformat y Cyfrifon

Caiff y cyfrifon eu paratoi o dan Adran 9(4) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992 ar ffurf a bennir gan Lywodraeth Cymru gyda chymeradwyaeth y Trysorlys. Mae copi o'r Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gael ar gais gan y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol. Mae'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion y Datganiad o Arferion Cymeradwy i Elusennau (FRS102).

Mae canlyniadau masnachu'r is-gwmni sy'n llwyr eiddo i Amgueddfa Cymru, sef Mentrau AOCC Cyfyngedig, wedi'u hymgorffori yn ffigurau cyfunol Amgueddfa Cymru. Y cwmni hwn sy'n gweithredu holl weithgareddau masnachu Amgueddfa Cymru. Mae ein cyfran o Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe (AGGA Cyf.), sef 50%, yn rhan o'r ffigurau cyfunol hefyd. Dyma fenter ar y cyd, sy'n gyfyngedig trwy warant, gyda Dinas a Sir Abertawe a'i phrif bwrpas oedd datblygu Amgueddfa Genedlaethol y Glannau yn Abertawe.

Archwilydd

Archwilydd Cyffredinol Cymru sy'n archwilio'r cyfrifon yn unol ag Adran 9(8) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992. Mae manylion tâl yr archwilydd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016 yn nodyn 7 y Cyfrifon Ariannol.

Pencadlys

Pencadlys Amgueddfa Cymru yw Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NP.

Prif Ymgynghorwyr

Bancwyr:	Lloyds Bank PLC, Caerdydd
Cyfreithwyr:	Geldards LLP, Caerdydd
Archwilydd Mewnol:	RSM Assurance Services LLP, Caerdydd
Rheolwyr Buddsoddiadau:	Barclays, Caerdydd
Trethiant:	Deloitte & Touche LLP, Caerdydd
Rheolwyr y Gronfa Bensiynau:	BBS Consultants and Actuaries Ltd, Bryste

2.1.2 Datganiad o Gyfrifoldebau Bwrdd yr Ymddiriedolwyr a'r Cyfarwyddwr Cyffredinol

O dan adran 9(4) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992, mae'n rhaid i Fwrdd Ymddiriedolwyr Amgueddfa Cymru baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol ar ffurf ac ar sail a bennir gan Lywodraeth Cymru, gyda chydysyniad y Trysorlys. Paratoir y cyfrifon ar sail cronïadau a rhaid iddynt ddangos darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Amgueddfa Cymru a'i hadnoddau net, enillion a cholledion wedi a heb eu gwireddu, a llif arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n rhaid i'r Ymddiriedolwyr a'r Cyfarwyddwr Cyffredinol gydymffurfio â gofynion y Datganiad o Arferion Cymeradwy Elusennau FRS102 a Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Lywodraeth, yn benodol:

- cydymffurfio â chyfarwyddyd cyfrifon Gweinidogion Cymru, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a defnyddio polisiau cyfrifyddu priodol mewn ffordd gyson
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol
- datgan a yw'r safonau cyfrifyddu perthnasol wedi cael eu dilyn fel y'u nodwyd yn Llawlyfr Adrodd Ariannol y Lywodraeth, a datgelu ac esbonio unrhyw wryiad sylweddol yn y cyfrifon
- paratoi'r cyfrifon ar sail busnes hyfyw.

Mae Prif Swyddog Cyfrifyddu Llywodraeth Cymru wedi dynodi mai'r Cyfarwyddwr Cyffredinol fydd Swyddog Cyfrifyddu Amgueddfa Cymru. Mae'r Memorandwm Swyddogion Cyfrifyddu, a gyhoeddwyd gan y Trysorlys, yn disgrifio cyfrifoldebau perthnasol y Cyfarwyddwr Cyffredinol fel Swyddog Cyfrifyddu, gan

gynnwys bod yn gyfrifol am sicrhau priodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'n atebol amdano, am gadw cofnodion priodol ac am ddiogelu asedau Amgueddfa Cymru, ac am baratoi adroddiad blynyddol a chyfrifon sy'n deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.

Datganiad ar Ddatgelu Gwybodaeth i Archwilydd

Cyn belled ag y bo'r Cyfarwyddwr Cyffredinol a'r Trysorydd, ar ran Bwrdd yr Ymddiriedolwyr, yn ymwybodol, nid oes unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i'r archwiliad sy'n anhysbys i archwilydd Amgueddfa Cymru, ac maent wedi cymryd yr holl gamau disgwylidig er mwyn cael gwybod am unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i'r archwiliad, ac er mwyn sicrhau bod archwilydd Amgueddfa Cymru yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

2.1.3 Datganiad Llywodraethu Blynyddol

1. Cwmpas y Cyfrifoldeb

Mae'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gynnal fframwaith llywodraethu a system o reolaeth fewnol gadarn sy'n helpu i gyflawni polisiau, amcanion a Gweledigaeth Amgueddfa Cymru fel y pennwyd gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr, a hynny wrth amddiffyn y cronfeydd a'r asedau cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn bersonol gyfrifol amdanynt yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd iddo o ran Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru.

2. Diben y Fframwaith Llywodraethu

Diben y fframwaith llywodraethu, sy'n ymgorffori'r system rheolaeth fewnol, yw rheoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu unrhyw risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; nid yw felly'n rhoi sicrwydd llwyr o effeithiolrwydd ond yn hytrach mae'n cynnig lefel resymol o sicrwydd. Mae'r fframwaith llywodraethu yn seiliedig ar broses barhaus o nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni ein polisiau, ein nodau a'n hamcanion, pwyso a mesur tebygolrwydd y risgiau hyn o ddigwydd a'u heffaith petaent yn digwydd, a'u rheoli mewn ffordd effeithlon, effeithiol a darbodus. Bu'r fframwaith llywodraethu yn gweithredu gydol y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016, a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad a'r cyfrifon blynyddol, ac mae'n cyd-fynd â chanllawiau'r Trysorlys. I gefnogi'r system rheolaeth fewnol, mae Amgueddfa Cymru yn gweithredu polisiau twyll a chwythu'r chwiban sy'n destun adolygiad archwilio.

3. Y Fframwaith Llywodraethu

Mae ein trefniadau llywodraethu yn cydymffurfio'n llawn â'r Cod Llywodraethu ar gyfer y Sector Gwirfoddol a Chymunedol a gyhoeddwyd gan y Ganolfan Lywodraethu Genedlaethol ac a gymeradwywyd gan y Comisiwn Elusennau. Mae'r Ymddiriedolwyr wedi cydymffurfio â'r ddyletswydd yn adran 2 o Ddeddf Elusennau 2011 i roi sylw dyledus i ganllawiau a gyhoeddir gan y Comisiwn Elusennau ar fudd cyhoeddus. Yn yr adroddiad hwn mae adroddiad cynhwysfawr ar gyflawni budd o'r fath, fel yr amlinellir yn ein nodau a'n hamcanion.

Mae'r paragraffau canlynol yn rhoi crynodeb o'r fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system rheolaeth fewnol sydd wedi bod ar waith yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016. Disgrifir y fframwaith er mwyn adlewyrchu'r trefniadau sydd ar waith i gyflawni egwyddorion craidd llywodraethu effeithiol.

3.1 Canolbwyntio ar Ddiben Amgueddfa Cymru ac ar Ganlyniadau (Rhoi'r Dinesydd yn Gyntaf; Sicrhau Gwerth am Arian)

2015/16 oedd blwyddyn gyntaf ein Gweledigaeth deng mlynedd newydd o 'ysbrydoli pobl, newid bywydau'. Trwy'r Weledigaeth hon ein pwrpas yw: *drwy ein hamgueddfeydd a'n casgliadau, ysbrydoli pobl i feithrin eu hunaniaeth a'u lles, i ddarganfod, mwynhau a dysgu'n ddwyieithog ac i ddeall lles Cymru yn y byd ehangach.*

Defnyddir cyfres o ddangosyddion ansoddol a meintiol a fframwaith metrigau'r Weledigaeth i fonitro ein perfformiad yn erbyn yr amcanion. Mae'r Cynllun Gweithredol yn cael ei fonitro gan y Cyfarwyddwr

ac yn cael ei gynnwys yn Adroddiad Monitro'r Cynllun Gweithredol bob chwarter a'i gyflwyno i gyfarfodydd chwarterol y Gweithgor Cyfunol, y Pwyllgor Adolygu Perfformiad a Llywodraeth Cymru. Yn yr un modd, mae metrigau'r Weledigaeth yn cael eu monitro gan y Cyfarwyddwyr a'u diweddarau bob chwarter a chyflwynir adroddiad arnynt i'r Gweithgor Cyfunol, y Pwyllgor Adolygu Perfformiad a Llywodraeth Cymru. Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yn derbyn yr wybodaeth gan y rhain bob chwarter yn Adroddiad y Cyfarwyddwr Cyffredinol, sy'n crynhoi perfformiad y chwarter.

3.2 Ymddiriedolwyr a Swyddogion yn Cydweithio i Sicrhau Diben Cyffredin gyda Rolau a Swyddogaethau Clir

Bwrdd yr Ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am lywodraethu, rheolaeth ariannol ac asedau'r sefydliad. Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yn cyfarfod yn rheolaidd ac yn gyhoeddus i drafod ei fusnes.

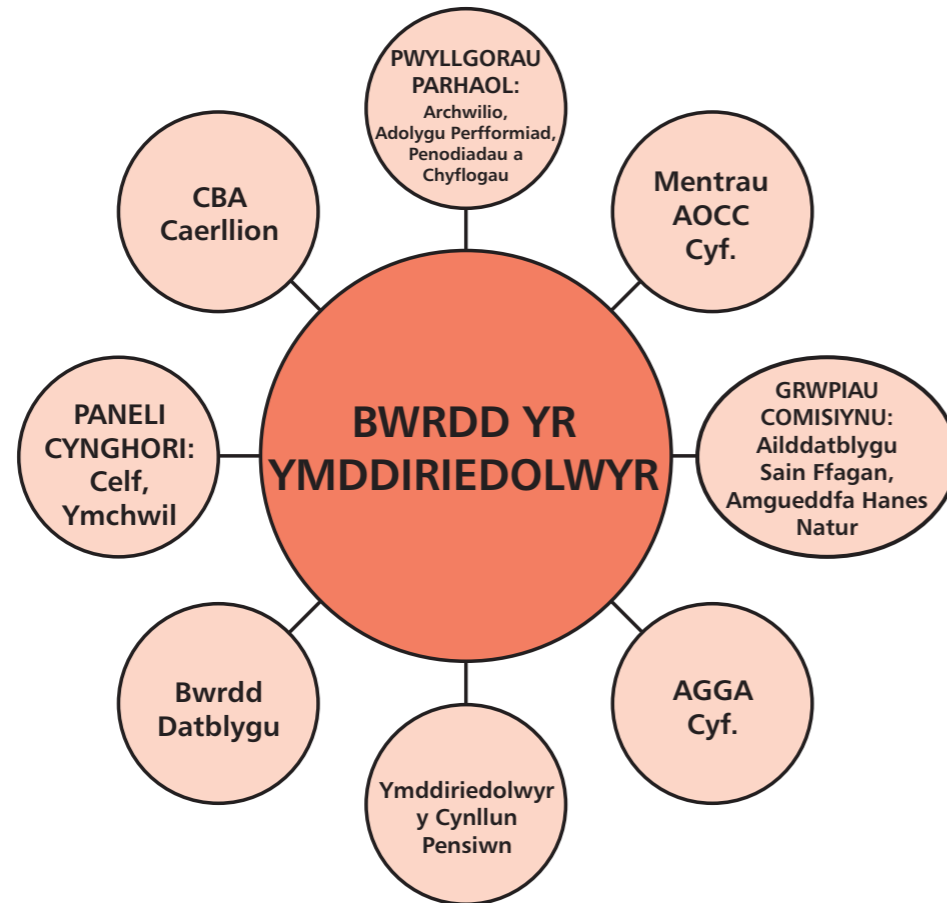
Mae Aelodau o Fwrdd Ymddiriedolwyr yr Elusen yn cael eu penodi gan Lywodraeth Cymru ac Amgueddfa Cymru, yn unol â'r niferoedd a nodir yn y Siarter Frenhinol atodol ac yn unol ag egwyddorion dethol agored fel yr argymhellir gan Adolygiad Nolan. Sefydlwyd Is-bwyllgor Penodiadau er mwyn cynorthwyo a chynghori ar y broses. Mae pob aelod newydd a benodir yn dilyn rhaglen ymsefydlu, a ategir gan lawlyfr cynhwysfawr, yn fuan ar ôl cael ei benodi. Nid oes yr un aelod o Fwrdd yr Ymddiriedolwyr yn cael tâl. Cedwir manylion eu swyddi cyfarwyddwyr cwmni ac unrhyw fuddiannau arwyddocaol eraill mewn Cofrestr Buddiannau, sy'n agored i'r cyhoedd ac a gedwir yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd.

Mae rhestr o aelodau Bwrdd yr Ymddiriedolwyr gydol y flwyddyn a hyd at ddyddiad yr adroddiad hwn, gan gynnwys ymddeoliadau a phenodiadau newydd, wedi'i chynnwys yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr yn adran 2.1.1 o'r Adroddiad Ariannol hwn. Mae'r rhestr hefyd yn nodi pa Ymddiriedolwyr sy'n aelodau o'r Pwyllgor Adolygu Perfformiad a'r Pwyllgor Archwilio. Dangosir cofnod o bresenoldeb yng nghyfarfodydd Bwrdd yr Ymddiriedolwyr gyferbyn. Cafwyd esboniadau boddhaol am bob absenoldeb.

Ymddiriedolwr	Dyddiad cyfarfod Bwrdd yr Ymddiriedolwyr 2015-16					Nifer y cyfarfodydd	Presenoldeb %
	18 06 15	24 09 15	17 12 15	17 03 16	22 03 16 electronig		
Elisabeth Elias	✓	✓	✓	✓	✓	5/5	100%
Dr Haydn Ellis Edwards	✓	✓	✓	✓	✓	5/5	100%
Laurie Pavelin	✓	✓	✓	✓	✓	5/5	100%
Carole-Anne Davies	✓	✓	Ymddeolodd 31 10 15			2/2	100%
Christina Macaulay	✗	✓	Ymddeolodd 31 10 15			1/2	50%
Yr Athro R. Gareth Wyn Jones	✗	✓	Ymddeolodd 31 10 15			1/2	50%
Miriam Hazel Griffiths	✓	✓	Ymddeolodd 31 10 15			2/2	100%
Yr Athro Tony Atkins	✓	✓	✓	✗	✓	4/5	80%
Victoria Provis	✓	✓	✓	✓	✓	5/5	100%
Keshav Singhal	✓	✓	✓	✗	✓	4/5	80%
Yr Athro Robert Pickard	✓	✓	✓	✗	DdG	3/4	75%
Dr Glenda Jones	✓	✓	✓	✓	DdG	4/4	100%
Dr Carol Bell	✗	✓	✓	✓	✓	4/5	80%
Dr Hywel Ceri Jones	✓	✓	✓	✓	✓	5/5	100%
Y Farwnes Kay Andrews	✓	✓	✓	✗	✓	4/5	80%
Jessica Seaton				✓ Cyfarfod 1af	✓	2/2	100%
Carys Howell				✓ Cyfarfod 1af	✓	2/2	100%
Rachel Hughes				✓ Cyfarfod 1af	✓	2/2	100%

Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yn dirprwyo rhywfaint o awdurdod i is-bwyllgorau amrywiol, yn bennaf y Pwyllgor Adolygu Perfformiad, sydd â chylch gwaith eang o fonitro materion gweithredol, a'r Pwyllgor Archwilio, sydd â chadeirydd annibynnol a phedwar aelod annibynnol arall. Mae'r pwyllgorau hyn yn cyfarfod bob chwarter ac yn adrodd yn rheolaidd i Fwrdd yr Ymddiriedolwyr. Mae'r Cylch Gorchwyl yn nodi'n glir beth yw cylch gwaith a chyfrifoldebau pob pwyllgor.

Dangosir y berthynas rhwng y Bwrdd a'i bwyllgorau isod:

Mae'r Ymddiriedolwyr hefyd yn penodi Bwrdd Mentrau AOCC Cyf, yr is-gwmni sy'n llywio ein gweithgareddau masnachu. Yn ogystal â chyfarwyddwyr sy'n Ymddiriedolwyr, mae cyfarwyddwyr anweithredol eraill sydd â phrofiad masnachol perthnasol yn cael eu penodi. Mae Adroddiad y Cyfarwyddwyr yn adran 2.1.1 o'r Adroddiad Ariannol yn cynnwys rhestr o'r Aelodau hynny o'r Bwrdd.

Yr Uwch Dîm Rheoli, sy'n cynnwys y Cyfarwyddwyr, sy'n arwain a rheoli materion gweithredol beunyddiol, ac mae'r manylion hefyd i'w gweld yn yr adroddiad hwn. Penodir yr holl Gyfarwyddwyr trwy gystadleuaeth agored ac maent yn cael eu cyflogi dan yr Amodau a Thelerau Cyflogaeth Safonol, sy'n berthnasol i'r holl staff ac eithrio'r Cyfarwyddwr Cyffredinol. Caiff telerau penodi'r Cyfarwyddwr Cyffredinol eu cytuno â Llywodraeth Cymru.

3.3 Hyrwyddo Gwerthoedd Amgueddfa Cymru ac Arddangos Gwerthoedd Llywodraethu Da trwy Gynnal Safonau Ymddygiad ac Ymarweddiad o Safon Uchel

Rydym yn cefnogi saith egwyddor bywyd cyhoeddus yr Arglwydd Nolan ac yn cymeradwyo Cod Moeseg Cymdeithas yr Amgueddfeydd ac yn ymroi i sicrhau bod ein holl weithwyr ac Ymddiriedolwyr yn dilyn yr egwyddorion hyn. Disgwylir i'r holl Ymddiriedolwyr gydymffurfio'n llawn â'n Cod Ymddygiad, sydd wedi'i gymeradwyo gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr.

Mae'r holl staff yn cael hyfforddiant cynefino corfforaethol, sy'n darparu gwybodaeth am bob math o bolisiau, gweithdrefnau a rheoliadau gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â rheolaeth ariannol, iechyd a diogelwch, cydraddoldeb a rheoli gwybodaeth. Mae'r Rheoliadau Ariannol, polisiau a gweithdrefnau ar gael ar ein Mewnrwyd i bob aelod o staff. Rydym yn parhau i fuddsoddi amser ac adnoddau i gynnig cyfleoedd datblygu a hyfforddi (ffurfiol ac anffurfiol) i'n holl weithwyr. Mae gennym broses Adolygu a Datblygu Perfformiad, sy'n darparu adolygiad strwythuredig i staff o'u hamcanion personol, eu perfformiad yn erbyn yr amcanion hynny a'r cyfle i nodi anghenion a dyheadau datblygu.

Rydym yn annog gwirfoddolwyr, profiad gwaith, lleoliadau a phrentisiaethau. Mae'r holl wirfoddolwyr yn dilyn rhaglen gynefino gorfforaethol sy'n fersiwn lai o'r rhaglen gynefino y mae'r holl staff yn ei dilyn. Yn ogystal â hyn, mae adrannau'n darparu hyfforddiant penodol i rolau sy'n cynnwys iechyd a diogelwch sy'n ymwneud â'r rôl a'r adran y maent yn gwirfoddoli ynddi.

Rydym yn disgwyl i bob aelod o staff ymddwyn yn onest a chywir bob amser, a diogelu'r adnoddau cyhoeddus sydd o dan ei ofal. Rydym yn ystyried twyll neu ladradd o unrhyw fath – faint bynnag ei werth – yn gwbl annerbyniol, ac mae'r polisiau canlynol ar waith i atal achosion o'r fath ac i ymdrin â hwy.

- Polisi Chwythu'r Chwiban
- Polisi Twyll a Llygredd
- Polisiau Adnoddau Dynol ar ddisgyblu staff sy'n gysylltiedig ag achosion o'r fath.

O dan y Polisi Twyll a Llygredd, cyfrifoldeb rheolwyr llinell a chyfarwyddwyr yw sicrhau bod ganddynt system reolaeth fewnol ddigonol yn eu meysydd cyfrifoldeb a bod dulliau rheoli'n gweithredu'n effeithiol.

Ni chodwyd unrhyw faterion yn ystod y flwyddyn o dan ein Polisi Chwythu'r Chwiban. Adolygwyd ein polisiau ar Chwythu'r Chwiban a Thwyll a Llygredd a'u cymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio ym mis Mai 2016, yn unol â'r cylch adolygu arferol tair blynedd.

Mae gennym God Ymarfer ar gyfer Cwynion, sy'n nodi'r trefniadau ar gyfer ymdrin â chwynion. Ymchwilir yn llawn i bob agwedd ar gwynion, a chaiff camau unioni addas eu nodi a'u gweithredu, gan gynnwys newidiadau i weithdrefnau lle y bo'n briodol.

Yn 2015/16, ymwelodd dros 1.6 miliwn o bobl â'r amgueddfeydd. Rydym yn ystyried diogelwch staff ac ymwelwyr yn fater difrifol ac mae gennym gyfres o bolisiau a gweithdrefnau ar waith i gefnogi hyn, gan gynnwys Polisi Amddiffyn Plant.

3.4 Gwneud Penderfyniadau Clir a Gwybodus sy'n Destun Proses Graffu a Rheoli Risg Effeithiol

Mae'r cyfrifoldeb dros wneud penderfyniadau sy'n ymwneud â'n swyddogaethau wedi'i nodi'n glir yn y Siarter Frenhinol. Mae hyn yn disgrifio swyddogaethau a'r berthynas rhwng Bwrdd yr Ymddiriedolwyr a Phwyllgor yr Ymddiriedolwyr a dirprwyo swyddogaethau i swyddogion gweithredol eraill.

Bydd Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yn gwneud pob penderfyniad ar sail adroddiadau ac ystyriaeth o'r goblygiadau cyfreithiol ac ariannol a'r risgiau allweddol sy'n gysylltiedig â'r penderfyniad hwnnw. Mae cyfarfodydd y Bwrdd yn gyfarfodydd cyhoeddus a chyhoeddir cofnodion ar ein gwefan i sicrhau tryloywder.

3.4.1 Rheoli Risg

Cyfrifoldeb y cyfarwyddwyr a'r penaethiaid adran yw rheoli risg o ddydd i ddydd, a chaiff adolygiadau ac asesiadau ffurfiol eu cynnal yn rheolaidd gan y Grŵp Rheoli Risg. Caiff yr adolygiadau hyn eu harchwilio gan y Pwyllgor Adolygu Perfformiad a'r Pwyllgor Archwilio. Trwy fanteisio ar brofiad yr archwilyr mewnol, sy'n mynychu cyfarfodydd y Grŵp Rheoli Risg, a thrwy brofiad aelodau annibynnol y Pwyllgor Archwilio, caiff y broses ei diwygio'n rheolaidd.

Mae'r Polisi Rheoli Risg yn egluro'r fframwaith a swyddogaethau a chyfrifoldebau mewn perthynas â rheoli risg, ynghyd â chanllawiau ar nodi, asesu, monitro a rheoli risg. Sefydlwyd y Polisi, gyda chymorth yr Archwilyr Mewnol, gan gyfeirio'n benodol at Lyfr Oren Trysorlys Ei Mawrhydi ar reoli risg a llawlyfr Llywodraeth Cymru ar reoli risg – *Hanfodion Risg*.

Mae Grŵp Rheoli Risg trawsadrannol penodedig yn cynnal adolygiad Rheoli Risg trylwyr, gan edrych ar gynnydd ac effeithiolrwydd y dulliau rheoli risgiau mawr. Mae'r grŵp yn cadw Cofrestr Risg Strategol, gan flaenoriaethu'r holl risgiau yn ôl y tebygolrwydd y gallai'r risg ddigwydd a'i heffeithiau posibl. Mae'r grŵp yn adolygu Cofrestrau Risg Cyfadranol yn rheolaidd ac yn ymgysylltu â phob cyfarwyddwr a phennaeth adran ynghylch newidiadau i fygythiadau posibl, a sicrhau bod trefniadau rheoli risg wedi bwrw gwreiddiau ar draws y sefydliad cyfan. Mae nodi a rheoli risgiau hefyd yn eitem sefydlog ar agendâu cyfarfodydd cyfadranol a chyfarfodydd yr Uwch Dîm Reoli. Cedwir Cofrestrau Risg ar wahân ar gyfer yr is-gwmni masnachu, y cwmni menter ar y cyd, y Cynllun Pensiwn a gydol oes pob project

mawr drwy. Ar ddiwedd project, caiff y Gofrestr Risg ei hasesu a chaiff pob risg sy'n parhau ei throsglwyddo i'n prif gofrestrau.

Mae'n bosibl y gofynnir i'r grŵp hefyd ystyried risgiau posibl penodol a nodir gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr a'r pwyllgorau Adolygu Perfformiad ac Archwilio. Hefyd, mae'r pwyllgorau Adolygu Perfformiad ac Archwilio'n adolygu'r newidiadau i'r Gofrestr Risg Strategol a materion a drafodir yng nghyfarfodydd chwarterol y grŵp, yn ogystal â chymau lliniaru a gymerir yn erbyn y risgiau mwyaf.

Mae aelodau'r Grŵp Rheoli Risg yn cynnwys Pennaeth Archwiliad Mewnol sy'n gymorth i allu ystyried materion sy'n peri pryder mewn cyrff eraill. Mae rhaglen waith yr Archwilydd Mewnol yn croesyfeirio'n benodol at y risgiau a nodwyd, a hefyd yn cael ei llywio gan y Gyfarwyddiaeth a'r Pwyllgor Archwilio.

Mae bygythiadau i ddiogelwch ein holl asedau yn risg sylfaenol, sy'n gofyn am gamau lliniaru. Y risg sylweddol arall yw gostyngiad mewn incwm oherwydd gostyngiadau mewn cymorth grant ac erydiad y cyllid sydd ar gael mewn termau real, sy'n cael ei liniaru gan y rhaglen newydd i sicrhau cynhyrchu arbedion a chynhyrchu incwm gwerth £3.5 miliwn. Mae'r risgiau hyn yn cael eu hadolygu'n rheolaidd gan yr archwilydd mewnol, y Grŵp Rheoli Risg a Bwrdd yr Ymddiriedolwyr.

3.4.2 Diogelwch Gwybodaeth

Mae gennym weithdrefnau diogelwch gwybodaeth i sicrhau cyfrinachedd, cywirdeb ac argaeledd gwybodaeth sy'n cael ei chadw a'i phrosesu, a sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'r Ddeddf Diogelu Data a'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth. Yn eu plith, mae'r canlynol:

- y cyfarwyddwyr sy'n gyfrifol am awdurdodi a rheoli'r holl gyfryngau symudol
- Polisi Diogelwch Gwybodaeth
- Polisi Diogelu Data
- canllawiau a pholisi trin gwybodaeth a roddir i bob aelod o staff
- parhau i gydymffurfio'n statudol â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a deddfau Diogelu Data, ac adrodd am hynny
- y Pwyllgor Adolygu Perfformiad a'r Pwyllgor Archwilio yn derbyn adroddiadau ac yn adolygu'r trefniadau trin data.

Cymeradwywyd ein Strategaeth Rheoli Gwybodaeth a Strategaeth TGCh presennol yn 2012/13. Yn 2015/16 dechreuwyd datblygu Fframwaith Llywodraethu Digidol i reoli ein datblygiadau a'n gwybodaeth ddigidol. Ar ôl i hyn gael ei gwblhau byddwn yn diweddarau ein Strategaeth Gwybodaeth Reoli a'n Strategaeth Ddigidol (yr hen Strategaeth TGCh gynt) i adlewyrchu'r Fframwaith.

Nid oedd unrhyw achos o dorri rheolau diogelwch gwybodaeth yn ystod y flwyddyn ac nid adroddwyd ar unrhyw ddigwydiadau'n gysylltiedig â data personol yn ffurfiol i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth.

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn cael adroddiad blynyddol mewn perthynas â chydymffurfiaeth â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Ddeddf Diogelu Data. Nid oedd unrhyw faterion yn ymwneud â diffyg cydymffurfio i'w hadrodd yn 2015/16.

Yn 2015/16 derbyniodd y Pwyllgor Archwilio adroddiad archwilio blynyddol ar y cynllun peilot o'r System Rheoli Dogfennau a Chofnodion Rheoli Electronig (ERDMS) ar gyfer dogfennau Corfforaethol, Cyllid a TG. Ymhlith amcanion y cynllun peilot roedd:

- diffinio strwythur wybodaeth safonol er mwyn cynnal diogelwch angenrheidiol tra'n sicrhau bod ein data ar gael i bob aelod o staff a chymunedau defnyddwyr;
- darparu ymateb syml, cyflym ac awdurdodol i ymholiadau o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Ddeddf Diogelu Data.

Canfu'r archwilydd mewnol fod trefniadau ar waith i fonitro cynnydd y peilot, a nodwyd bod Tasglu'r Project wedi nodi'r angen i adolygu polisïau a gweithdrefnau llywodraethu gwybodaeth, ar ôl i'r cynllun peilot EDRMS gael ei gwblhau.

3.5 Datblygu Capasiti a Gallu Ymddiriedolwyr a Swyddogion i fod yn Effeithiol

Llywodraeth Cymru ac Amgueddfa Cymru sy'n penodi'r Ymddiriedolwyr. Darperir cynllun cynefino ffurfiol i'r Ymddiriedolwyr ar ôl eu penodi. Rhoddir hyfforddiant pellach yn ôl yr angen yn ystod y flwyddyn.

Mae pob aelod o'r Bwrdd yn cwrdd â'r Llywydd fel rhan o broses adolygu chwe-misol, ac mae'r Llywydd wedyn yn cyflwyno adroddiad i Fwrdd yr Ymddiriedolwyr.

Mae'r system rheoli ariannol yn seiliedig ar fframwaith o wybodaeth reoli reolaidd, rheoliadau, polisïau a gweithdrefnau a system ddirprwyo ac atebolrwydd. Caiff hyn ei lywio gan ein Dogfen Fframwaith, arferion gorau a Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru. Mae'n cynnwys:

- rhagfynegi a monitro cyllidebau, gydag adroddiadau ariannol rheolaidd sy'n nodi'r gwariant gwirioneddol a'r rhagolygon gwariant yn erbyn cyllidebau
- cynlluniau gwariant cyfalaf a chanllawiau clir
- disgyblaethau rheoli projectau ffurfiol
- ymgynghoriadau rheolaidd a chynnwys archwilio mewnol gydol y broses o ddatblygu neu gyflwyno newidiadau i systemau
- cysylltiad agos â'r archwilydd allanol
- gofyn am gyngor arbenigol lle y bo'n briodol
- adroddiadau rheolaidd i Fwrdd yr Ymddiriedolwyr, is-bwyllgorau a Llywodraeth Cymru
- adolygiadau rheoli cyson.

3.6 Ymgysylltu â Phobl Leol a Rhanddeiliaid Eraill i Sicrhau Atebolrwydd Cyhoeddus Cadarn

Rydym yn gweithredu rhaglen ymgysylltu ac ymgynghori â'r cyhoedd yn unol â'i Siarter Frenhinol a'n Cynllun a Pholisi Ymgynghori. Rydym hefyd wedi cymeradwyo'r Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru.

Rydym yn gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru ac yn aelod o'r Grŵp Llywio sy'n datblygu Strategaeth Amgueddfeydd Cymru Llywodraeth Cymru, sy'n nodi tair egwyddor allweddol:

- amgueddfeydd i bawb
- casgliad i'r genedl
- gweithio'n effeithiol.

Mae ein Gweledigaeth, Map y Weledigaeth a Chynllun Gweithredol yn adlewyrchu'r egwyddorion hyn.

Mae gennym Strategaeth Gyfathrebu sydd â'r nod o hyrwyddo'r sefydliad, ein Gweledigaeth, ein hamcanion a'n blaenoriaethau. Rydym yn defnyddio mwy a mwy ar rwydweithiau cymdeithasol, gan gynnwys Twitter a Facebook, i gyfathrebu â chynulleidfa darged. Cyhoeddir datganiadau i'r wasg yn rheolaidd er mwyn hyrwyddo gweithgareddau ac mae tansysgrifwyr yn derbyn e-gylchlythyr misol.

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd cyfathrebu mewnol ac yn parhau i roi'r Cynllun Cyfathrebu Mewnol ar waith. Rydym hefyd yn darparu gwybodaeth i staff yn electronig ac wyneb yn wyneb er mwyn sicrhau eu bod yn cyfrannu at benderfyniadau ac yn ymwybodol ohonynt.

Rydym yn cydnabod undebau llafur ac mae'r rheolwyr wedi cyfarfod ac ymgynghori â nhw yn ystod y flwyddyn. Gwahoddwyd cynrychiolwyr yr undebau i Bwyllgor Gweithgor y Staff ar Adnoddau Dynol ac Ariannol.

Mae gennym gynllun cyhoeddiadau a gall rhanddeiliaid weld amrywiaeth eang o gyhoeddiadau, polisïau a gweithdrefnau yn ogystal â chofnodion y Bwrdd a datganiadau ariannol ar ein gwefan.

4. Adolygu Effeithiolrwydd

Y Cyfarwyddwr Cyffredinol, sef y Swyddog Cyfrifyddu, sy'n gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system rheolaeth fewnol a threfniadau chwythu'r chwiban. Mae gwaith yr archwilydd mewnol ac allanol, cynghorwyr proffesiynol eraill a'r Gyfarwyddiaeth, sy'n gyfrifol am ddatblygu a

chynnal y fframwaith rheoli mewnl, a sylwadau archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac adroddiadau eraill, yn llywio'r gwaith o adolygu effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu.

Hysbyswyd y Swyddog Cyfrifyddu am effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu gan yr Ymddiriedolwyr, y Pwyllgor Archwilio a'r cyfarwyddwyr, ac mae cynlluniau i fynd i'r afael â materion a sicrhau gwelliannau parhaus i'r system ar waith. Darperir rhagor o wybodaeth am y cynlluniau hyn yn adran 5, Materion Llywodraethu a Gwelliannau ar gyfer y Dyfodol isod, sydd hefyd yn nodi na chododd unrhyw faterion sylweddol yn ymwneud â llywodraethu neu reolaeth fewnl yn ystod y flwyddyn.

Caiff holiaduron gwerthuso eu llenwi gan y Bwrdd, y Pwyllgor Adolygu Perfformiad a'r Pwyllgor Archwilio ddwywaith y flwyddyn. Yn ogystal, cynhelir arfarniadau gydag Ymddiriedolwyr unigol, a gynhaliwyd gan y Llywydd, ddwywaith y flwyddyn.

Yn 2015/16 cafodd holiaduron gwerthuso eu cwblhau gan y Bwrdd a'r Pwyllgor Archwilio. Roedd y canfyddiadau'n gadarnhaol ar y cyfan. Roedd y rhai a ymatebodd i holiadur y Bwrdd yn cytuno'n gryf neu'n cytuno ag 80% o'r datganiadau, gan nodi mai'r prif gryfderau oedd y ffocws ar y cylch gwaith, strategaeth ac amcanion; ei berfformiad a rheolaeth ariannol; rheoli risg; y berthynas â rhanddeiliaid; y trefniadau llywodraethu corfforaethol; trefniadaeth y Bwrdd a'i Bwyllgorau; a hyfforddiant i Ymddiriedolwyr. Mae'r meysydd a dan ystyriaeth gan y Bwrdd yn cynnwys ymateb i'r hinsawdd ariannol a sicrhau rhagor o effeithlonrwydd, a datblygu perthynas â rhanddeiliaid allweddol. At ei gilydd roedd y rhai a ymatebodd i holiadur y Pwyllgor Archwilio yn cytuno'n gryf neu'n cytuno â 92% o'r datganiadau, a oedd yn cwmpasu egwyddorion arfer da, rôl y Cadeirydd, a chymorth i'r pwyllgor.

Rydym wedi sefydlu'r prosesau canlynol i ategu'r fframwaith rheoli risgiau er mwyn cynnal fframwaith llywodraethu effeithiol a system effeithiol o reolaeth fewnl:

- Rheoliadau ariannol, polisïau a threfniadau gweinyddol manwl gan gynnwys didoli dyletswyddau a gwahanol lefelau o awdurdod a ddirprwyir; systemau cyllido cynhwysfawr; a chanllawiau rheoli buddsoddiadau cyfalaf wedi'u diffinio'n glir a'u monitro.
- Prosesau rheoli mewnl megis monitro ac adrodd am berfformiad, cyfarfodydd adrannol a briffiau cyfarwyddwyr.
- Mae'r Pwyllgor Archwilio yn ystyried cwmpas y rhaglen archwilio fewnl ac yn derbyn adroddiadau gan archwilwyr mewnl ac allanol. Mae'r Pwyllgor yn cyfarfod bob chwarter ac mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yn ystyried cofnodion y cyfarfod a hefyd adroddiad gan y Cadeirydd Annibynnol.
- Adroddiadau rheolaidd gan yr Archwilwyr Mewnl gan gynnwys eu barn annibynnol ar ba mor ddigonol ac effeithiol yw'r system rheolaeth fewnl, ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwella.
- Adroddiad blynyddol gan yr Archwilwyr Mewnl. Ar sail gwaith archwilio mewnl ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016, daeth yr Archwilydd Mewnl i'r casgliad fod gennym fframwaith rheoli risg, llywodraethu a rheolaeth fewnl digonol ac effeithiol, ond mae angen rhagor o welliannau er mwyn sicrhau bod y fframwaith yn parhau i fod yn ddigonol ac effeithiol.
- Mae'r Archwilydd Mewnl yn cynnal adolygiad o gydymffurfiaeth gydag egwyddorion y Cod Llywodraethu Da ar gyfer y Trydydd Sector yng Nghymru bob tair blynedd; cynhelir yr adolygiad nesaf yn 2016/17.
- Mae Swyddfa Archwilio Cymru, ein harchwilydd allanol, yn darparu Llythyr Rheoli sy'n crynhoi'r gwaith a wnaed mewn perthynas â'r datganiadau ariannol. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn adolygu hyn ac yn cyflwyno adroddiad i Fwrdd yr Ymddiriedolwyr.
- Mae ffynonellau sicrwydd eraill yn cael eu hystyried gan gynnwys adroddiadau gan y Comisiwn Elusennau, Arolygwyr Treth Tirlenwi, Arolygiaeth Diogelwch Pyllau Glo a Buddsoddwyr mewn Pobl.

5. Materion Llywodraethu a Gwelliannau ar gyfer y Dyfodol

Ni chododd unrhyw faterion llywodraethu neu reolaeth fewnl arwyddocaol yn ystod y flwyddyn. Cefnogir hyn gan Adroddiad Blynyddol yr Archwilwyr Mewnl.

Yn ystod 2015/16, dechreuwyd gweithredu ein Gweledigaeth newydd, y cytunwyd arni gan y Bwrdd, ym mis Mawrth 2015. Yr her i ni yw cyflawni'r Weledigaeth yng nghyd-destun yr hinsawdd economaidd sydd ohoni

ac, yn benodol, y gostyngiadau yn y cymorth grant gan Lywodraeth Cymru. Wrth symud ymlaen, byddwn yn:

- sicrhau bod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) yn cael ei hintegreiddio ar draws y sefydliad a chyhoeddi ein datganiad llesiant
- adolygu ein strwythurau ymhellach i gefnogi'r gwaith o gyflawni'r Weledigaeth newydd o fewn yr adnoddau sydd ar gael
- pennu a gweithredu ffyrdd mwy effeithiol ac arloesol o weithio
- parhau i gynhyrchu incwm
- gweithredu'r Safonau Iaith Gymraeg newydd
- gweithredu'r Strategaeth Adnoddau Dynol
- gweithredu'r Strategaeth Hyfforddiant a Datblygiad
- gwella prosesau ar draws y sefydliad, gan gynnwys gweithredu systemau newydd.

Bydd proses fonitro a chraffu gadarn yn allweddol i lwyddiant hyn, er mwyn sicrhau ein bod yn gwneud newidiadau ac arbedion gan amharu cyn lleied ag sy'n bosibl ar y gwasanaethau a ddarperir.

6. Ardystio'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Dros y flwyddyn i ddod, rydym yn bwriadu cymryd camau i fynd i'r afael â'r materion uchod er mwyn gwella ein trefniadau llywodraethu ymhellach. Rydym yn fodlon y bydd y camau hyn yn mynd i'r afael â'r angen i gyflwyno gwelliannau a byddwn yn monitro'r dulliau o'u cyflwyno a'u gweithredu fel rhan o'n hadolygiad nesaf.

David Anderson

Swyddog Cyfrifyddu a Chyfarwyddwr Cyffredinol
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 14 Gorffennaf 2016

Laurie Pavelin

Trysorydd, ar ran Bwrdd yr Ymddiriedolwyr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 14 Gorffennaf 2016

Adran 2.2 Adroddiad ar Daliadau Cydnabyddiaeth a Staff

Cyfle Cyfartal

Mae gennym amrywiaeth o bolisiau sy'n cefnogi ein cydymffurfiaeth â Deddf Cydraddoldeb 2010, sy'n rhoi Dyletswydd Gyffredinol statudol ar bob sefydliad yn y sector cyhoeddus i roi sylw dyledus i'r angen i ddileu gwahaniaethu ac aflonyddu anghyfreithlon a hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng dynion a menywod mewn cyflogaeth ac wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd.

Rydym wedi parhau i gyflwyno sesiynau hyfforddi a datblygu ar Gydraddoldeb ac Amrywiaeth ac Urddas yn y Gwaith i staff yn 2015/16. Anfonwyd staff ar gwrs hyfforddiant ar gydraddoldeb hefyd, cwrs a oedd yn cael ei gynnal gan Stonewall, Vocal Eyes a'r Gymdeithas Alzheimer i godi ymwybyddiaeth ac i wella'r gwasanaethau a ddarperir.

Eleni eto, cynhaliwyd digwyddiadau gydol y flwyddyn i ddathlu mis Hanes LHDT. Cafwyd digwyddiadau llwyddiannus yn Big Pit ac Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, yn ogystal â'r digwyddiad blynyddol Swansea Sparkle yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau ym mis Tachwedd. Rydym hefyd yn gweithio gydag ystod eang o bartneriaid cymunedol ar ein rhaglen *Our Museum* yn Sain Ffagan sy'n cael ei hariannu gan Sefydliad Paul Hamlyn ac yn ehangu'r gwaith hwn ar draws Amgueddfa Cymru. Nod y project yw darparu lleoliadau i wirfoddolwyr ar gyfer pobl o gefndiroedd amrywiol er mwyn dod ag amgueddfeydd a chymunedau ynghyd.

Polisiau ar gyfer Gweithwyr Cyflogedig Anabl

Mae gennym gynllun gwarantu cyfweiliad sy'n anelu at drin ymgeiswyr anabl yn gyfartal yn y broses recriwtio. Bydd unrhyw ymgeisydd anabl sy'n bodloni'r gofynion sylfaenol ar gyfer y swydd yn cael ei wahodd yn awtomatig i gyfweiliad.

Mae gennym bolisiau ar waith i gefnogi gweithwyr cyflogedig anabl i wneud cais am addasiadau rhesymol yn y gweithle. Os bydd unrhyw nodwedd ffisegol o'r gweithle yn rhoi aelod anabl o staff dan anfantaes sylweddol o gymharu â phobl nad ydynt yn anabl, gellir gwneud cais er mwyn rhoi camau ar waith i atal hyn. Gellir gwneud trefniadau gan gynnwys, er enghraifft, newidiadau i batrymau gwaith, cynnwys neu ddyluniad y swydd, cynllun ystafell a math o ddodrefn, a chyfarpar neu feddalwedd TG arbenigol.

Mae ein Polisi Hyfforddi a Datblygu ar gael i bob aelod o staff beth bynnag yw eu nodweddion gwarchoddedig. Gellir gwneud addasiadau rhesymol hefyd i ddileu rhwystrau ar gyfer cyfranogi yn ein rhaglenni dysgu a datblygu i staff.

Ymgynghori â Staff

Rydym yn parhau i gydymffurfio â rheoliadau Gwybodaeth ac Ymgynghori 2005 gan ymgynghori â staff, yn uniongyrchol a thrwy undebau cydnabyddedig, ar newidiadau mawr yn y sefydliad. Cynhelir cyfarfodydd Fforwm Staff misol rhwng y rheolwyr a chynrychiolwyr undebau llafur cydnabyddedig i drafod materion o bwys, ac adroddir yn ffurfiol ar gofnodion y cyfarfodydd hyn i'r Uwch Dîm Rheoli. Mae cynrychiolwyr yr undebau a gydnabyddir gennym yn bresennol yng nghyfarfodydd misol Gweithgor y Staff, gan sicrhau amgylchedd agored a thryloyw. Ategir y gofyniad cyfreithiol hwn i ymgynghori gan amrywiol dulliau, er enghraifft cyfarfodydd staff, cyfarfodydd adran, gweithgorau, gohebiaeth dros yr e-bost a'r Fewnryd a dulliau anffurfiol o gyfathrebu fel y bo'n briodol.

Rydym wedi parhau i ymgynghori â staff ac undebau llafur ar newidiadau mawr y mae'r sefydliad yn eu hwynebu. Y blaenoriaethau yn 2015/16 oedd y newidiadau i'r Cynllun Pensiwn, newidiadau arfaethedig i'r Cynllun Diswyddo a chyflwyno Cynllun Ymddiswyddo gyda Chytundeb y Naill Ochr a'r Llall, a newidiadau i daliadau premiwm.

Cynhaliwyd sesiynau briffio i'r staff ym mhob un o'n hamgueddfeydd er mwyn hysbysu staff am y newidiadau yn ein sefyllfa ariannol ac am yr opsiynau sy'n cael eu hystyried gan yr Uwch Dîm Rheoli. Mae'r Cyfarwyddwr Cyffredinol hefyd yn anfon gohebiaeth reolaidd at y staff i roi'r wybodaeth ddiweddaraf iddynt am unrhyw ddatblygiadau pellach.

Hyfforddi Staff

Rydym yn parhau i fuddsoddi amser ac adnoddau i ddarparu cyfleoedd datblygu a hyfforddiant (ffurfiol ac anffurfiol) i'n gweithwyr cyflogedig. Rydym wedi clustnodi statws Buddsoddwyr mewn Pobl fel ffon fesur allanol hollbwysig o'r ymrwymiad hwn. Mae pob un o'n hamgueddfeydd, ar wahân i Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, wedi ennill statws Buddsoddwr mewn Pobl. Ar hyn o bryd rydym yn gweithio tuag

at achrediad Buddsoddwyr mewn Pobl ar gyfer Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd a'r Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol, a gaiff eu hasesu gan ddefnyddio meini prawf newydd Buddsoddwyr mewn Pobl yn 2016/17.

Yn ystod 2015/16 cynigiwyd hyfforddiant i'r staff i gefnogi newidiadau yn niwylliant y sefydliad drwy ymarfer arwain a rheoli. Mae'r rhain yn cynnwys darparu hyfforddiant ILM gyda'r nod o sicrhau bod hyfforddi yn dod yn offeryn rheoli hollbwysig. Cafodd dau aelod o'r tîm Adnoddau Dynol eu hachredu'n ymarferwyr Dangosyddion Myers Briggs a fydd yn cael eu defnyddio mewn rhaglenni arweinyddiaeth a datblygu tîm. Rydym hefyd yn cynnig cyrsiau mewn meysydd fel urddas yn y gwaith, cydraddoldeb ac amrywiaeth ac iechyd a diogelwch i sicrhau cydymffurfiaeth â deddfwriaeth gysylltiedig, yn ogystal â chyfleoedd datblygu personol yn ôl yr angen.

Data Absenoldeb Salwch

Mae gennym bolisiau i gefnogi rheoli absenoldeb o'r gwaith ac ystyrir bod unrhyw absenoldeb dros 28 diwrnod yn olynol yn absenoldeb tymor hir. Mae pob absenoldeb yn cael ei gofnodi a'i fonitro gan reolwyr llinell a'r Adran Adnoddau Dynol. 4.6% oedd lefel yr absenoldeb ar gyfer y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2016 (4.5% yn 2014/15).

I gefnogi ein prosesau rheoli absenoldeb o'r gwaith ac i hybu lles ein staff, rydym yn darparu Rhaglen Cymorth i Staff, sef gwasanaeth annibynnol a chyfrinachol am ddim sydd ar gael i bob aelod o staff. Darperir y Rhaglen gan ddarparwr allanol sy'n cynnig cyngor, gwybodaeth, cwnsela arbenigol a chefnogaeth. Ymhlith y gwasanaethau a gynigir, mae cwnsela dros y ffôn, adnoddau i reolwyr, gwybodaeth a chyngor am ystod eang o faterion, cwnsela wyneb yn wyneb a gwasanaeth gwybodaeth ar-lein.

Adroddiad ar Dâl

Mae gennym system gyflogau a graddfeydd y cytunwyd arnynt ac a gyflwynwyd er mwyn sicrhau triniaeth deg a chyfiawn i bawb. Mae'n cwmpasu pob gweithiwr, ac eithrio'r Cyfarwyddwr Cyffredinol, gan mai Llywodraeth Cymru sy'n cytuno ar delerau ac amodau ei benodiad ef.

Bob blwyddyn, rydym yn ystyried ein pecyn cyflogau ac yn datblygu cynnig cylch cyflog a gyflwynir i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo ac sy'n sail i drafodaethau gyda'r undebau llafur cydnabyddedig. Mae pecyn cyflogau ac amodau newydd y sefydliad cyfan yn deillio o hyn. Rhaid cydymffurfio â'r pecyn hwn tan y cylch trafod nesaf. Mae cynyddrannau blynyddol o dan y cylch cyflog yn dibynnu ar y system o adolygiadau datblygiad personol.

Mae cyflog y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn cynnwys cyflog sylfaenol a bonws blynyddol posibl. Y Pwyllgor Penodiadau a Chyflogau sy'n cynnwys y Llywydd, yr Is-lywydd, y Trysorydd, a'r Ymddiriedolwyr Dr Carol Bell, Victoria Provis a Dr Glenda Jones, sy'n cytuno ar swm unrhyw fonws. Adolygir perfformiad y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn erbyn amcanion a bennwyd ymlaen llaw. Yna bydd y Pwyllgor yn ystyried y gwerthusiad hwn, gan roi sylw dyledus i ganllawiau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Rhestrir y cyfarwyddwyr ar dudalen 15. Mae rhagor o fanylion am eu taliadau a'u buddion pensiwn i'w gweld isod ac mae'r wybodaeth honno'n destun archwiliad. Nid oes unrhyw un o'r Cyfarwyddwyr ar gytundeb tymor penodol, a chyflogir pob un, heblaw'r Cyfarwyddwr Cyffredinol, o dan amodau a thelerau safonol Amgueddfa Cymru. Mae unrhyw newidiadau i amodau a thelerau'r Cyfarwyddwr Cyffredinol yn amodol ar gytundeb y Pwyllgor Penodiadau a Chyflogau a (lle y bo'n briodol) Llywodraeth Cymru. Nodir y berthynas rhwng taliad y cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog uchaf yn y sefydliad a thaliad canolrifol gweithlu'r sefydliad hwnnw isod.

12 mis yw'r cyfnod rhybudd ar gyfer y Cyfarwyddwr Cyffredinol, a 6 mis fel arfer ar gyfer y Cyfarwyddwyr eraill. Dyma ddyddiadau cychwyn cyflogaeth y Cyfarwyddwyr:

David Anderson (Cyfarwyddwr Cyffredinol)	11 Hydref 2010
Janice Lane	3 Medi 2012
Stephanos Mastoris (Dros Dro)	14 Rhagfyr 2015
Mark Richards	25 Ionawr 1999 (ymddeolodd ar 31 Mawrth 2016)
Neil Wicks	27 Mehefin 2011

Mae ein cytundeb dileu swyddi safonol yn cynnwys darpariaeth ar gyfer iawndal am derfynu swydd yn gynnar. Mae manylion unrhyw daliadau diswyddo a wnaed i weithwyr cyflogedig yn ystod y flwyddyn i'w gweld yn nodyn 8 i'r cyfrifon.

Mae'r costau gweithredu'n cynnwys £29,000 (£9,000 yn 2014/15) ar gyfer staff asiantaeth a £24,000 (£12,000 yn 2014/15) ar gyfer staff ymgynghorol. Ni chyflogwyd unrhyw unigolion yn 2015/16 na 2014/15 o dan drefniadau 'oddi ar y gyflogres' am fwy na £220 y dydd ac am gyfnod hwy na chwe mis.

Manylion Tâl a Buddion Pensiwn y Cyfarwyddwyr

Cyfanswm Tâl Sengl	Band cyflog	Band bonws	Buddion mewn da	Buddion pensiwn	Cyfanswm y band
	2015/16 (2014/15) £'000	2015/16 (2014/15) £'000	2015/16 (2014/15) £'000	2015/16 (2014/15) £'000	2015/16 (2014/15) £'000
David Anderson Cyfarwyddwr Cyffredinol	95-100 (95-100)	- -	- -	19 (20)	115-120 (115-120)
Mark Richards Cyfarwyddwr Gweithredu a Dirprwy Cyfarwyddwr Cyffredinol	80-85 (80-85)	- -	- -	-13 (15)	65-70 (95-100)
Neil Wicks Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol Cyfarwyddwr Dros Dro Casgliadau ac Ymchwil	80-85 (70-75)	- -	- -	89 (15)	170-175 (85-90)
Janice Lane Cyfarwyddwr Addysg, Arddangosfeydd a Chyfrngau Digidol	70-75 (70-75)	- -	- -	12 (38)	85-90 (110-115)
Stephanos Mastoris Cyfarwyddwr Gweithredu Dros Dro	20-25	- -	- -	9 -	25-30 -

Mae'r cyfarwyddwyr oll yn aelodau cyffredin o'r cynllun pensiwn. Cyfrifwyd gwerth y buddion pensiwn a gronnwyd yn ystod y flwyddyn yn y tabl uchod gan ddilyn canllawiau Hysbysiad Pensiwn Cyflogwr 452 Swyddfa'r Cabinet, trwy luosi'r gwir gynnydd mewn pensiwn ag 20 gan ychwanegu'r gwir gynnydd mewn unrhyw gyfandaliad, heb gynnwys cyfraniadau a wnaed gan yr unigolyn. Nid yw'r cynnydd gwirioneddol yn cynnwys cynnydd oherwydd chwyddiant nac unrhyw gynnydd neu ostyngiad oherwydd trosglwyddo hawliau pensiwn.

Cyflogwyd y cyfarwyddwyr trwy gydol 2014/15 a 2015/16, ac eithrio Stephanos Mastoris, a ddechreuodd ar ei swydd ar 14 Rhagfyr 2015 ochr yn ochr â'i rôl bresennol fel Pennaeth Amgueddfa Genedlaethol y Glannau. Roedd ei enillion fel Cyfarwyddwr Gweithredu Dros Dro yn cynnwys cyflog sylfaenol fel y nodir uchod. Roedd ei gyflog blynyddol fel Cyfarwyddwr Gweithredu Dros Dro ar gyfer 2015/16 rhwng £65,000 a £70,000, ac £17,000 oedd y cynnydd yn ei fuddion pensiwn ar gyfer y flwyddyn lawn o 1 Ebrill 2015 ymlaen.

Roedd enillion y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn cynnwys cyflog sylfaenol o £100,000 (£100,000 yn 2014/15) a bonws anghyfunol ar sail perfformiad o £dim (£dim yn 2014/15). Ildiodd y Cyfarwyddwr Cyffredinol ei hawl i fonws yn 2015/16 a 2014/15.

Buddion Pensiwn	Cynnydd/ (gostyngiad) gwirioneddol o ran pensiwn a chyfandaliad cysylltiedig yn 60 oed £	Pensiwn a gronnwyd yn 60 oed ar 31 Mawrth 2016 a'r cyfandaliad cysylltiedig £	CETV ar 31 Mawrth 16 £'000	CETV ar 31 Mawrth 15 £'000	Cynnydd/ (gostyngiad) gwirioneddol mewn CETV ar ben cyfraniadau'r aelodau £'000
David Anderson Cyfarwyddwr Cyffredinol	0-2,500 a chyfandaliad o 2,500-5,000	5,000-10,000 a chyfandaliad o 20,000-25,000	155	134	12
Mark Richards Cyfarwyddwr Gweithredu a Dirprwy Cyfarwyddwr Cyffredinol	7,500-10,000 a chyfandaliad o 22,500-25,000	20,000-25,000 a chyfandaliad o 70,000-75,000	617	415	(5)
Neil Wicks Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol Cyfarwyddwr Dros Dro Casgliadau ac Ymchwil	2,500-5,000 a chyfandaliad o 12,500-15,000	30,000-35,000 a chyfandaliad o 90,000-95,000	475	459	7
Janice Lane Cyfarwyddwr Addysg, Arddangosfeydd a Chyfrngau Digidol	0-2,500 a chyfandaliad o 0-2,500	20,000-25,000 a chyfandaliad o 65,000-70,000	339	365	(34)
Stephanos Mastoris Cyfarwyddwr Gweithredu Dros Dro	0-2,500 a chyfandaliad o 2,500-5,000	5,000-10,000 a chyfandaliad o 25,000-30,000	185	176	3

Y Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyferweth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf buddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar unrhyw adeg benodol yn ôl asesiad yr actwari. Mae'r cynnydd gwirioneddol yn y CETV yn adlewyrchu'r cynnydd a ariannwyd gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd yn y pensiwn a gronnwyd oherwydd chwyddiant, cyfraniadau'r gweithwyr cyflogedig (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun pensiwn arall).

Nifer y Gweithwyr Cyflogedig

Nifer cyfartalog y gweithwyr cyflogedig yn 2015/16 oedd 609 (620 yn 2014/15).

Roedd nifer cyfartalog y gweithwyr cyflogedig cyferweth ag amser llawn fel a ganlyn:

	Staff Parhaol	Staff Eraill	Nifer yn 2015/16	Nifer yn 2014/15
Is-gwmni Masnachu	37	6	43	39
Codi Arian	6	2	8	7
Addysgu, Arddangosfeydd a Chyfrngau Digidol	47	7	54	51
Casgliadau ac Ymchwil	102	6	108	108
Gweithredu	247	37	284	288
Cefnogaeth	53	2	55	59
	492	60	552	552
	Staff sy'n Fenywod	Staff sy'n Ddynion	Nifer yn 2015/16	Nifer yn 2014/15
Cyfarwyddwyr	1	3	4	5
Gweithwyr cyflogedig	273	275	548	547
	274	278	552	552

Gweithwyr cyflogedig (ac eithrio cyfarwyddwyr) ag enillion dros £60,000

Roedd un gweithiwr cyflogedig yn 2015/16 (un yn 2014/15) ag enillion rhwng £70,000 a £79,999 ar gyfer y flwyddyn. Roedd chwe gweithiwr cyflogedig (saith yn 2014/15) ag enillion rhwng £60,001 a £69,999 ar gyfer y flwyddyn. Mae pob un ohonynt yn aelodau cyffredin o'n cynllun pensiwn. Nid oedd unrhyw weithwyr cyflogedig eraill yn ennill dros £60,000 ac eithrio'r cyfarwyddwyr, a datgelir eu henillion nhw uchod.

Canolrif Tâl

Mae'n ofynnol i Gyrrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru nodi'r berthynas rhwng tâl y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn y sefydliad a chanolrif tâl gweithlu'r sefydliad. Tâl y Cyfarwyddwr Cyffredinol, sef y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn 2015/16, oedd £95,000-£100,000 (2014/15, £95,000-£100,000). Roedd hyn 4.1 gwaith yn fwy (4.1 gwaith yn fwy yn 2014/15) na chanolrif tâl y gweithlu, sef £23,917 (2014/15, £23,723). Ni chafodd unrhyw weithwyr cyflogedig dâl cydnabyddiaeth a oedd yn uwch na thâl cydnabyddiaeth y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn 2015/16 na 2014/15. Roedd y tâl (heb gynnwys y cyfarwyddwyr) yn amrywio o £13,041 i £78,000 (2014/15 £12,730-£78,000). Mae cyfanswm y tâl yn cynnwys cyflog, tâl anghyfunol sy'n seiliedig ar berfformiad a buddion mewn nwyddau. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a'r Gwerth Trosglwyddo Pensiwn sy'n Gyfwerth ag Arian Parod. Nid yw gweithwyr a gyflogir yn unol â'n trefniadau cronfa wedi'u cynnwys wrth gyfrifo'r canolrif cyflog.

	2015/16	2014/15
Band Tâl yr Unigolyn sy'n Ennill y Cyflog Mwyaf	95,000-100,000	95,000-100,000
Cyfanswm Canolrifol	23,917	23,723
Cymhareb	4.1	4.1

David Anderson

Swyddog Cyfrifyddu a Chyfarwyddwr Cyffredinol
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 14 Gorffennaf 2016

Laurie Pavelin

Trysorydd, ar ran Bwrdd yr Ymddiriedolwyr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 14 Gorffennaf 2016

Adran 2.3: Adroddiad Archwilio**TYSTYSGRIF AC ADRODDIAD ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU I GYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU**

Rwy'n tystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Amgueddfa Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016 o dan adran 9 o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992. Mae'r rhain yn cynnwys y Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol, y Fantolen Gyfunol, y Datganiad Llif Arian Cyfunol a'r nodiadau cysylltiedig. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y polisiau cyfrifyddu a ddisgrifir ynddynt. Rwyf hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad Cyfrifyddu a ddisgrifir yn yr adroddiad hwnnw fel gwybodaeth sydd wedi'i harchwilio.

Priod gyfrifoldebau Bwrdd yr Ymddiriedolwyr, y Swyddog Cyfrifyddu a'r Archwilydd

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau Bwrdd yr Ymddiriedolwyr a'r Cyfarwyddwr Cyffredinol, Bwrdd yr Ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Ariannol, sy'n cynnwys yr Adroddiad ar Dâl a'r datganiadau ariannol, yn unol ag Adran 9 o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992 a chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wnaed oddi tani, ac am sicrhau cywirdeb y trafodion ariannol.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio ac ardystio'r datganiadau ariannol ac adrodd arnynt yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'n ofynnol yn ôl y safonau hyn i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol ar gyfer Archwilydd y Cyngor Adroddiad Ariannol.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Mae archwiliad yn golygu casglu digon o dystiolaeth am symiau a datgeliadau yn y datganiadau ariannol i weld a oes sicrwydd rhesymol nad yw'r datganiadau ariannol yn cynnwys unrhyw gamddatganiad o bwys, boed trwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu: a yw'r polisiau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Amgueddfa Cymru a'u bod wedi'u gweithredu'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; pa mor rhesymol yw amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol Amgueddfa Cymru; a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau ariannol.

Yn ychwanegol at hynny, rwy'n casglu digon o dystiolaeth er mwyn cael sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm wedi'u defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru, a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodiadau sy'n eu rheoli.

Rwyf hefyd yn darllen yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn Adroddiad Ariannol Bwrdd yr Ymddiriedolwyr er mwyn nodi unrhyw anghysondebau o bwys gyda'r datganiadau ariannol a archwiliwyd a nodi unrhyw wybodaeth sy'n anghywir, neu'n anghyson, yn seiliedig ar yr wybodaeth yr wyf wedi'i chywain wrth ymgymryd â'r archwiliad. Os byddaf yn dod i wybod am unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau o bwys, byddaf yn ystyried y goblygiadau ar gyfer fy nhystysgrif a'm hadroddiad.

Barn ar Ddatganiadau Ariannol

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun teg a chywir o gyflwr Amgueddfa Cymru ar 31 Mawrth 2016 a'i hincwm net, enillion a cholledion a llif arian am y flwyddyn a ddaeth i ben
- wedi'u paratoi yn gywir yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru yn unol â Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992.

Barn ar Reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob ffordd o bwys, mae'r gwariant a'r incwm yn y datganiadau ariannol wedi cael eu defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac mae'r trafodion ariannol sydd wedi'u cofnodi yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodiadau sy'n eu llywodraethu.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i:

- mae'r darn o'r Adroddiad ar Dâl sydd i'w archwilio wedi'i baratoi'n gywir yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wneir o dan Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992
- mae'r wybodaeth sydd yn yr Adroddiad Ariannol yn gyson â'r datganiadau ariannol.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt gydag eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd ynglŷn â'r materion canlynol yr wyf yn adrodd wrthy ch amdanynt os, yn fy marn i:

- nad yw'r Datganiad ar Reolaeth Fewnol yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â chanllawiau Trysorlys Ei Mawrhydi
- nad yw cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw
- nad yw'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad ar Dâl sydd i'w archwilio yn cyd-fynd â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu
- nad yw gwybodaeth a bennir gan Drysorlys Ei Mawrhydi ynghylch cydnabyddiaeth ariannol a thrafodion eraill wedi'i datgelu, neu
- nad wyf wedi derbyn pob gwybodaeth ac esboniad sy'n ofynnol ar gyfer fy archwiliad.

Adroddiad

Nid oes unrhyw sylwadau gennyf i'w cyflwyno ar y datganiadau ariannol hyn.

Huw Vaughan Thomas 24 Heol y Gadeirlan
Archwilydd Cyffredinol Cymru Caerdydd
21 Gorffennaf 2016 CF11 9LJ

DATGANIAD CYFUNOL O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2016

Nodiadau	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2015/16	Ailddatganwyd
	Cyfyngedig £'000	Anghyfyngedig £'000	Cyfyngedig £'000	Anghyfyngedig £'000	Cyfanswm £'000	2014/15 Cyfanswm £'000
INCWM A GWADDOLION:						
Rhoddion a Chymynroddion						
Grantiau	3 8,351	22,648	0	0	30,999	27,627
Rhoddion a Chymynroddion	4 385	0	1,192	313	1,890	3,252
	8,736	22,648	1,192	313	32,889	30,879
Gweithgareddau Masnachu Eraill	5 0	2,878	0	0	2,878	2,923
Incwm o Fuddsoddiadau	0	0	50	10	60	50
Incwm arall	6 0	1,367	15	3	1,385	1,439
CYFANSWM YR INCWM A GWADDOLION	8,736	26,893	1,257	326	37,212	35,291
GWARIANT AR:	7&8					
Godi arian:						
Gwariant ar Sicrhau Rhoddion a Chymynroddion	0	285	13	40	338	566
Gwariant ar Weithgareddau Masnachu Eraill	5 0	2,459	0	0	2,459	2,402
	0	2,744	13	40	2,797	2,968
Gweithgareddau Elusennol:						
Addysg, Arddangosfeydd, Cyfryngau Digidol	333	2,107	1	36	2,477	4,339
Casgliadau ac Ymchwil	1,846	3,185	176	4	5,211	9,975
Gweithrediadau'r Amgueddfa	1,649	6,822	29	4	8,504	16,620
Llywodraethu	0	382	0	0	382	500
	3,828	12,496	206	44	16,574	31,434
Arall:						
Costau Cyllid Pensiwn	18e 0	1,050	0	0	1,050	1,277
CYFANSWM Y GWARIANT	3,828	16,290	219	84	20,421	35,679
Cyfran o Fenter ar y Cyd	9 5	0	0	0	5	(79)
(Colledion)/Enillion Net ar Fuddsoddiadau	12 0	0	(67)	(15)	(82)	126
	4,913	10,603	971	227	16,714	(341)
INCWM/GWARIANT NET						
TROSGLWYDDIADAU RHWNG CRONFEYDD	0	0	500	(500)	0	0
ENILLION/(COLLEDION) CYDNABYDDEG ERAILL:						
(Colledion)/Enillion ar ailbrisiadau asedau sefydlog	10 (1,385)	(4)	3	1	(1,385)	5,344
Enillion/(Colledion) ar gynllun pensiwn budd wedi'i ddiffinio	18d 0	1,552	0	0	1,552	1,043
	3,528	12,151	1,474	(272)	16,881	6,046
SYMUDIAD NET MEWN CRONFEYDD						
CYSONI CRONFEYDD:						
Cyfanswm y Cronfeydd a Ddygwyd Ymlaen	19 109,746	(24,722)	10,505	1,482	97,011	90,965
CYFANSWM Y CRONFEYDD A GARIWYD YMLAEN	19 113,274	(12,571)	11,979	1,210	113,892	97,011

Mae'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol uchod yn cynnwys yr holl enillion a cholledion cydnabyddedig.

Mae'r holl weithgareddau'n parhau.

Roedd y cynnydd net anghyfunol mewn cronfeydd a gofnodwyd yn Natganiad o Weithgareddau Ariannol Amgueddfa Cymru ei hun yn ystod 2015/16 yn £16,860,000 (cynnydd o £6,010,000 o gymharu â 2014/15).

Mae'r penawdau wedi cael eu diweddar yn 2015/16 yn unol â'r SORP Elusennau (FRS102), ac mae cymaryddion y flwyddyn flaenorol ar gyfer Gwariant ar Weithgareddau Elusennol, Costau Cyllid Pensiwn, Incwm/Gwariant Net ac Enillion(Colledion) Actiwaraidd ar y cynllun pensiwn budd wedi'i ddiffinio wedi cael eu hailddatgan yn unol â FRS102.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 36 i 54 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

MANTOLEN GYFUNOL AR 31 MAWRTH 2016

Nodiadau	Amgueddfa Cymru		Cyfunol		
	Ailddatganwyd		Ailddatganwyd		
	2016	2015	2016	2015	
	£'000	£'000	£'000	£'000	
ASEDAU SEFYDLOG					
Asedau Diriaethol	10	88,840	82,239	88,906	82,283
Asedau Treftadaeth	11	22,464	21,520	22,464	21,520
Cyfran Menter ar y Cyd:	9				
Cyfran o asedau crynswth		9,525	9,530	9,525	9,530
Cyfran o Rwymedigaethau Crynswth		(1)	(12)	(1)	(12)
		<u>9,524</u>	<u>9,518</u>	<u>9,524</u>	<u>9,518</u>
Buddsodiadau	12	2,580	2,661	2,580	2,661
		<u>123,408</u>	<u>115,938</u>	<u>123,474</u>	<u>115,982</u>
ASEDAU PRESENNOL					
Stoc	13	9	31	322	412
Dyledwyr yn ddyledus mewn un flwyddyn	14	6,397	6,060	5,433	4,925
Buddsodiadau	22	1,522	1,512	1,522	1,512
Arian yn y banc ac mewn llaw	24	4,590	6,132	5,475	7,126
		<u>12,518</u>	<u>13,735</u>	<u>12,752</u>	<u>13,975</u>
RHWYMEDIGAETHAU PRESENNOL					
Credydwyr yn ddyledus mewn un flwyddyn	15	(2,023)	(1,835)	(2,203)	(2,020)
ASEDAU PRESENNOL NET		<u>10,495</u>	<u>11,900</u>	<u>10,549</u>	<u>11,955</u>
CYFANSWM YR ASEDAU LLAI					
RHWYMEDIGAETHAU PRESENNOL		133,903	127,838	134,023	127,937
CREDYDWR					
Symiau'n ddyledus ar ôl blwyddyn	16	(182)	(65)	(182)	(65)
ASEDAU NET HEB GYNNWYS					
RHWYMEDIGAETH Y CYNLLUN PENSIWN		<u>133,721</u>	<u>127,773</u>	<u>133,841</u>	<u>127,872</u>
Diffyg y cynllun pensiwn budd wedi'i ddiffinio	18a	(19,949)	(30,861)	(19,949)	(30,861)
ASEDAU NET YN GYNNWYS					
RHWYMEDIGAETH Y CYNLLUN PENSIWN		<u>113,772</u>	<u>96,912</u>	<u>113,892</u>	<u>97,011</u>
CRONFEYDD	19				
Cronfeydd Cyhoeddus Cyfyngedig – Incwm		104,160	99,247	104,160	99,247
Cronfeydd Cyhoeddus Cyfyngedig – Ailbriso		9,114	10,499	9,114	10,499
Cyfanswm y Cronfeydd Cyhoeddus Cyfyngedig		<u>113,274</u>	<u>109,746</u>	<u>113,274</u>	<u>109,746</u>
Cronfeydd Cyhoeddus Anghyfyngedig – Incwm		7,237	6,015	7,357	6,114
Cronfeydd Cyhoeddus Anghyfyngedig – Ailbriso		21	25	21	25
Cronfa Bensiwn		(19,949)	(30,861)	(19,949)	(30,861)
Cyfanswm y Cronfeydd Cyhoeddus Anghyfyngedig		<u>(12,691)</u>	<u>(24,821)</u>	<u>(12,571)</u>	<u>(24,722)</u>
Cronfeydd Preifat Cyfyngedig – Incwm		11,835	10,364	11,835	10,364
Cronfeydd Preifat Cyfyngedig – Ailbriso		144	141	144	141
Cyfanswm y Cronfeydd Preifat Cyfyngedig		<u>11,979</u>	<u>10,505</u>	<u>11,979</u>	<u>10,505</u>
Cronfeydd Preifat Cyfyngedig – Incwm		1,168	1,441	1,168	1,441
Cronfeydd Preifat Anghyfyngedig – Ailbriso		42	41	42	41
Cyfanswm y Cronfeydd Preifat Anghyfyngedig		<u>1,210</u>	<u>1,482</u>	<u>1,210</u>	<u>1,482</u>
		<u>113,772</u>	<u>96,912</u>	<u>113,892</u>	<u>97,011</u>

Mae cymaryddion y flwyddyn flaenorol ar gyfer Cronfeydd wedi'u hailddatgan i ddatgelu enillion/colledion cronedig ar ailbriso asedau sefydlog yn deillio o 1 Ebrill 2011 ymlaen fel cronfeydd ailbriso ar wahân i gronfeydd incwm, yn unol â'r SORP Elusennau (FRS102).

Llofnodwyd ar ran yr Ymddiriedolwyr gan:

David Anderson

Swyddog Cyfrifyddu a Chyfarwyddwr Cyffredinol
Cymeradwywyd a Llofnodwyd ar 14 Gorffennaf 2016

Laurie Pavelin

Trysorydd, ar ran Bwrdd yr Ymddiriedolwyr
Cymeradwywyd a Llofnodwyd ar 14 Gorffennaf 2016

Mae'r nodiadau ar dudalennau 36 i 54 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

DATGANIAD CYFUNOL O LIF ARIAN PAROD AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2016

Nodiadau	Amgueddfa Cymru		Cyfunol		
	2015/16	2014/15	2015/16	2014/15	
	£'000	£'000	£'000	£'000	
Mewnllif Arian Parod o Weithgareddau Gweithredu	20	9,820	5,203	9,750	5,583
Gwariant Cyfalaf a Buddsoddiad Ariannol	21	(11,469)	(2,158)	(11,508)	(2,201)
Rheoli Adnoddau Hylifol	22	(10)	(1,006)	(10)	(1,006)
Cyllido	23	(117)	(43)	(117)	(43)
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn Arian Parod	24	<u>(1,542)</u>	<u>1,996</u>	<u>(1,651)</u>	<u>2,333</u>

Mae'r nodiadau ar dudalennau 36 i 54 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau ar y Cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016

1. Polisiâu Cyfrifyddu

1.1 Y Sail Cyfrifyddu

Paratowyd y Cyfrifon o dan y confensiwn cost hanesyddol, a addaswyd i gynnwys ailbrisiad o rai asedau sefydlog diriaethol ar sail eu gwerth i Amgueddfa Cymru. Fe'u paratowyd yn unol â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru gyda chaniatâd y Trysorlys. Heb gyfyngu ar yr wybodaeth a roddir, mae'r Cyfrifon yn bodloni gofynion cyfrifyddu a datgelu'r Datganiad o Arferion a Argymhellir ar gyfer Elusennau FRS102 (SORP Elusennau (FRS102)), a gyhoeddwyd gan Gomisiynwyr Elusennau Cymru a Lloegr, a'r datganiadau cyfrifyddu a gyhoeddwyd neu a fabwysiadwyd gan y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu, i'r graddau y bo'r gofynion hynny'n briodol. Mae'r Trysorlys wedi cadarnhau y gallai'r eithriadau yn y SORP Elusennau (FRS102) fod yn berthnasol o ran yr angen i ddatgelu cost hanesyddol asedau sefydlog diriaethol.

1.2 Ymgymeriadau'r Fenter ar y Cyd

Mae Amgueddfa Cymru a Dinas a Sir Abertawe yn ddau aelod cyfartal yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe (AGGA Cyf.), cwmni cyfyngedig dan warant heb gyfalaf cyfranddaliadau. Mae canlyniadau'r fenter ar y cyd wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol ac fe'u cyfrifwyd gan ddefnyddio'r dull ecwiti. Cymeradwywyd cyfrifon AGGA Cyf. ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016 a chafwyd barn archwilio ddiamod. Gellir cael copi o'r cyfrifon o'n Pencadlys yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NP.

1.3 Ymgymeriadau'r Is-gwmni

Rydym yn gweithredu is-gwmni masnachu sy'n llwyr eiddo i ni o'r enw Mentrau Amgueddfeydd ac Oriolau Cenedlaethol Cymru Mentrau AOCC Cyf. Mae canlyniadau masnachu'r cwmni wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol cyfunol gan ddefnyddio'r dull 'fesul llinell'. Cafodd cyfrifon Mentrau AOCC Cyf. ar gyfer y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2016 eu cymeradwyo ar 7 Gorffennaf 2016 a derbyniwyd barn archwilio ddiamod. Gellir cael copi o'n Pencadlys yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NP.

1.4 Incwm ac Adnoddau

Caiff yr holl incwm ei gydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol os bodlonwyd yr amodau ar gyfer ei dderbyn. Caiff unrhyw grantiau eu credydu ar sail eu derbyn gan ohirio unrhyw incwm sydd heb ei wario nad yw'n Gymorth Grant tan y flwyddyn ganlynol. Caiff incwm ar gyfer gwasanaethau ei gredu wrth ddarparu'r gwasanaeth. Rhoddir cyfrif am roddion a chymynroddion os tybir eu bod yn debygol o fod wedi'u derbyn, fel y diffinnir yn FRS102.

1.5 Gwariant

Caiff gwariant ei ddosrannu ar draws y penawdau gwariant ar sail dyraniad uniongyrchol a dosraniad anuniongyrchol ar gyfer costau cymorth fel y bo'n briodol. Mae gwariant ar Gynyddu Rhoddion a Chymynroddion yn cynnwys pob gwariant sy'n gysylltiedig â chodi arian. Mae gwariant ar Weithgareddau Masnachu Eraill yn cynnwys pob gwariant sy'n gysylltiedig â'r is-gwmni masnachu. Mae gwariant ar weithgareddau elusennol yn cynnwys yr holl wariant cysylltiedig ag Addysg, Arddangosfeydd a Chyfyngau Digidol, Casgliadau ac Ymchwil, Gweithredu a Llywodraethu. Mae'r costau llywodraethu yn cynnwys yr holl wariant sy'n gysylltiedig â chynllunio corfforaethol a strategol, gwaith Bwrdd a Phwyllgorau, cyswllt â Llywodraeth Cymru, archwiliad mewnlol ac allanol, rheoli risg ac adroddiadau statudol, a gwaith cyfrifon.

Mae'r sail ar gyfer dyrannu costau cymorth fel a ganlyn: dyrennir costau Marchnata, Cysylltiadau Cyhoeddus a'r Wasg yn ôl amser canrannol, dyrennir cyllid fesul cyfanswm incwm a chyfanswm gwariant, dyrennir TGCh yn ôl nifer y defnyddwyr cyfrifiaduron a dyrennir Adnoddau Dynol yn ôl nifer y gweithwyr cyflogedig cyfwerth ag amser llawn.

1.6 Asedau Sefydlog Diriaethol

Mae'r holl eitemau cyfalaf sy'n costio mwy na £10,000 wedi'u cyfalafu. Nid yw eitemau cyfalaf sy'n costio llai na £10,000 yn cael eu cyfalafu, a chânt eu dileu yn ystod y flwyddyn. Cyn 1 Ebrill 2014, roedd eitemau cyfalaf a oedd yn costio mwy na £5,000 yn cael eu cyfalafu.

Mae asedau tir ac adeiladau yn cael eu priso'n broffesiynol bob pum mlynedd ar sail eu gwerth cyfredol o ran y defnydd presennol ohonynt gan dybio y byddai eiddo'n cael eu gwerthu fel rhan o fusnesu parhaus a chânt eu hailbriso trwy ddefnyddio mynegai yn y cyfamser. Caiff enillion adbriso eu cydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol o dan Enillion/(colledion) ar ailbriso asedau sefydlog, ac eithrio i'r graddau y maent yn gwrthbwyso unrhyw wariant a ddilëwyd yn flaenorol yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Yn yr achos hwn caiff yr enillion eu gwyrddroi yn erbyn y pennawd gwariant perthnasol. Caiff colledion ailbriso eu cydnabod fel traul o dan y pennawd gwariant perthnasol yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol ac eithrio i'r graddau y maent yn gwrthbwyso unrhyw enillion ailbriso blaenorol. Yn yr achos hwn caiff y golled ei dangos o dan Enillion/(colledion) ar yr ailbrisiad o asedau sefydlog. Caiff unrhyw waith cynnal a chadw bob dydd mewn perthynas â'r eiddo hwn ei ddiddymu yn ystod y flwyddyn y cyflawnir y gwaith.

Mae asedau nad ydynt yn ymwneud ag eiddo (h.y. offer a cherbydau, a gosodiadau, ffitiadau a chyfarpar) yn cael eu cadw ar sail cost hanesyddol (neu'r gost ailbriso cyn 1 Ebrill 2010), ac nid ydynt yn cael eu mynegeo gan mai bywydau economaidd defnyddiol byr neu werthoedd isel (neu'r ddau) sydd gan yr asedau hyn.

Mae'r rheolwyr yn cynnal adolygiad blynyddol o namau.

1.7 Asedau Treftadaeth

Diffinnir asedau treftadaeth fel asedau o bwys hanesyddol, celfyddydol neu wyddonol sy'n cael eu cadw at ddibenion hyrwyddo amcanion cadwedigaeth, cadwraeth ac addysgiadol elusennau, ac sy'n cyfrannu trwy fynediad cyhoeddus at ddiwylliant ac addysg y genedl ar raddfa genedlaethol neu leol. Mae'r asedau hyn yn ganolog i'r gwaith o gyflawni amcanion Amgueddfa Cymru ac yn cynnwys tir, adeiladau, arddangosion a chreiriau. Ers 1 Ebrill 2001, mae asedau treftadaeth a brynwyd neu a gyflwynwyd i'r Amgueddfa sydd â gwerth unigol o £5,000 neu fwy, neu £10,000 neu fwy o 1 Ebrill 2014 ymlaen, wedi cael eu cyfalafu ar sail cost/prisiad hanesyddol. Yn unol â chyfarwyddyd cyfrifon y Trysorlys, nid yw'r asedau a gafwyd cyn 1 Ebrill 2001 wedi cael eu cyfalafu ac ym marn yr Ymddiriedolwyr ni ellir cyfiawnhau cost sylweddol priso'r casgliad anferth hwn o asedau treftadaeth (tua 5.1 miliwn o eitemau) ar sail cost/budd. Mae asedau a gyfrannwyd neu a ran-gyfrannwyd yn cael eu priso gan gyfeirio at anfonebau neu ddogfennau eraill os ydynt ar gael, ac fel arall gan staff curadurol.

1.8 Dibrisiant

Caiff dibrisiant ei godi ar asedau sefydlog diriaethol (ac eithrio asedau tir a threftadaeth). Mae'r prif gyfraddau, gan ddefnyddio'r dull llinell syth, fel a ganlyn:

- Caiff adeiladau rhydd-ddaliad ac eiddo ar brydlesi hir eu dibrisio yn ystod eu hoes ddefnyddiol sef rhwng 50 a 125 mlynedd.
- Fel y caniateir gan SORP Elusennau (FRS102), nid yw asedau treftadaeth yn cael eu dibrisio. Barn yr Ymddiriedolwyr yw bod gwerth gweddilliol gweithiau celf yn uwch na'r gwerth cadw ac mae oes ddefnyddiol ddisgwyliedig asedau treftadaeth eraill mor hir nad yw dibrisiant o bwys.
- Bydd peiriannau, cyfarpar, ffitiadau a gosodiadau'n dibrisio dros 5-10 mlynedd. Yn achos eitemau penodol sy'n destun newidiadau technegol neu lle bo ffactor darvoud uchel, caiff cyfnod o 3 mlynedd ei ddefnyddio. Mae'n bosibl y bydd gan rai eitemau penodol eraill gyfnod dibrisio hirach.
- Codir am asedau ar brydles ar sail llinell syth dros dymor y brydles.

1.9 Cronfeydd

Mae Cronfeydd Cyhoeddus a Phreifat Anghyfyngedig ar gael i'w defnyddio, yn ôl disgrisiwn yr Ymddiriedolwyr, i hyrwyddo ein hamcanion cyffredinol.

Y Cronfeydd Cyfyngedig Cyhoeddus yw'r Grantiau Cyfalaf a'r Grantiau Caffael Sbesimenau a geir gan Lywodraeth Cymru a chyrrff eraill y llywodraeth.

Cronfeydd sy'n dibynnu ar gyfyngiadau penodol a osodir gan gyfranwyr yw'r Cronfeydd Preifat Cyfyngedig a rhaid eu defnyddio yn unol â'r cyfarwyddiadau a gafwyd wrth eu sefydlu.

Mae cronfeydd ailbriso yn cynrychioli enillion/colledion cronus ar ailbriso asedau sefydlog sy'n codi o 1 Ebrill 2011 ymlaen.

Gellir trosglwyddo arian rhwng cronfeydd ar yr amod mai at ddibenion a bennwyd gan y rhoddwr neu'r corff dyrannu grant yn unig y defnyddir cronfeydd cyfyngedig.

1.10 Stoc

Rydym yn cadw stoc o gyhoeddiadau ac eitemau eraill i'w gwerthu yn ein siopau. Mae'r rhain yn cael eu priso ar isafswm y gost a'r gwerth gwiredadwy net.

1.11 Buddsoddiadau

Dangosir buddsoddiadau yn ôl eu gwerth ar y farchnad. Ein polisi yw cadw cofnodion priso yn gyfredol, felly pan fo buddsoddiadau'n cael eu gwerthu, nid oes enillion na cholledion mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol. O ganlyniad, nid yw'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol yn gwahaniaethu rhwng addasiadau priso yn ymwneud â gwerthiant a'r rhai yn ymwneud â daliannau sy'n parhau am eu bod yn cael eu trin fel newidiadau yng ngwerth y portffolio buddsoddiad trwy gydol y flwyddyn.

1.12 Croniadau Gwyliu Staff

Rydym yn cydnabod cronladau o hawliau gwyliu staff nas cymerwyd hyd yma ar ddiwedd y flwyddyn, sy'n cael eu cario ymlaen i'r flwyddyn ganlynol.

1.13 Ymchwil a Datblygu

Caiff gwariant ar ymchwil a datblygu ei osod yn erbyn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar gyfer y flwyddyn dan sylw.

1.14 Trethiant

Mae Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi wedi rhoi statws elusen i ni, ond codir Treth Gorfforaeth ar Mentrau AOCC Cyf.

1.15 Pensiynau

Caiff cyfraniadau at Gynllun Pensiwn Amgueddfa Genedlaethol Cymru eu codi yn erbyn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol er mwyn gwasgaru cost pensiynau dros fywyd gwaith y gweithwyr. Cyfrifir y gost i'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar sail y costau gwasanaeth cyfredol fel y'u cyfrifir gan actiwari'r cynllun.

1.16 Asedau a Rhwymedigaethau Amodol

Nid yw asedau a rhwymedigaethau amodol wedi'u cronni yn y datganiadau cyfrifyddu. Cyfeirir at rhwymedigaethau amodol yn achos unrhyw hawliau cyfreithiol lle nad oes yswiriant mewn nodyn i'r cyfrifon, yn yr un modd ag unrhyw asedau a rhwymedigaethau amodol eraill.

1.17 Costau taliadau diswyddo

Caiff taliadau diswyddo a delir yn rhan o'r Cynllun Diswyddiadau Gwirfoddol a'r Cynllun Ymddiswyddo gyda Chytundeb y Naill Ochr a'r Lall eu cydnabod yn y cyfnod cyfrifyddu y cafodd y tâl diswyddo ei gymeradwyo'n ffurfiol a'i gytuno gyda'r gweithiwr cyflogedig.

2. Datganiad o Weithgareddau Ariannol cymharol

Nodiadau	Ailddatgan Cronfeydd Cyhoeddus		Ailddatgan Cronfeydd Preifat		Ailddatgan 2014/15 Cyfanswm £'000	
	Cyfngedig £'000	Anghyfyngedig £'000	Cyfngedig £'000	Anghyfyngedig £'000		
INCWM A GWADDOLION:						
Rhoddion a Chymynroddion						
Grantiau	3	3,826	23,801	0	0	27,627
Rhoddion a Chymynroddion	4	95	0	2,892	265	3,252
		3,921	23,801	2,892	265	30,879
Gweithgareddau Masnachu Eraill	5	0	2,923	0	0	2,923
Incwm o Fuddsoddiadau		0	0	45	5	50
Incwm Arall	6	0	1,433	5	1	1,439
CYFANSWM INCWM A GWADDOLION		3,921	28,157	2,942	271	35,291
GWARIANT AR:						
Godi Arian:	7&8					
Gwariant ar Sicrhau Rhoddion a Chymynroddion		0	499	4	63	566
Gwariant ar Weithgareddau Masnachu Eraill	5	0	2,402	0	0	2,402
		0	2,901	4	63	2,968
Gweithgareddau Elusennol:						
Addysg, Arddangosfeydd a Chyfringau Digidol		659	3,580	100	0	4,339
Casgliadau ac Ymchwil		3,622	6,166	185	2	9,975
Gweithredu		3,263	13,350	5	2	16,620
Llywodraethu		0	500	0	0	500
		7,544	23,596	290	4	31,434
Arall:						
Costau Cyllid Pensiwn	18e	0	1,277	0	0	1,277
CYFANSWM GWARIANT		7,544	27,774	294	67	35,679
Cyfran o Fenter ar y Cyd	9	(79)	0	0	0	(79)
Enillion/(Colledion) Net ar Fuddsoddiadau	12	0	0	103	23	126
CYFANSWM INCWM/GWARIANT		(3,702)	383	2,751	227	(341)
ENILLION/(COLLEDION) ERAILL A GYDNABYDDIR:						
Enillion/(Colledion) wrth ailbriso'r asedau sefydlog	10	5,238	13	72	21	5,344
Enillion/(Colledion) Actwaraidd y cynllun pensiwn buddion wedi'u diffinio	18d	0	1,043	0	0	1,043
SYMUDIADAU NET MEWN CRONFEYDD		1,536	1,439	2,823	248	6,046
CYSONI'R CRONFEYDD:						
Cyfanswm y Cronfeydd a Ddygwyd Ymlaen	19	108,210	(26,161)	7,682	1,234	90,965
CYFANSWM Y CRONFEYDD A GARIWYD YMLAEN	19	109,746	(24,722)	10,505	1,482	97,011

Ceir manylion ailddatganiad cymharol y flwyddyn flaenorol yn unol ag FRS102 yn nodyn 28.

3. Grantiau Derbyniadwy

	Cyhoeddus Cyfyngedig £'000	Cyhoeddus Anghyfyngedig £'000	2015/16 £'000	2014/15 £'000
Cymorth Grant Refeniw	0	21,721	21,721	22,997
Cymorth Grant Caffael Sbesimenau	538	0	538	538
Cymorth Grant Cyfalaf	2,991	0	2,991	2,444
Grant arall gan y llywodraeth	4,822	927	5,749	1,648
	8,351	22,648	30,999	27,627

Cawsom gyfanswm o £25,250,000 o gymorth grant gan Lywodraeth Cymru (£25,979,000 yn 2014/15) sy'n cynnwys y Grantiau Refeniw, y Grant Caffael Sbesimenau a Chymorth Grant Cyfalaf.

Roedd grantiau eraill y llywodraeth yn cynnwys: £5,290,000 gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri (£1,159,000 yn 2014/15), grant o £43,000 gan yr Undeb Ewropeaidd (£6,000 yn 2014/15), grant o £26,000 gan Gyngor Celfyddydau Cymru (£12,000 yn 2014/15), grant o £4,000 gan Gyngor Caerdydd (£4,000 yn 2014/15) a grant o £386,000 gan Lywodraeth Cymru (£467,000 yn 2014/15).

4. Rhoddion a Chymynroddion

	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2015/16 £'000	2014/15 £'000
	Cyfngedig £'000	Anghyfyngedig £'000	Cyfngedig £'000	Anghyfyngedig £'000		
Asedau a Gyfrannwyd	0	0	479	0	479	1,240
Rhoddion eraill	385	0	713	313	1,411	2,012
	385	0	1,192	313	1,890	3,252

Mae'r asedau a gyfrannwyd yn cynnwys asedau treftadaeth a brisiwyd ar £457,000 (gweler nodyn 11 am ragor o fanylion). Cafodd pob prisiad o asedau a gyfrannwyd neu a ran-gyfrannwyd eu cynnal gan staff curadurool neu staff cymwys eraill, neu drwy gyfeirio at anfonebau/gohebiaeth derbyn 'in lieu'.

5. Is-gwmni Masnachu

Mae gennym un is-gwmni masnachu sy'n llwyr eiddo i ni, ac sy'n gwmni corfforedig yn y DU. Prif weithgareddau Mentrau AOCC Cyf. yw gwerthu nwyddau yn holl siopau Amgueddfa Cymru, arlwy, parcio, trwyddedu delweddau, llogi corfforaethol, gosod eiddo, archebion trwy'r post, ymdrin â'r derbyniadau o werthu arddangosfeydd neu eu rhoi ar fenthyg, a hawliau ffilmio. Mae Mentrau AOCC Cyf. yn dychwelyd ei elw i Amgueddfa Cymru ar ffurf cymorth rhodd. Ceir crynodeb o ganlyniadau'r Cwmni isod.

	2015/16 £'000	2014/15 £'000
Trosiant	2,702	2,744
Cost gwerthiant	(2,121)	(2,049)
Elw Gros	581	695
Costau gweinyddol	(331)	(345)
Incwm gweithredu arall	169	179
Elw ar weithgareddau arferol cyn llog	419	529
Llog a dderbyniwyd	7	0
Llog sy'n daladwy	(7)	(8)
Elw ar weithgareddau arferol cyn treth	419	521
Treth ar elw gweithgareddau arferol	0	0
Elw ar gyfer y flwyddyn ariannol	419	521
Cymorth rhodd sy'n daladwy i'r Amgueddfa	(397)	(485)
Elw a gedwir ar gyfer y flwyddyn ariannol	22	36

Mae'r Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol yn cynnwys trosiant yr is-gwmni, incwm gweithredu arall a llog a dderbyniwyd fel incwm o is-gwmni masnachu, a chost gwerthiannau, costau gweinyddol a llog sy'n daladwy fel costau'r is-gwmni masnachu.

6. Incwm arall

	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2015/16 £'000	2014/15 £'000
	Cyfyngedig £'000	Anghyfyngedig £'000	Cyfyngedig £'000	Anghyfyngedig £'000		
Addysg Arddangosfeydd a Chyfyngau Digidol	0	72	0	0	72	116
Casgliadau ac Ymchwil	0	394	0	0	394	277
Gweithredu	0	803	0	0	803	990
Cymorth	0	98	15	3	116	56
	0	1,367	15	3	1,385	1,439

7. Cyfanswm yr Adnoddau a Wariwyd

(a) Amgueddfa Cymru

	Costau Uniongyrchol £'000	Dibrisiad £'000	Lleihad yng ngwerth ased sefydlog £'000	Costau Cynnal				Ailddatganwyd	
				Marchnata, y Wasg a PR £'000	Cyllid £'000	TGCh £'000	Adnoddau dynol £'000	2015/16 £'000	2014/15 £'000
Gwariant ar Godi Arian									
Sicrhau Rhoddion a Chymynroddion	264	0	0	20	11	26	17	338	566
	264	0	0	20	11	26	17	338	566
Gwariant ar Weithgareddau Elusenol									
Addysg, Arddangosfeydd a Chyfyngau Digidol	1,925	132	175	67	36	87	55	2,477	4,339
Casgliadau ac Ymchwil	3,180	618	825	161	86	209	132	5,211	9,975
Gweithrediadau Amgueddfa	6,257	652	870	243	129	314	199	8,664	16,779
Llywodraethu	230	0	0	42	22	54	34	382	500
	11,592	1,402	1,870	513	273	664	420	16,734	31,593
Costau Cyllid Pensiwn	1,050	0	0	0	0	0	0	1,050	1,277
Cyfanswm yr Adnoddau a Wariwyd	12,906	1,402	1,870	533	284	690	437	18,122	33,436

(b) Cyfunol

	Costau Uniongyrchol £'000	Dibrisiad £'000	Lleihad yng ngwerth ased sefydlog £'000	Costau Cynnal				Ailddatganwyd	
				Marchnata, y Wasg a PR £'000	Cyllid £'000	TGCh £'000	Adnoddau dynol £'000	2015/16 £'000	2014/15 £'000
Gwariant ar Godi Arian									
Sicrhau Rhoddion a Chymynroddion	264	0	0	20	11	26	17	338	566
Is-gwmni Masnachu	2,443	16	0	0	0	0	0	2,459	2,402
	2,707	16	0	20	11	26	17	2,797	2,968
Gwariant ar Weithgareddau Elusenol									
Addysg, Arddangosfeydd a Chyfyngau Digidol	1,925	132	175	67	36	87	55	2,477	4,339
Casgliadau ac Ymchwil	3,180	618	825	161	86	209	132	5,211	9,975
Gweithrediadau Amgueddfa	6,097	652	870	243	129	314	199	8,504	16,620
Llywodraethu	230	0	0	42	22	54	34	382	500
	11,432	1,402	1,870	513	273	664	420	16,574	31,434
Costau Cyllid Pensiwn	1,050	0	0	0	0	0	0	1,050	1,277
Cyfanswm yr Adnoddau a Wariwyd	15,189	1,418	1,870	533	284	690	437	20,421	35,679

Mae £40,600 (£40,165 yn 2014/15) wedi'i gynnwys yn yr adnoddau a wariwyd i dalu'r archwilydd allanol, £40,000 (£39,565 yn 2014/15) ar gyfer y ffi archwilio a £600 (£600 yn 2014/15) ar gyfer gwaith arall. Mae hyn yn cynnwys £4,760 (£4,325 yn 2014/15) ar gyfer ffi archwilio'r is-gwmni masnachu a £600 (£600 yn 2014/15) ar gyfer gwaith arall i'r is-gwmni masnachu.

Mae swm o £38,000 (£6,000 yn 2014/15) wedi'i gynnwys yn yr adnoddau a wariwyd mewn perthynas â gwariant yn ymwneud â grantiau'r UE.

Costau staff oedd 46.1% o gyfanswm yr adnoddau a wariwyd yn ystod y flwyddyn (57.7% yn 2014/15). O eithrio'r credyd cost gwasanaeth blaenorol sylweddol i gostau gwasanaeth pensiwn (gweler nodyn 18e) a'r lleihad yng ngwerth tir ac adeiladau yn dilyn prisiaid allanol ar 31 Mawrth 2016 (gweler nodyn 10), 69.1% o gyfanswm yr adnoddau a wariwyd fyddai costau staff 2015/16. Pe na bai'r lleihad untro yng ngwerth asedau sefydlog yn 2014/15 mewn perthynas â phroject ailddatblygu Sain Ffagan wedi'i gynnwys, 68.8% o gyfanswm yr adnoddau a wariwyd yn 2014/15 fyddai'r costau staff.

8. Costau Staff

(a) Costau Staff yn ystod y flwyddyn:

	Cyfunol Ailddatganwyd	
	2015/16 £ '000	2014/15 £ '000
Cyflwgau a Thâl	14,787	15,153
Costau Nawdd Cymdeithasol	1,045	1,066
Costau Gwasanaeth Pensiwn FRS102 (nodyn 18e)	(7,494)	2,900
Costau Diswyddo	29	566
	8,367	19,685
Costau Cyllid Pensiwn FRS102 (nodyn 18e)	1,050	1,277
	9,417	20,962

Mae'r costau staffio yn cynnwys £1,175,000 (£1,101,000 yn 2014/15) yn ymwneud â'r is-gwmni masnachu.

Cyflwynwyd Cynllun Diswyddo Gwirfoddol, gan wella taliadau statudol yn ôl ffactor o 4. Manteisiodd un gweithiwr cyflogedig ar hyn yn 2015/16, gan arwain at gostau o £12,000 (£566,000 yn 2014/15). Nid oedd £dim costau straen i Gronfa Pensiwn yr Amgueddfa (£62,000 yn 2014/15).

Gadawodd un gweithiwr cyflogedig Amgueddfa Cymru trwy ein Cynllun Ymddiswyddo gyda Chytundeb y Naill Ochr a'r Llal yn 2015/16 gan arwain at gostau o £17,000 (£dim yn 2014/15). Cyfrifir taliadau diswyddo trwy'r cynllun hwn ar sail cyflog mis ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth parhaus, hyd at uchafswm o 12 mlynedd, ond heb fod yn fwy na £40,000.

(b) Aelodau Bwrdd yr Ymddiriedolwyr

Nid yw'r Ymddiriedolwyr yn derbyn unrhyw gydnyblyddiaeth. Talwyd cyfanswm o £19,000 (£14,000 yn 2014/15) o dreuliau teithio, cynhaliaeth a llety gennym i aelodau'r Bwrdd a phwyllgorau. Nid yw hyn yn cynnwys unrhyw dreuliau a ildwyd gan yr ymddiriedolwyr gan nad yw hyn yn berthnasol. Ad-dalwyd treuliau i 18 o ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn.

9. Cyfran o'r Fenter ar y Cyd

Rydym ni a Dinas a Sir Abertawe yn aelodau cyfartal yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe (AGGA Cyf.) (Rhif Elusen 1090512), cwmni cyfyngedig trwy warant. Prif nod AGGA Cyf. yw sefydlu amgueddfa yn Abertawe i gadw ac arddangos (inter alia) casgliad diwydiannol a morwrol Amgueddfa Cymru a Dinas a Sir Abertawe er budd y cyhoedd. Pe câi AGGA Cyf. ei dirwyn i ben neu ei diddymu, mae ei herthyglau a'i memorandwm sefydlu yn nodi y caiff unrhyw eiddo sy'n eiddo i'r elusen neu sy'n cael ei freinio ynddi ei drosglwyddo i elusen neu elusennau eraill ag amcanion tebyg.

Mae ein cyfran o'r symudiad net mewn cronfeydd ac asedau net yn y Fenter ar y Cyd yn cynnwys:

	Cyfanswm Symudiadau Net mewn Cronfeydd		Cyfran o Symudiadau Net mewn Cronfeydd	
	2016 £'000	2015 £'000	2016 £'000	2015 £'000
Rhoddion a Chymynroddion	5	5	2	2
Incwm buddsoddiad	0	0	0	0
Incwm Arall	168	0	84	0
Cyfanswm adnoddau i mewn	173	5	86	2
Gwariant ar weithgareddau elusennol	157	157	79	79
Costau llywodraethu	5	5	2	2
Cyfanswm yr adnoddau a wariwyd	162	162	81	81
Ailbrisió Asedau Sefydlog	0	0	0	0
Symudiadau Net mewn Cronfeydd	11	(157)	5	(79)

	Cyfanswm Asedau a Rhwymedigaethau		Cyfran o Asedau a Rhwymedigaethau	
	2016 £'000	2015 £'000	2016 £'000	2015 £'000
Asedau Sefydlog	19,048	19,037	9,524	9,518
Asedau Cyfredol	1	23	1	12
Rhwymedigaethau dyledus o fewn blwyddyn	(2)	(23)	(1)	(12)
Rhwymedigaethau dyledus ar ôl mwy na blwyddyn	(45)	(46)	0	0
Asedau Net	19,002	18,991	9,524	9,518
Cronfeydd	19,000	18,989	9,523	9,517
Cronfa Gyffredinol (anghyfyngedig)	2	2	1	1
Cronfa Gyfyngedig	19,002	18,991	9,524	9,518

10. Asedau Sefydlog Diriaethol

(a) Amgueddfa Cymru

	Tir Rhydd-ddaliad £'000	Adeiladau Rhydd-ddaliad £'000	Eiddo ar Brydles £'000	Peiriannau a Cherbydau £'000	Gosodiadau, Ffitiadau a Chyfarpar £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu Brisiad						
Ar 1 Ebrill 2015	2,016	17,369	64,771	1,122	2,661	87,939
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	0	10,800	227	73	157	11,257
Gwarediadau	0	0	0	(10)	(37)	(47)
Lleihad mewn gwerth Ailbrisió	(210)	(73)	(2,722)	0	0	(3,005)
Ailbrisió	(256)	(2,623)	(1,580)	0	0	(4,459)
Ar 31 Mawrth 2016	1,550	25,473	60,696	1,185	2,781	91,685
Dibrisiant						
Ar 1 Ebrill 2015	0	1,206	2,013	662	1,819	5,700
Cost ar gyfer y flwyddyn	0	485	509	107	300	1,401
Gwarediadau	0	0	0	(10)	(37)	(47)
Lleihad mewn gwerth Ailbrisió	0	(19)	(1,116)	0	0	(1,135)
Ailbrisió	0	(1,672)	(1,402)	0	0	(3,074)
Ar 31 Mawrth 2016	0	0	4	759	2,082	2,845
Gwerth Llyfr Net						
Ar 1 Ebrill 2015	2,016	16,163	62,758	460	842	82,239
Ar 31 Mawrth 2016	1,550	25,473	60,692	426	699	88,840

(b) Cyfunol

	Tir Rhydd-ddaliad £'000	Adeiladau Rhydd-ddaliad £'000	Eiddo Rhydd-ddaliad £'000	Peiriannau a Cherbydau £'000	Ffitiadau, Gosodiadau a Chyfarpar £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu brisiad						
Ar 1 Ebrill 2015	2,016	17,369	64,771	1,122	2,752	88,030
Ychwanegiad yn ystod y flwyddyn	0	10,800	227	73	196	11,296
Gwarediadau	0	0	0	(10)	(37)	(47)
Lleihad mewn gwerth Ailbrisió	(210)	(73)	(2,722)	0	0	(3,005)
Ailbrisió	(256)	(2,623)	(1,580)	0	0	(4,459)
Ar 31 Mawrth 2016	1,550	25,473	60,696	1,185	2,911	91,815
Dibrisiant						
Ar 1 Ebrill 2015	0	1,206	2,013	662	1,866	5,747
Tâl am y flwyddyn	0	485	509	107	317	1,418
Gwarediadau	0	0	0	(10)	(37)	(47)
Lleihad mewn gwerth Ailbrisió	0	(19)	(1,116)	0	0	(1,135)
Ailbrisió	0	(1,672)	(1,402)	0	0	(3,074)
Ar 31 Mawrth 2016	0	0	4	759	2,146	2,909
Gwerth Llyfr Net						
Ar 1 Ebrill 2015	2,016	16,163	62,758	460	886	82,283
Ar 31 Mawrth 2016	1,550	25,473	60,692	426	765	88,906

Cafodd ein tir a'n hadeiladau eu prisiu'n broffesiynol ar 31 Mawrth 2016 gan y Prisiwr Allanol, Andrew Gardner o Syrfewyr Siartredig Cooke and Arkwright, yn unol â gofynion Safonau Proffesiynol y DU, Ionawr 2015, Sefydliad Prisió'r Syrfewyr Siartredig (diwygiwyd ym mis Ebrill 2015) a Safonau Prisió Rhyngwladol 2013, a chyda'r SORP Elusennau (FRS102). Roedd prisiad pob eiddo yn cael ei gyfrif yn unol â sail a thybiaethau ar gyfer eiddo perchen-feddianwyr: yn cael eu prisió ar Werth Cyfredol y Defnydd Presennol gan gymryd y byddai'r eiddo yn cael ei werthu fel rhan o fusnes parhaus.

11. Asedau Treftadaeth

(a) Polisiâu Rheoli Casgliadau

Casglu sbesimenau yw'r rheswm dros fodolaeth amgueddfeydd, a'r sail i'w gwaith a'u hamcanion. Ni yw'r ystorfa genedlaethol o ddeunyddiau sy'n ymwneud â threftadaeth naturiol Cymru a'i threftadaeth wedi'i chreu a deunyddiau rhyngwladol sy'n helpu i ddiffinio lle Cymru yn y byd. Mae gennym oddeutu 5.1 miliwn o sbesimenau neu grwpiau yn ein casgliadau sydd o bwysigrwydd rhyngwladol. Rydym yn wahanol i amgueddfeydd ac orielau eraill y DU o ran amrywiaeth ein meysydd, ac o ran nifer ac amrywiaeth y safleoedd yr ydym yn eu gweithredu.

Rydym yn cadw ac yn adolygu ein polisiâu ar gaffael, gwaredu, gofal a chadwraeth, dogfennu a mynediad i'r safonau rhyngwladol uchaf. Mae manylion llawn y polisiâu hyn ar gael ar gais gan y Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil ym mhencadlys Amgueddfa Cymru: Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NP.

(b) Costau Rheoli Casgliadau

	2015/16 £'000	2014/15 £'000
Costau rheoli casgliadau		
Cadwraeth	1,002	996
Gwybodaeth am Gasgliadau	219	241
Gwasanaeth Casgliadau	228	145
Y Ganolfan Gasgliadau	29	43
	1,478	1,425

Cydnabyddir y costau hyn yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol.

(c) Crynodeb o'r asedau treftadaeth wedi'u cyfalafu yn y Fantolen

	Celf £'000	Adeiladau Hanesyddol £'000	Arall £'000	Cyfanswm £'000
Asedau a Gyfrannwyd	6,679	160	329	7,168
Asedau a Brynwyd	8,600	5,619	1,077	15,296
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2016	15,279	5,779	1,406	22,464

(i) Asedau Treftadaeth a gyfrannwyd yn ystod y flwyddyn

	Celf £'000	Adeiladau Hanesyddol £'000	Arall £'000	Cyfanswm £'000
<i>Tirlun yng Nghaint</i> – David Jones	42	-	-	42
<i>Plât enw locomotif, Eisteddfod Genedlaethol</i>	-	-	10	10
<i>Deinosor Cymreig – Dracoraptor hanigani</i>	-	-	150	150
<i>Bôn coeden garbonifferaidd, Stigmaria</i>	-	-	25	25
<i>Castell Harlech: Pedair Wal tua Gwynt y Môr</i> – Henry Clarence Whaite	25	-	-	25
<i>Panspermia</i> – Andrew Levitas	42	-	-	42
<i>Tirwedd Fwynol</i> – John Hubbard (rhan-gyfraniad)	3	-	-	3
<i>Yr Ewyllys i Barhau hyd Ddiwedd y Posibl</i> – Rachel Kneebone (rhan-gyfraniad)	16	-	-	16
<i>Tall Tree in the Ear</i> – Richard Deaco (rhan-gyfraniad)	144	-	-	144
Cyfanswm yr Ychwanegiadau yn Ystod y Flwyddyn	272	0	185	457
Cyfanswm ar 1 Ebrill 2015	6,407	160	144	6,711
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2016	6,679	160	329	7,168

Cafodd yr holl asedau a gyfrannwyd (neu a ran-gyfrannwyd) eu priso gan staff curadurol yr Amgueddfa neu trwy gyfeirio at anfonebau/gohebiaeth derbyn 'in lieu'.

(ii) Asedau Treftadaeth a brynwyd yn ystod y flwyddyn:

	Celf £'000	Adeiladau Hanesyddol £'000	Arall £'000	Cyfanswm £'000
<i>Fâs Dal, Tri Jwg</i> – Simon Carroll	12	-	-	12
<i>Assholes Tipped Ripely</i> – Philip Elgin	11	-	-	11
<i>Platiau Abertawe 1806</i> – Thomas Pardoe a William Weston Young	41	-	-	41
<i>Pâr o Gastwyr Arian Siôr II</i> – Mark o George Wickes	45	-	-	45
<i>Fâs Seramig o Oes Fictoria</i> – William Burges	163	-	-	163
<i>The Highgrove Florilegium</i> (2 gyfrol)	-	-	13	13
<i>Tirwedd Fwynol</i> – John Hubbard (rhan-gyfraniad)	32	-	-	32
<i>Yr Ewyllys i Barhau hyd Ddiwedd y Posibl</i> – Rachel Kneebone (rhan-gyfraniad)	64	-	-	64
<i>Tall Tree in the Ear</i> – Richard Deacon (rhan-gyfraniad)	106	-	-	106
Cyfanswm yr Ychwanegiadau yn Ystod y Flwyddyn	474	0	13	487
Cyfanswm ar 1 Ebrill 2015	8,126	5,619	1,064	14,809
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2016	8,600	5,619	1,077	15,296

Ni waredwyd unrhyw asedau sydd wedi'u cynnwys yn y Fantolen yn y 5 mlynedd diwethaf.

(iii) Gwariant caffael ar sbesimenau cyfalaf dros y pum mlynedd diwethaf:

	2015/16 £'000	2014/15 £'000	2013/14 £'000	2012/13 £'000	2011/12 £'000
Asedau a Gyfrannwyd					
Celf	272	1,240	1,239	226	324
Adeiladau Hanesyddol	0	0	0	40	0
Arall	185	0	25	35	20
Cyfanswm yr Asedau a Gyfrannwyd	457	1,240	1,264	301	344
Asedau a Brynwyd					
Celf	474	135	1,120	297	256
Arall	13	0	80	42	8
Cyfanswm yr Asedau a Brynwyd	487	135	1,200	339	264
Cyfanswm yr Asedau Cyfalaf a Brynwyd	944	1,375	2,464	640	608

(ch) Crynodeb o wariant caffael sbesimenau yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol

Gwariant caffael ar sbesimenau di-gyfalaf dros y pum mlynedd diwethaf:

	2015/16 £'000	2014/15 £'000	2013/14 £'000	2012/13 £'000	2011/12 £'000
Celf	57	71	25	43	47
Gwyddorau Naturiol	39	33	71	93	79
Diwydiant	1	2	2	0	8
Cadwraeth	15	7	7	14	9
Llyfrgell	75	88	78	103	131
Hanes	123	266	112	171	144
	310	467	295	424	418

Mae'r gwariant yn cynnwys caffaeliadau sy'n werth llai na £10,000 (caffaeliadau sy'n werth llai na £5,000 cyn 2014/15), gwaith maes, adnewyddu ac adfer casgliadau.

(d) Rhagor o wybodaeth am asedau treftadaeth yng nghasgliad Amgueddfa Cymru.

Nifer yr eitemau sydd gennym:

Mae tua 5.1 miliwn o eitemau yng nghasgliadau Amgueddfa Cymru

Archaeoleg a Niwmismateg	1,272,351
Celf	44,111
Bioamrywiaeth	2,436,361
Daeareg	427,393
Diwydiant	284,807
Amgueddfa Wlân Cymru	12,000
Llyfrgell	262,527
Bywyd Gwerin	396,301
Cyfanswm	5,135,851

(i) Archaeoleg a Niwmismateg: mae gan yr Adran gasgliad o 787,798 o eitemau yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, yn ogystal â 484,553 yn Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru yng Nghaerllion. Mae archaeoleg a niwmismateg (astudiaeth o geiniogau a medalau) yn adrodd hanes ac archaeoleg Cymru ers y defnydd cyntaf o ogofâu 250,000 o flynyddoedd yn ôl tan ddechrau'r chwyldro diwydiannol.

(ii) Celf: Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yw cartref ein casgliad cenedlaethol o gelfyddyd gain a chymhwysol. Mae'r adnodd unigryw hwn yn cofnodi hanes celf yng Nghymru ers yr unfed ganrif ar bymtheg, ac mae'n gasgliad rhyngwladol o bwys o gelfyddyd Brydeinig ac Ewropeaidd, yn ogystal â gwaith o ddiwyllianau eraill.

(iii) Bioamrywiaeth a Bywydeg Gyfundrefnol: yn gyfuniad o'r adrannau Botaneg a Sŵoleg gynt, mae gan yr adran gasgliad o 2,436,361 o eitemau yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd. Rydym yn arddangos sbesimenau yn yr orielau hanes natur, neu gellir eu gweld trwy drefniant. Mae'r astudiaeth o fioamrywiaeth y ddaear a sut mae organebau'n rhyngweithio yn hollbwysig i'n lles yn y dyfodol.

(iv) Daeareg: mae gan yr Adran Daeareg gasgliad o 427,393 yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd. Mae'r rhain yn cynnwys creigiau, mwynau a ffosilau sy'n ein helpu i ddeall hanes daearegol y Ddaear o'r cychwyn tua 4,600 miliwn o flynyddoedd yn ôl, a'r prosesau sy'n rhan o ffurfio a siapio cramen y ddaear. Maent yn cynnwys tystiolaeth i ddangos sut yr esblygodd Cymru fel y mae heddiw dros 700 miliwn o flynyddoedd.

(v) Diwydiant: mae gan yr Adran 284,807 o wrthrychau yn ei chasgliadau. Maent yng ngofal Amgueddfa Lechi Cymru yn Llanberis, Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru, Amgueddfa Genedlaethol y Glannau yn Abertawe a'r Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol yn Nantgarw, lle gellir eu gweld trwy drefniant. Mae'r casgliad yn cynnwys eitemau o'r diwydiannau glo, gweithgynhyrchu, morwrol a thrafnidiaeth. Mae cyfrifiad 1841 yn dangos mai Cymru oedd y wlad gyntaf yn y byd â chyfran uwch o'r gweithlu yn gweithio ym myd diwydiant nag amaethyddiaeth – ac mai Cymru oedd 'gwlad ddiwydiannol gynta'r byd' felly.

(vi) Amgueddfa Wlân Cymru: mae gan yr amgueddfa 12,000 o eitemau yn ei chasgliad.

(vii) Y Llyfrgell: mae'r brif Lyfrgell, sydd yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, yn cynnwys 262,527 o lyfrau a chyfnodolion, ac ychwanegir oddeutu 3,000 o gyfrolau bob blwyddyn. Mae'n cynnwys casgliad o lyfrau prin ac argraffiadau arbennig, yn enwedig ym maes hanes natur. Mae hefyd yn ffynhonnell wybodaeth i staff yr Amgueddfa, a gall y cyhoedd weld eitemau yn y Llyfrgell trwy drefniant.

(viii) Bywyd Gwerin: mae 396,301 o eitemau yn y casgliad hwn sydd yn Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru. Mae'n cwmpasu bywyd y cartref, diwylliant, amaeth a masnach yng Nghymru o'r Oesoedd Canol hyd heddiw. Rydym yn dangos a dehongli'r meysydd hyn trwy gyfrwng deugain a mwy o adeiladau sydd wedi'u hailgodi ar hyd a lled y safle can erw. Mae archifau ffotograffig, ffilm a sain helaeth yma hefyd.

12. Buddsoddiadau Asedau Sefydlog

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2016 £'000	2015 £'000	2016 £'000	2015 £'000
Ar 1 Ebrill 2015	2,661	2,533	2,661	2,533
Ychwanegiadau i fuddsoddiadau ar sail cost	429	225	429	225
Gwarediadau yn ôl gwerth y farchnad (Colledion)/Enillion Net ar Ailbriso	(428)	(223)	(428)	(223)
Gwerth y Farchnad ar 31 Mawrth 2016	(82)	126	(82)	126
	2,580	2,661	2,580	2,661

O'r cyfanswm buddsoddiadau o £2,580,000, roedd £2,149,000 (£2,215,000 ar 31 Mawrth 2015) mewn Cronfeydd Preifat Cyfyngedig a £431,000 (£446,000 ar 31 Mawrth 2015) mewn Cronfeydd Preifat Anghyfyngedig.

Cost hanesyddol buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2016 oedd £2,091,000 (£2,068,000 ar 31 Mawrth 2015). Mae'r portffolio'n cynnwys Buddsoddiadau Cyfunol (Ymddiriedolaethau Unedol) a awdurdodwyd gan y Bwrdd Gwarantau a Buddsoddiadau (cafodd y rhain eu priso'n broffesiynol gan Barclays, ein rheolwyr buddsoddiadau ac mae'r cyfrandaliadau (cymynroddion) wedi'u rhestru ar Gyfnewidfa Stoc Llundain.

Cadwyd buddsoddiadau yn y dosbarthiadau asedau canlynol:

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2016 £'000	2015 £'000	2016 £'000	2015 £'000
Buddsoddiadau Rhestredig y DU	1,488	1,584	1,488	1,584
Buddsoddiadau Rhestredig y tu allan i'r DU	1,016	1,004	1,016	1,004
Arian Parod ac Adneuron	76	73	76	73
	2,580	2,661	2,580	2,661

13. Stoc

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2016 £'000	2015 £'000	2016 £'000	2015 £'000
Nwyddau siop ar werth	0	0	379	381
Stoc cyhoeddiadau a gedwir ar wahân	26	31	26	31
Llai: Darpariaeth ar gyfer dileu stoc	(17)	0	(83)	0
	9	31	322	412

14. Dyledwyr

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2016 £'000	2015 £'000	2016 £'000	2015 £'000
Dyledwyr Masnach	66	83	157	207
Swm sy'n ddyledus gan yr is-gwmni masnachol	715	993	0	0
Benthyciad sy'n ddyledus gan yr is-gwmni masnachol	301	301	0	0
Dyledwyr eraill	5,153	2,567	5,073	2,567
Rhagdaliadau	162	2,116	203	2,151
	6,397	6,060	5,433	4,925
Balansau gyda'r canlynol:				
Cyrff llywodraeth ganolog	4,948	2,495	4,950	2,495
Cyrff y GIG	0	0	0	1
Awdurdodau lleol	6	16	11	17
Is-gyfanswm balansau rhynglywodraeth	4,954	2,511	4,961	2,513
Cyrff y tu allan i'r llywodraeth	1,443	3,549	472	2,412
Cyfanswm	6,397	6,060	5,433	4,925

Mae Rhagdaliadau yn cynnwys cyfraniadau ymlaen llaw at ein cynllun pensiwn o £ddim ar 31 Mawrth 2016 (£1,963,000 ar 31 Mawrth 2015).

15. Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2016 £'000	2015 £'000	2016 £'000	2015 £'000
Benthyciadau	43	43	43	43
Credydwyr Masnach	87	281	128	353
Croniadau ac Incwm Gohiriedig	1,893	1,511	2,032	1,624
	<u>2,023</u>	<u>1,835</u>	<u>2,203</u>	<u>2,020</u>
Balansau gyda'r canlynol:				
Cyrff llywodraeth ganolog	242	233	244	233
Awdurdodau lleol	3	0	3	0
Is-gyfanswm balansau rhynglywodraeth	245	233	247	233
Cyrff y tu allan i'r llywodraeth	1,778	1,602	1,956	1,787
Cyfanswm	<u>2,023</u>	<u>1,835</u>	<u>2,203</u>	<u>2,020</u>

16. Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2016 £'000	2015 £'000	2016 £'000	2015 £'000
Benthyciadau	182	65	182	65

Mae benthyciad o £65,000 yn ddyledus gan yr Ymddiriedolaeth Garbon, i'w ad-dalu ar gyfradd o £43,000 y flwyddyn. Mae £43,000 yn ddyledus cyn pen blwyddyn, a'r £22,000 sy'n weddill yn ddyledus cyn pen 5 mlynedd. Mae benthyciad o £160,000 yn ddyledus o gronfa Buddsoddi-i-Arbed Llywodraeth Cymru, i'w ad-dalu o fewn 2 i 5 mlynedd.

17. Ymrwymadau Prydles Weithredu

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2016 £'000	2015 £'000	2016 £'000	2015 £'000
Dod i ben:				
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	0	0	1	2

18. Pensiynau

Mae gennym gynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio yn y DU, sydd wedi'i warantu gan Warrant y Goron a gyhoeddwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Cyflawnwyd prisiad actiwaraiad llawn ar 31 Mawrth 2015. Cafodd ei ddiweddarar ar 31 Mawrth 2016 gan actwari annibynnol cymwys gan ddefnyddio canllawiau Trysorlys Ei Mawrhydi.

Roedd y prisiad FRS102 ar 31 Mawrth 2016 yn dangos gostyngiad yn y diffyg o £30,861,000 i £19,949,000. £2,916,000 oedd ein cyfraniad at y cynllun yn ystod y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2016 (£2,940,000 hyd 31 Mawrth 2015), ar gyfradd o 21.3% o'r Tâl Pensiynadwy.

Rydym yn disgwyl cyfrannu £2,982,000 at y Cynllun yn 2016/17. Cyfanswm y tâl a ragwelir o ran Datganiad o Weithgareddau Ariannol 2016/17 yw £2,866,000, ac felly'r diffyg a ragwelir ar 31 Mawrth 2017 yw £19,833,000.

(a) Symiau yn y fantolen:

	2016 £'000	2015 £'000
Gwerth teg asedau	108,771	111,525
Rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio (Diffyg)	<u>(128,720)</u>	<u>(142,386)</u>
	<u>(19,949)</u>	<u>(30,861)</u>

(b) Dadansoddiad o newidiadau yng ngwerth teg asedau:

	Ailddatganwyd	
	2016 £'000	2015 £'000
Gwerth teg asedau agoriadol	111,525	97,850
Incwm llog	3,950	4,246
Cyfraniadau cyflogwr	2,916	3,059
Cyfraniadau aelodau	1,253	1,261
Costau'r cynllun	(348)	(283)
(Colledion)/enillion profiad actiwaraiad	(6,203)	9,774
Buddion a dalwyd	(4,322)	(4,382)
Gwerth teg asedau i gloi	<u>108,771</u>	<u>111,525</u>

(c) Dadansoddiad o newidiadau yng ngwerth cyfredol rhwymedigaethau buddion wedi'u diffinio:

	Ailddatganwyd	
	2016 £'000	2015 £'000
Rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio agoriadol	142,386	128,636
Cost cyfredol y gwasanaeth	3,209	2,555
Credyd gwasanaeth blaenorol	(11,051)	0
Cwtogiad	0	62
Cyfraniadau aelodau	1,253	1,261
Cost llog	5,000	5,523
(Colledion)/enillion profiad actiwaraiad	(7,755)	8,731
Buddion a dalwyd	(4,322)	(4,382)
Rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio i gloi	<u>128,720</u>	<u>142,386</u>

(ch) Enillion/(Colledion) Actiwaraiad a godwyd ar y Datganiad o Weithgareddau Ariannol:

	Ailddatganwyd	
	2016 £'000	2015 £'000
Enillion/(colledion) profiad actiwaraiad – gwerth teg asedau (nodyn 18b)	(6,203)	9,774
Enillion/(colledion) actiwaraiad – gwerth cyfredol rhwymedigaethau (nodyn 18c)	7,755	(8,731)
Enillion/(colledion) actiwaraiad	<u>1,552</u>	<u>1,043</u>

(d) Symiau a godwyd ar adnoddau a wariwyd:

	2016		Ailddatganwyd 2015	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost bresennol gwasanaeth	3,209		2,555	
Credyd cost gwasanaeth blaenorol	(11,051)		0	
Cost cynlluniau	348		283	
Cwtogiad	0		62	
		(7,494)		2,900
Incwm llog	(3,950)		(4,246)	
Cost llog	5,000		5,523	
		1,050		1,277
Cyfanswm a godwyd ar adnoddau a wariwyd		<u>(6,444)</u>		<u>4,177</u>

Mae'r symiau uchod a godwyd ar adnoddau a wariwyd wedi'u cynnwys mewn costau staff, a nodir yn nodyn 8a i'r cyfrifon hyn.

(dd) Prif gategoriâu asedau'r cynllun fel canran o gyfanswm asedau'r cynllun:

	2016	2015
Ecwiti	57.00%	59.80%
Giltiau Mynegai Cysylltiol	16.20%	15.40%
Bondiau corfforaethol	11.10%	10.90%
Eraill	15.70%	13.90%

(e) Prif ragdybiaethau actiwaraid:

	2016	2015
Cyfradd gostyngiad	3.60%	3.55%
Chwyddiant – RPI	3.20%	3.20%
Chwyddiant – CPI	2.20%	2.20%
Twf cyflogau	4.20%	4.20%
Cynnydd taliadau pensiwn – cyn 2000	3.20%	3.20%
Cynnydd taliadau pensiwn – ar ôl 2000	2.20%	2.20%
Cynnydd pensiwn gohiriedig	2.20%	2.20%
Rhagdybiaeth disgwyliad oes cyfredol – 65 oed		
Dynion	86.9	87.1
Menywod	88.9	89.1
Rhagdybiaeth disgwyliad oes cyfredol – 45 oed		
Dynion	88.2	88.4
Menywod	90.4	90.6

(f) Dadansoddiad sensitifrwydd – Newid mewn rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio fel ar 31 Mawrth 2016:

Cynnydd/gostyngiad mewn cyfradd disgownt o 0.5% y.f	-8% / +9%
Cynnydd/gostyngiad yn y gyfradd llog dybiedig o 0.5% y.f	+8% / -7%

19. Datganiad Cronfeydd**(a) Symudiadau mewn Cronfeydd**

	Ailddatganwyd 1 Ebrill 2015 £'000	Adnoddau i mewn £'000	Adnoddau a wariwyd £'000	Symudiadau eraill yn y flwyddyn £'000	31 Mawrth 2016 £'000
Cronfeydd Cyhoeddus					
Cyfyngedig – Incwm Cyfalaf	85,800	7,790	(2,857)	5	90,738
Cyfyngedig – Incwm Sbesimenau	13,447	946	(971)	0	13,422
Cyfyngedig – Adbrisio	10,499	0	0	(1,385)	9,114
Cyfanswm Cyfyngedig	109,746	8,736	(3,828)	(1,380)	113,274
Anghyfyngedig – Incwm	6,114	26,893	(25,650)	0	7,357
Anghyfyngedig – Ailbrisio	25	0	0	(4)	21
Cronfa Bensiwn	(30,861)	0	9,360	1,552	(19,949)
Cyfanswm Anghyfyngedig	(24,722)	26,893	(16,290)	1,548	(12,571)
Cyfanswm Cronfeydd Cyhoeddus	85,024	35,629	(20,118)	168	100,703
Cronfeydd Preifat					
Cyfyngedig – Incwm	10,364	1,257	(219)	433	11,835
Cyfyngedig – Ailbrisio	141	0	0	3	144
Anghyfyngedig – Incwm	1,441	326	(84)	(515)	1,168
Anghyfyngedig – Ailbrisio	41	0	0	1	42
Cyfanswm Cronfeydd Preifat	11,987	1,583	(303)	(78)	13,189
Cyfanswm	97,011	37,212	(20,421)	90	113,892

Cofnodwyd £113,772,000 o Gronfeydd Cyhoeddus Anghyfyngedig yn ein cofnodion anghyfunol ar 31 Mawrth 2016, gyda £120,000 wedi'i briodoli i Mentrau AOCC Cyf.

Mae'r Cronfeydd Cyfyngedig Preifat yn cynnwys dau falans cronfa fawr, sef: Cronfa Project Ailddatblygu Sain Ffagan a Chronfa'r Adran Gelf.

Mae Symudiadau Eraill yn y Flwyddyn yn cynnwys trosglwyddiad o £500,000 o gronfeydd Preifat Anghyfyngedig i Gronfeydd Preifat Cyfyngedig ar gyfer project ailddatblygu Sain Ffagan.

£9,321,000 oedd cyfanswm y cronfeydd ailbrisio ar 31 Mawrth 2016. Mae'r rhain yn cynrychioli enillion/colledion cronedig drwy ailbrisio asedau sefydlog yn deillio o 1 Ebrill 2011 ymlaen.

(b) Dadansoddiad o'r Asedau Net rhwng Cronfeydd

	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2016 £'000
	Cyfyngedig £'000	Anghyfyngedig £'000	Cyfyngedig £'000	Anghyfyngedig £'000	
Asedau Sefydlog	113,703	955	8,081	735	123,474
Asedau Cyfredol	4	8,375	3,898	475	12,752
Rhwymedigaethau Cyfredol	(433)	(1,770)	0	0	(2,203)
Rhwymedigaethau Hirdymor	0	(182)	0	0	(182)
Asedau Net (cyn rhwymedigaethau pensiwn)	113,274	7,378	11,979	1,210	133,841
Rhwymedigaethau Pensiwn	0	(19,949)	0	0	(19,949)
Asedau Net (ar ôl rhwymedigaethau pensiwn)	113,274	(12,571)	11,979	1,210	113,892

20. Cysoni'r Newidiadau mewn Adnoddau i'r Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu

	Amgueddfa Cymru Ailddatganwyd		Cyfunol Ailddatganwyd	
	2015/16 £'000	2014/15 £'000	2015/16 £'000	2014/15 £'000
Incwm/Gwariant Net	16,693	(377)	16,714	(341)
Cyfran o'r Fenter ar y Cyd	(5)	79	(5)	79
Enillion/Colledion heb eu gwireddu ar werth buddsoddiad yn y farchnad	82	(126)	82	(126)
Asedau a Gyfrannwyd	(457)	(1,240)	(457)	(1,240)
Dibrisiant	1,401	1,121	1,418	1,128
Lleihad yng Ngwerth Asedau Sefydlog	1,870	5,614	1,870	5,614
Gostyngiad mewn Stociau	22	6	90	4
(Cynnydd) mewn Dyledwyr	(337)	(1,121)	(508)	(774)
(Gostyngiad)/cynnydd mewn Credydwyr	(89)	129	(94)	121
Costau pensiwn blynyddol cyfredol FRS102	(9,360)	1,118	(9,360)	1,118
Arian Net i mewn o Weithgareddau Gweithredu	9,820	5,203	9,750	5,583

21. Gwariant Cyfalaf a Buddsoddiad Ariannol

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015/16 £'000	2014/15 £'000	2015/16 £'000	2014/15 £'000
Taliadau i Gaffael Asedau Sefydlog Diriaethol	(11,468)	(2,156)	(11,507)	(2,199)
Taliadau i Gaffael Buddsoddiadau	(1)	(2)	(1)	(2)
	(11,469)	(2,158)	(11,508)	(2,201)

22. Rheoli Adnoddau Hylif

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015/16 £'000	2014/15 £'000	2015/16 £'000	2014/15 £'000
Buddsoddiadau ar 1 Ebrill 2015	1,512	506	1,512	506
Cynnydd mewn buddsoddiadau tymor byr	10	1,006	10	1,006
Buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2016	1,522	1,512	1,522	1,512

23. Ariannu

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015/16 £'000	2014/15 £'000	2015/16 £'000	2014/15 £'000
Benthyciadau sy'n ddyledus ar 1 Ebrill 2015	108	151	108	151
Ad-daliadau benthyciad	(43)	(43)	(43)	(43)
Ychwanegiadau	160	0	160	0
Benthyciadau sy'n ddyledus ar 31 Mawrth 2016	225	108	225	108

24. Symudiadau Arian Parod

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015/16 £'000	2014/15 £'000	2015/16 £'000	2014/15 £'000
Arian Parod Net ar 1 Ebrill 2015	6,132	4,136	7,126	4,793
Arian Parod (Allan)/i mewn net	(1,542)	1,996	(1,651)	2,333
Arian Parod Net ar 31 Mawrth 2016	4,590	6,132	5,475	7,126

25. Ymrwymadau Cyfalaf

	2016 £'000	2015 £'000
Ar ddyddiad llunio'r fantolen roedd ymrwymadau cyfalaf o	6,349	1,285

Roedd y prif ymrwymadau ar 31 Mawrth 2016 a 31 Mawrth 2015 yn ymwneud â phroject ailddatblygu Sain Ffagan.

26. Gwarantau a Rhwymedigaethau Amodol

Ar 31 Mawrth 2016, roedd un hawliad yn ein herbyn nad oes yswiriant ar ei gyfer. Mae'r hawliad yn ymwneud ag anaf personol honedig a ddigwyddodd yn un o'n hamgueddfeydd. Nid yw uchafswm y rhwymedigaeth ar gyfer yr hawliad yn hysbys. Rydym yn parhau i wrthwynebu unrhyw atebolrwydd yn yr achos hwn.

Pe bai Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru yn cau, mae gwarant i ddiogelu siafft y pwll a'r ardaloedd cyfagos. Mae dadgomisiynu yn debygol o gostio tuag £1 miliwn ac mae'r swm wedi ei warantu gan Lywodraeth Cymru.

27. Trafodion Partion Cysylltiedig

Rydym yn Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Felly, ystyrir bod Llywodraeth Cymru yn barti cysylltiedig. Yn ystod y flwyddyn, cawsom gyllid gan Lywodraeth Cymru ar ffurf Cymorth Grant Refeniw, Cyfalaf a Chaffael Sbesimenau, a grant arall y cyfeirir ato yn Nodyn 3 i'r Cyfrifon. Roeddem yn gyfrifol am wariant o £19,620 hefyd. Derbyniom £65,343 mewn perthynas â gweithgareddau gwasanaeth gan Lywodraeth Cymru hefyd, ac incwm o £2,321 gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Gwnaed y taliadau canlynol i bartion cysylltiedig eraill yn ystod 2015/16:

- £5,000 i Creative & Cultural Skills. Mae David Anderson, Cyfarwyddwr Cyffredinol, yn aelod o Fwrdd Creative & Cultural Skills.
- £915 i ICOM UK. Mae Janice Lane, Cyfarwyddwr Addysg, Arddangosfeydd a Chyfringau Digidol yn aelod o fwrdd ICOM UK.
- £26,144 i Brifysgol Caerdydd. Mae'r Ymddiriedolwr Dr Carol Bell yn aelod o Gyngor Prifysgol Caerdydd. Cawsom hefyd incwm o £239 gan Brifysgol Caerdydd a chafodd ein his-gwmni masnachu Mentrau AOCC Cyf. incwm o £55,427 gan Brifysgol Caerdydd yn ystod y flwyddyn.
- £560 i Pedal Power. Mae'r Ymddiriedolwr Carys Howell yn aelod o fwrdd Pedal Power. Talwyd £600 i Wyl Hanes Cymru i Blant hefyd, y mae Carys Howell yn gyfarwyddwr arni.
- Mae'r Ymddiriedolwr y Farwnes Kay Andrews yn ymddiriedolwr Cronfa Dreftadaeth y Loteri. Nodir y grantiau a dderbyniwyd gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri yn nodyn 3 i'r Cyfrifon.

Cafwyd cyfanswm o £3,330 mewn rhoddion gan yr Ymddiriedolwyr (£4,135 yn 2014/15).

Yn ystod y flwyddyn gwasanaethodd Elisabeth Elias, Llywydd; Laurie Pavelin, Trysorydd; a Glenda Jones, Ymddiriedolwr, fel cyfarwyddwyr AGGA Cyf. y cyfeirir atynt yn nodyn 9 i'r Cyfrifon. Nid oes yr un o'r cyfarwyddwyr yn cael cydnabyddiaeth ariannol gan y cwmni hwn.

28. Addasiadau o'r flwyddyn flaenorol

O 2015/16 ymlaen mae FRS102 yn cyfuno ac yn disodli amrywiol Safonau Adrodd Ariannol a Datganiadau o Arferion Cyfrifyddu gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol (FRS) 17 a arferai bennu sut y cyfrifir rhwymedigaeth y cynllun pensiwn a'r datgeliadau angenrheidiol. Felly mae cymaryddion y flwyddyn flaenorol ar gyfer 2014/15 yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar gyfer Gwariant ar Weithgareddau Elusennol, costau Cyllid Pensiwn ac Enillion/(Colledion) Actiwraidd ar y cynllun pensiwn buddion wedi'u diffinio wedi cael eu hailddatgan, ac mae cymaryddion y flwyddyn flaenorol ar gyfer datgeliadau yn nodiadau 7, 8, 18 a 20 wedi'u

hailddatgan lle y bo'n ofynnol. Nid oes effatih ar y cymaryddion ar gyfer y diffyg yn y cynllun pensiwn buddion wedi'u diffinio na'r Cronfeydd wrth gefn ar y fantolen.

Yn unol â'r SORP Elusennau (FRS102) wedi'i ddiweddarau, a gyhoeddwyd yn 2015, mae cymaryddion y flwyddyn flaenorol 2014/15 ar gyfer Cronfeydd a ddatgelwyd ar y Fantolen wedi cael eu hailddatagan er mwyn datgelu enillion/colledion cronus yn sgil ailbriso asedau sefydlog yn deillio o 1 Ebrill 2011 ymlaen fel cronfeydd ailbriso ar wahân i gronfeydd incwm. Mae cymaryddion y flwyddyn flaenorol ar gyfer nodyn 19 hefyd wedi'u hailddatgan. Nid oes effaith ar y cymharydd ar gyfer cyfanswm y cronfeydd.

29. Digwyddiadau ar ôl y Fantolen

Cafodd y datganiadau ariannol hyn eu hawdurdodi gan y Swyddog Cyfrifyddu i'w cyhoeddi ar 14 Gorffennaf 2016. Ni fu unrhyw ddigwyddiadau eraill ar ôl y fantolen.